

Tartalomjegyzék

I. Fülek Város helyzetelemzése

1. A TURISZTIKAI KERETFELTÉTELEK, MINT EREDETI KÍNÁLAT ÉRTÉKELÉSE

1.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK ÉS VISZONYOK BEMUTATÁSA

1.1.1. Földrajzi tájbeosztás

1.1.2. Éghajlat

1.1.3. Hidrológiai viszonyok

1.1.4. Geológia és talajtípusok

1.1.5. Gazdaságföldrajzi leírás

1.1.6. A mezőgazdasági jövedelemtermelés elmaradását okozó tényezők

1.1.7. A természeti környezet értékelése a turizmus szempontjából

1.2. A TÁRSADALMI KÖRNYEZET ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA

1.2.1. Népeség

1.2.2. A lakosság nemzetiségi összetétele

1.2.3. A lakosság kor szerinti összetétele

1.2.4. Természetes szaporodás

1.2.5. A foglalkoztatottak aránya

1.2.6. Munkahely és lakhely viszonya

1.2.7. Helyben dolgozók és eljárók jellemzői

1.2.8. Vallási és felekezeti megoszlás

1.2.9. A társadalmi környezet értékelése a turizmus szempontjából

1.3. A SZERVEZETI RENDSZER

1.3.1. Önkormányzati szint

1.3.2. Állami szektor - hálózatrendszer

1.3.3. Non-profit szervezetek

2. A KÖZVETLEN TURISZTIKAI KÍNÁLAT ÉRTÉKELÉSE

2.1. FÜLEK VÁROS, MINT POTENCIÁLIS TURISZTIKAI CÉLPONT MEGKÖZELÍTHETŐSÉGE

2.1.1. Közlekedés (csomópontok)

2.1.2. Turisztikai közlekedési eszközök

2.2. A TARTÓZKODÁST SZOLGÁLÓ FELTÉTELEK

- 2.2.1. Szállások, vendéglátás, bevásárlás
- 2.2.2. Településkép és egyéb idegenforgalmi feltételek
- 2.2.3. Speciális létesítmények, világi rendezvények helyei
pihenés, sport, egészségügyi ellátás, helyi termék
- 2.2.4. Turisztikai vállalkozások
- 2.2.5. Rendezvények, kultúra

2.3. POTENCIÁLIS TURISZTIKAI ÉRTÉKEK ÉS JELENTŐSÉGÜK

- 2.3.1. Természetjáró turisztikai adottságok, tanösvények
- 2.3.2. Geológiai értékek
- 2.3.3. Kultúrtörténeti adottságok
- műemlékek, folklór, gasztronómia
- 2.3.4. Természetvédelmi területek

3. KÖZVETÍTÉST SZOLGÁLÓ FELTÉTELEK

3.1. Együttműködés értékelése

3.2. Marketing, kommunikáció

4. FÜLEK VÁROS ÉS AZ ABRONCSOS MIKROTÉRSÉG TURISZTIKAI ADOTTSÁGAINAK, KIAKNÁZANDÓ VONZERŐINEK ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉSE

5. REGIONÁLIS, MEGYEI TURIZMUSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK

6. SWOT ANALÍZIS

7. PROGNÓZIS

II. TURISZTIKAI MIKROTÉRSÉG STRATÉGIAI PROGRAMJA

1. A PROGRAM CÉLRENDSZERE

- 1.1. A turisztikai mikrotérség stratégiai programjának alapelvei
- 1.2. A turisztikai mikrotérség általános, átfogó céljai (a fejlesztési program prioritásai)

2. A FEJLESZTÉSI PROGRAM ÉRINTETTJEINEK AZONOSÍTÁSA

3. A MIKROTÉRSÉG TURISZTIKAI FEJLESZTÉSEINEK KONKRÉT STRATÉGIAI CÉLJAI

- 3.1. Hosszú távú, összefoglaló stratégiai célok
- 3.2. Középtávú célok

3.3. Rövid távú célok

4. KÖZÉPTÁVÚ PROGRAMOK STRUKTÚRÁJA

- 4.1. 1.sz. program: Falu felújítások, infrastruktúra fejlesztések
- 4.2. 2.sz. program: Kínálat fejlesztés
- 4.3. 3.sz. program: Komplex marketing program
- 4.4. 4.sz. program: Szervezet fejlesztés
- 4.5. 5.sz. program: Forrásszerző munka

5. STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSA

- 5.1. A szereplők
- 5.2. A program megvalósításának folyamata

6. FORRÁSBEVONÁS A MIKROTÉRSÉG STRATÉGIAI PROGRAMJÁNAK MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ

- 6.1. Pályázati lehetőségek érintett csoportok szerint
- 6.2. Magánforrás bevonás
- 6.3.** Várható társadalmi, gazdasági és környezeti hatások

7. OPERATÍV FEJLESZTÉSI PROGRAMOK

- 7.1. Geo-turizmus
- 7.2. Kulturális-turizmus, várlátogató turizmus
- 7.1. Falusi vendéglátás fejlesztése
- 7.2. A kerékpáros turizmus fejlesztése
- 7.3. Természetjárás („bakancsos turizmus”)
- 7.4. Gasztronómiai túrák

8. A STRATÉGIAI PROGRAM MEGVALÓSULÁSÁT SEGÍTŐ FELADATOK RENDSZERE

- 8.1. A közvetítést szolgáló szervezeti rendszer fejlesztése
- 8.2. Mikrotérségi szintű turizmusmarketing
- 8.3. Csomagtúra ajánlatok kidolgozásának minta forgatókönyve

MELLÉKLET

Alapszabály minta a tervezett non-profit turisztikai szervezet megalakításához

I. Fülek Város helyzetelemzése

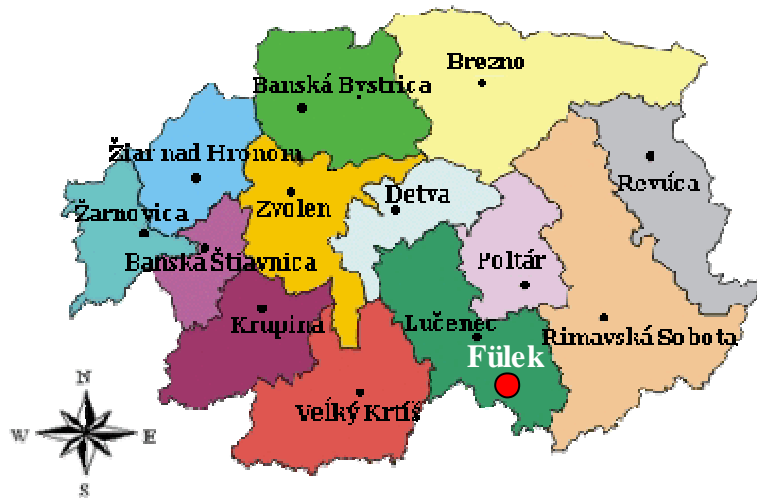
1. A TURISZTIKAI KERETFELTÉTELEK, MINT EREDETI KÍNÁLAT ÉRTÉKELÉSE

1.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK ÉS VISZONYOK BEMUTATÁSA

1.1.1. Földrajzi tájbeosztás

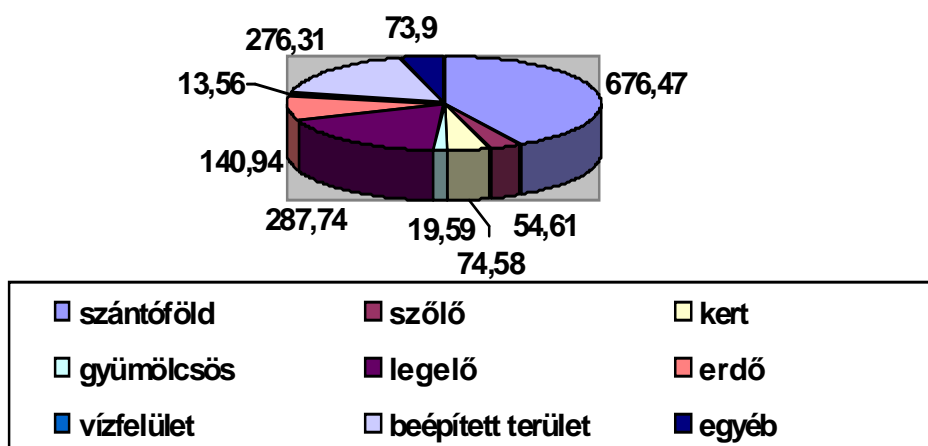
Fülek a Közép-Szlovákiai Kerület részét képező Besztercebánya Megye (BBM) Losonci járásának déli részén fekszik a Štiatorská Bukovinka – Somoskőújfalu határátkelőtől mintegy 15 kilométerre. Losonc mint járási székhely Fülektől észak-nyugatra terül el. Maga a járás a délszlovákiai katlanban található, amely északról a „Revúcka vrchovinaival”, határos, észak-nyugaton az „Ostrôžkami” övezi és délről pedig a „sopečné horstvo Cerovej vrchoviny”, nyulványai képezik a földrajzi határait.

A BBM térképe :

Fülek területe 16,2 km², amely a járás összterületének mintegy 2,03 %-át képezi. A város belterülete 3,5 km², külterülete pedig 12,7 km².

Földterületfajták nagysága hektárban kifejezve

Zemepisná poloha mesta Fil'akovo: 48st 16min sev. zemepisnej šírky a 19st 50min vých. zemepisnej dĺžky.

Stred mesta má nadmorskú výšku 193m, výškové rozpätie v chotári je 185 - 350 metrov.

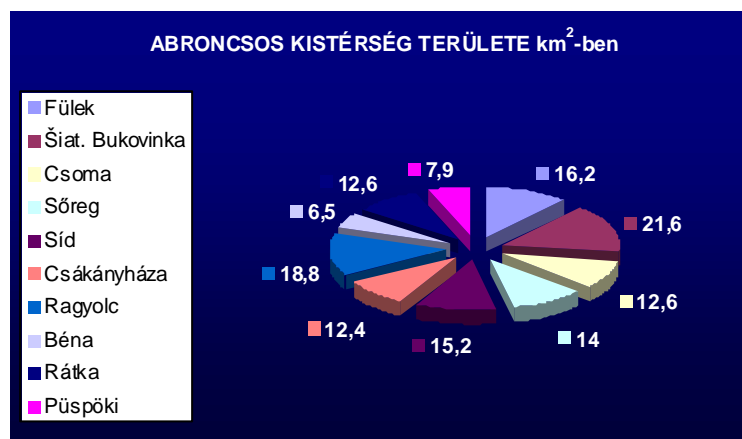
Z geomorfologického členenia Fil'akovo leží v Matransko-slanskej oblasti v celku Cerová vrchovina v krajnom podcelku - Fil'akovská brázda. Brázdu tvorí niva riečky Beliny a príahlá sprašová pahorkatina a má ráz kotlinovej mablesnej krajiny.

Az **Abronsos mikrorégió** az Északi-középhegység nyugati felében található a korábbi Nógrád és Gömör vármegyék határán. Területe része a Kelet-Nógrádi-medencében fekvő Nógrád-Gömöri bazaltvidéknek, amelyet a Fil'akovská hornatina, a Fülel-Ajnácskői dombvidék ill. Cerova hornatina képez. A mikrorégió felszínének arculata igen változatos.

Az Abronsos mikrorégió térképe :

A mikrorégióét 10 település alkotja, összterületük 137,8 km².

1.1.2. Éghajlat

Fülek és az Abroncsos mikrorégió éghajlata kapcsolódva a domborzati viszonyokhoz viszonylag kiegyensúlyozott. Évi középhőmérséklete: 7-8 C°. A terület magasabb régióiban a januári középhőmérséklet -2,5 C° -tól -6 C° -ig van; ugyanez júliusban 17-19,5 C°. Az évi csapadékátlag 600-850 mm. A mikrorégió területe a környező magasabb hegységek (Kárpátok, Mátra) miatt viszonylag szélvédettnek számít, ezért az átlagos szélesség mérsékelt. Uralkodó szélirány az Észak-nyugati. A hótakarós napok száma -éves átlagban- 40-50 nap.

1.1.3. Hidrológiai viszonyok

Fülek - cez Fil'akovo tečie potok Belina (pramení SZ od kóty Karancs 725m) s dĺžkou povodia 21 km. Jeho prítokom je Čamovský potok. Belina sa pri Prši vlieva do Suchej. Vo Fil'akove je niekoľko minerálnych pramenňov, zemitých kyseliek zvaných š'avice. Pramene Stará Štavica a Ádam: sú to obyčajné kyselky (uhličité vody) obsah minerálnych látok je menší ako 1 g/l, obsah CO₂ je vyšší ako 1 g/l. „Štavica“ sa vo Fil'akove používa pre miestne účely. Pramene zemitej kyselky vo Fil'akove obsahujú viac ako 1 g/l rozpustených pevných látok s prevahou iónov CA₂₊, Mg₂₊, HCO₃. Chemické zloženie štavice pri továrni

bolo – pevné súčiastky 1152 mg/l, spotreba kyslíka 20,20 kcm m/10 HCl, tvrdosť /podľa nemeckej stupnice/ 42,0.

Vrty situované do povrchových zón (v roku 1964) po prevrtaní ílovitých sedimentov dosahovali v oblasti Fil'akova 1,4-2,5 l/s, miestami až 41 l/l.

A mikrotérség, amely kisebb vízfolyásokban, forrásokban, apró patakokban gazdag, Duna vízgyűjtő területéhez tartozik. A mikrorégióból elfolyó vizeket a Szuha patak, mint gyűjtő vízfolyam vezeti le az Ipolyon keresztül.

Legjelentősebb folyó-vizek:

Béna-patak (Belina): az Ipoly vízrendszeréhez tartozó patakba folyik Ragyolcnál az Abroncsosi-patak (Monický potok) ill. Šiatorská Bukovinka településnél a Bukovinský potok (Somoskői patak)

A Baba patak (Bábský potok) a Tri chotáre -nél ered, és a rátki ill. a terbelédi völgy felszíni vizeit gyűjti egybe.

A Csoma patak (Čamovský potok) völgye Kostolná Bašta (Noví Bašta) településtől DNy-ra húzódik. Ebbe a patakba a Vidovský potok és a Dolina torkollik.

Ezeket túlmenően megállapítható, hogy:

- A térségben 2 kisebb tó is található, mégpedig Rátkán és Šiat. Bukovinkán. A térségben betöltött többfunkciós szerepük a jövőben növekedni fog.
- A csapadékviszonyok kedvezőtlenek; eloszlásuk szeszélyes.
- Kis vízfolyások, sok időszakos vízjárás, kis vízhozam jellemzők.
- A talajvíz a völgyekben 1-2 m alatt helyezkedik el és alkot összefüggő víztükröt; a dombháton 5-8 m alatt található.

1.1.4. Geológia és talajtípusok

Mesto **Fil'akovo** sa nachádza v srdci geologicky a krajinársky pozoruhodnej Cerovej vrchoviny s početnými vulkanickými braľnými útvarmi. Zaujímavá krajina, z ktorej čas ešte nestačil zmať poslednú vulkanickú činnosť na Slovensku ponúka pekne turistické vychádzky.

Rovinatý až vrchovitý povrch tvoria prevažne stredotret'ohorné pieskovce a ílovce, z ktorých vystupujú na juhovýchode mladotret'ohorné bazalty. Územie mesta budujú spodnomiocénne sedimenty dosahujúce mocnosť až 80 - 130 metrov. Západne od mesta sa v smere SZ - JV tiahne súvislý hrebeň tvorený produktami finálneho vulkanizmu (čadiče a bazanity).

Z nerastných surovín sa pri Fil'akove vyskytujú: lejárske piesky, troskové lávy, andezit, čadič, tehliarska hlina a hnedé uhlie.

Geologický vývoj Fil'akova a okolia bol veľmi zložitý, prebiehal vo viacerých etapách a niekoľkokrát sa na našom území vystriedali obdobia morskej i sladkovodnej sedimentácie s obdobiami horotvornými, sopečnými a obdobiami suchej zeme.

Az **Abroncsos mikrorégió**et, mint bazaltvidéket felsőoligocén homokkő, homok és agyag, apoka, középsőmiocén széntelepes rétegsor, riolttufa, andezit, bazalt és kevés pliocén üledék építi fel. Az oligocén rétegsor alatt a Kárpátokból áthúzódó kristályos palák vannak (

Sátorosi kőbánya). Később jelentékeny hegységszerkezeti mozgások történtek, majd ezt követően a kiemelt hegységek peremem szárazföldi tarkanyagok, kavicsok, vulkáni tufák és képlekeny anyagok rakódtak le. Ezután a mélyreható szerkezeti síkok mentén hatalmas vulkáni tevékenység indult meg, amelyek megadták a bazaltvidék jelenlegi karakterét. A vulkánosság alatt tengereöntés következett és homokkő, tufitos képződmények rakódtak le. Ezután a terület ÉÉNy-DDK-i irányú törésvonalak mentén feldarabolódott. A vulkánosság alatt felszínre ömlő bazalt vastagsága a területen igen nagy változatosságot mutat, kb. 11-107 m. A mikrorégió geológiai nevezetességei közé tartozik a „bazaltos kristálytufa”, amely lehet oszlopos és réteges-pados is. A terület viszonylag fiatal vulkanizmusára utaló posztvulkáni jelenségek a szénsavas források, az ún. csevicék, amelyek többfelé is megtalálhatók a környéken (Füle, Síd).

Az Abroncsos mikrorégió jellemző talajtakarója a barna erdőtalaj. A domborzattól függően a barna erdőtalajok különböző típusai és altípusai jöttek létre. A legnagyobb területeket agyagbemosódásos barna erdőtalaj és a Ramann-féle barna erdőtalaj borítja. A talajok kémhatására és mészállapotára a változatosság, az elsavanyodására az általánosság a jellemző. Gyakoriak még a sekély, kőfolyásos erubáz talajok, a különböző váztalajok és lejtőhordalék talajok. A gerincek és sziklacsúcsok közelében gyakoribbak a ranker talajok és az ún. fekete nyirok. A homokkő mállásával keletkezett, enyhén meszes homoktalajok sem ritkák.

A termőföld minősége megfelel az országos átlagnak, ezért a mikrotérségben hagyományos növénytermesztésre korlátozottan alkalmasak a területek.

A gyümölcskataszter paramétereit elemezve megállapítható, hogy egyes gyümölcsfajok termesztésére a kerületi, de az országos adottságokat is jóval meghaladó lehetőségek találhatók.

Telepítésre alkalmas gyümölcsfajták: kifejezetten bogyósok, piros és fekete ribizke, köszméte, a csonthéjasok közül a szilva, alma körte, cseresznye, meggy, barack.

Belvízveszély nem jellemző a mikrotérségben.

1.1.5. Gazdaságföldrajzi leírás

Minulosť mesta Fil'akovo:

Fil'akovo do začiatku 90-tych rokov bolo významným priemelným centrom nielen okresu Lučenec ale aj Stredoslovenského kraja, nakoľko bývalý KOVOSMALT n.p. Fil'akovo zamestnával približne 3500 zamestnancov, MIER n.p., neskôr NOVONA asi 1000 zamestnancov a v poľnohospodárstve v ŠM Fil'akovo pracovalo ďalších 1000 ľudí. Veľký počet obyvateľov bol zamestnaný v službách (obchody, reštaurácie, miestny priemysel a pod.) a v doprave (železničná a autobusová doprava). V súčasnosti najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov nájdeme v priemysle a vo verejnej sfére. Po zrušení veľkých priemyselných podnikoch bolo vo Fil'akove evidovaných 1610 nezamestnaných. Do roku 2002 mal počet nezamestnaných rastúcu tendenciu, avšak od roku 2004 tento stav mierne klesá. Je to dôsledkom rozvoja nových podnikateľských subjektov ako napr. THORMA-VÝROBA, FESTAP s.r.o., EKOLTECH s.r.o., CRAMER SLOVAKIA, KONAS s.r.o., ZÓNA s.r.o. a rôznych menších firiem na spracovanie dreva.

Vývoj miery nezamestnanosti vykazuje síce klesajúci trend, ktorý však bez zvýšenia vzdelanostnej úrovne nezamestnaných a výraznejších investičných tokov môže prerásť do vytvorenia širokej vrstvy takmer nezamestnateľných skupín obyvateľstva.

Súčasnosť mesta Filakovo:

Mesto Filakovo aj napriek zániku bývalých veľkých priemyselných mestom. Na pôde bývalého KOVOSMALTU vznikli viaceré menšie prosperujúce subjekty, ktoré prakticky zabezpečujú ten istý sortiment výrobkov len s menším počtom zamestnancov. S príchodom zahraničných investorov (THORMA-VÝROBA, CRAMER) sa miera nezamestnanosti mierne znížila.

V oblasti služieb sa v meste v súčasnosti nachádzajú súkromné firmy na zabezpečenie nasledovných služieb : oprava automobilov, pneuservis, sklenárstvo, krajčírstvo, kaderníctvo, holičstvo, čítie športových dresov, solárium, autoškola a pod. Verejnoprospešné služby mesta Filakovo zabezpečujú okrem odvozu komunálneho odpadu aj údržbu verejnej zelene, správu mestského cintorína, čistenie miestnych komunikácií, verejné osvetlenie a záhradníctvo.

Obchodná sieť v meste je zabezpečená prostredníctvom malých podnikateľov. Jediný veľký obchodný subjekt je CBA (bývalý M-MARKET) otvorený od r. 2001. Vzhľadom na veľkú nezamestnanosť v meste sú rozšírené predajne s tzv. Čínskym tovarom, nakoľko mesačný príjem väčšiny obyvateľov je nízky. Kvalitné, značkové predajne s cenovo náročnejším tovarom sú len málo zastúpené.

Služby v oblasti cestovného ruchu sú sústredené okolo Filakovského hradu v centre mesta. Najväčším lákadlom pre turistov je samotný hrad, ktorý ročne navštívi cca. 12-15.000 návštevníkov. V meste a mikroregióne však chýbajú komplexné služby v oblasti cestovného ruchu a infraštruktúra je tiež vybudovaná skromne (penzióny, hotely, reštaurácie, informačné centrá...). Absentuje tiež príslušná organizácia zaoberajúca sa rozvíjaním cestovného ruchu a informačný systém.

Záver :

Podmienky pre podnikanie v meste sú ovplyvňované miestnymi danosťami a zvyklosťami. Vysoké percento nezamestnanosti síce hovorí o dostatočnom počte voľnej pracovnej sily, avšak nízka vzdelanostná úroveň a flexibilita, spojená s nízkou kúpyschopnosťou okliešťuje miestny rozvoj v podnikaní. Podnikateľské subjekty doteraz neboli organizované, nakoľko neexistuje inštitucionálne pozadie, profesionálna organizácia, ktorá by ich zastrešovala a hájila ich záujmy, starala sa o ich rozvoj a integráciu do európskych hospodárskych štruktúr. Na eliminovanie týchto nedostatkov zaháji činnosť v 09/2006 podnikateľský inkubátor pod vedením TECTUM n.o. Filakovo, ktorý dáva predpoklad úspešného napredovania rozvoja miestneho hospodárstva.

Az Abroncsos kitérség a Középszlovákiai Kerület déli részén, azon belül a Losonci járás déli határmenti területén helyezkedik el. A mikrotérség valamennyi települése a losonci járás része.

A természetföldrajzi adottságok, a talajviszonyok, a klimatikus tényezők és a termelési hagyományok szerencsés kombinációja egyedi értékkel bír, a hazai- és különösen exportpiacokon is keresett termékek előállítását teszik lehetővé, számos terméknel szigorú

eredetvédelem biztosítása mellett is. Emellett a területen a hagyományos, versenyképes mezőgazdasági termeléshez szükséges feltételek is kialakíthatók.

- E területek kiemelten bogyós gyümölcs, továbbá csonthéjas gyümölcsök és alma termelésére alkalmasak, melyhez a szabad munkaerő is rendelkezésre áll.

A mikrorégióban jelentős az erdőszűltség és az ehhez kapcsolódó sűrű vadállomány. Ebből eredően a vadásztatási lehetőségek és az ehhez kapcsolódó turizmus feltételei adottak. A vízfolyásokban gazdag legelő- és szántóterület, beékelődésekkel ellátott erdőterületek kedvező feltételeket teremtenek a vadállomány részére. Így a terület gazdag vadállománnyal rendelkezik. A vaddisznó, szarvas és őzállomány a jelenleginél jóval magasabb színvonalú vadászati turizmust tenne lehetővé. A mikrotérség turisztikai jövője szempontjából érdemes számba venni a vadászat adottságait.

Valamennyi vadgazdálkodási egység foglalkozik bérvadásztatással is. A külföldi és belföldi bérvadásztatások aránya és a vadászati turizmus messze elmarad a lehetőségektől, amelynek fő okai:

- hiányoznak, vagy nem megfelelőek a kultúrált vendégfogadás feltételei, vadászházak, berendezések, stb;
- a berendezések pótlására, felújítására, rekonstrukcióra nincs kellő anyagi fedezet;
- hiányos marketing tevékenység;
- a térség és a megye vadgazdálkodási fejlesztésének, a versenyképességnek, a hatékonyság javításának nélkülözhetetlen tényezője a szakterület humán erőforrásainak megteremtése.

1.1.6. A mezőgazdasági jövedelemtermelés elmaradását okozó tényezők

- nem biztosítottak a termelés technikai, technológiai, közgazdasági és szakmai feltételei;
- elaprózott, ellehetetlenült birtok viszonyok;
- kivonult a szakmát szerető, hozzáértő intellektuális tőke, szaktudás, irányítás;
- a különböző támogatások helyett az ágazat számottevő tőkekivonást szenvedett el;
- erősen sújtja az agráröllő többszörösére nyílása – áruk, elvonások, marketing, képzések;
- a műszaki, technikai, technológiai színvonalat szinten tartó fejlesztő beruházások lényeges csökkenése, elmaradása;
- pályázati-támogatási lehetőségek kihasználatlansága, elsősorban a sajátérvő és műszaki előkészítetlenség miatt;

- valamennyi költségtényező, a ráfordítások szinte minden területen ugrásszerűen megnöttek /nyugati színvonalúvá váltak/ míg a piacok veszteségesek, fizetőképtelenek lettek.

Mindezeket csak tetézi:

- a mezőgazdasági termelők előregedése;
- valamennyi munkafolyamat szervezetlensége;
- a szövetkezeti társulások teljes hiánya;
- az érdekképviselési szervezettség alacsony foka;
- és nem utolsósorban a többszörösen –halmozottan– hátrányos természeti, földrajzi adottságok.

1.1.7. A természeti környezet értékelése a turizmus szempontjából

A mikrotérség táji-, természeti adottságai évszázadokon keresztül megélhetést biztosítottak az itt élő emberek számára. A mikrotérség agrárgazdasági feltételei, a táji adottságok folytán jobbak ugyan közvetlen környezetétől, mégsem nyújtanak perspektívát a helyben élők részére. A gazdálkodási és piaci feltételek átalakulása erősen leértékelte a közepes és gyenge feltételek között folytatott gazdálkodást. Ma már az aktív népesség töredékének ad megélhetést a mező- és erdőgazdálkodás.

Ugyanakkor a mikrotérség táji szépsége, tagoltsága, változatos növény és állatvilága, közvetlen környezetének kiemelt értéket adó erdősök hegyvonulata új lehetőségeket ad a mezőgazdaságon túlmutató hasznosítási formákra. A természet európai viszonylatban gazdag növény- és állatvilága, tisztasága egyre fokozódó értéként jelenik meg a nyilvánosság előtt. A mikrotérség táji-, természeti adottságegyüttese megfelelő módon tálalva, más, a turisztikai piac által elismert elemekkel bővítve és turisztikai kínálattá formálva, egy sajátos turisztikai mikroklíma megteremtéséhez megfelelő lehetőségeket nyújt.

1.2 A TÁRSADALMI KÖRNYEZET ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA

1.2.1. Népeség

A következő táblázat Fülek város népességének alakulását mutatja 2001 január 1.-től a legfrissebb adatig azaz 2006 január 1.-ig.

A lakosság számának alakulása 2001 január 1.-től 2006 január 1.-ig

	2001	2002	2003	2004	2005
Fülek	10198	10329	10266	10401	10825

A lakosság nemek szerinti megoszlása a 2001-2005 –ös években

Fülek	nemzetiség							
	szlovák	magyar	cigány	cseh	ruszín	ukrán	más	
férfiak	4877	1466	3115	220	11	0	1	64
nők	5321	1613	3453	191	26	1	7	30
Összesen	10198	3079	6568	411	37	1	8	94

	2001		2002		2003		2004		2005	
Fülek	F	N	F	N	F	N	F	N	F	N
	4877	5321	4853	5476	4877	5321	4853	5476	5144	5681
	Együtt		Együtt		Együtt		Együtt		Együtt	
10198		10329		10266		10401		10825		

A lakosság számának alakulása 1970-től 2005 január 1.-ig a füleki régióhoz tartozó településeken

Község/Lakosság száma	Év				
	1970	1980	1991	2001	2005
<i>Belina</i>	644	597	572	607	618
<i>Biskupice</i>	1 085	1 107	1 106	1 110	1 122
<i>Čakanovce</i>	1 139	1 030	927	939	957
<i>Čamovce</i>	625	598	523	524	518
<i>Fil'akovo</i>	7 880	9 390	10 165	10 198	10825
<i>Radzovce</i>	1 929	1 756	1 655	1 600	1 601
<i>Ratka</i>	332	334	333	352	316
<i>Šiatorská Bukovinka</i>	615	486	372	358	333
<i>Šíd</i>	1 247	1 146	1 106	1 162	1 135
<i>Šurice</i>	709	645	602	538	513

1.2.2. A lakosság nemzetiségi összetétele (2001 január 1-es adatok)

A régió községeinek nemzetiségi összetétele

KÖZSÉG	SZLOVÁK		MAGYAR		UKRÁN		CIGÁNY		MAS	
		%		%		%		%		%
<i>Belina</i>	30	4,9	587	95,1	-	-	-	-	-	-
<i>Biskupice</i>	211	19	861	77,6	-	-	31	2,8	3	0,3
<i>Čakanovce</i>	100	10,7	669	71,9	-	-	157	16,9	4	0,4
<i>Čamovce</i>	84	16	433	83	-	-	62	11,8	-	-
<i>Radzovce</i>	364	22,8	1154	72,3	-	-	73	4,6		0,3
<i>Ratka</i>	340	96,6	7	2	-	-	-	-	4	1,4
<i>Šiatorská Bukovinka</i>	303	84,6	26	7,3	-	-	4	1,1	25	8,1
<i>Šíd</i>	107	9,2	837	72	-	-	202	17,4	16	1,4
<i>Šurice</i>	53	9	485	90	-	-	1	0,1	-	-

1.2.3. A lakosság kor szerinti összetétele

	Összese n	A lakosság kor szerinti összetétele (Városi hivatal , 2006 május 15)					
		Gyermekek 0-14	Férfiak 15-59	Nők 15-54	Férfiak 60+	Nők 55+	Megjegyzés
		Fülek	10825	1739	3461	3488	617

1.2.4. Természetes szaporodás

Fülek	2000	2001	2002	2003	2004	2005
<i>Születettek száma</i>	124	133	114	130	127	146
férfi	70	72	63	64	61	70
nő	54	61	51	66	66	76
<i>Elhunytak száma:</i>	134	100	90	111	115	112
férfi	77	50	44	60	62	51
nő	57	50	46	51	53	61
<i>Természetes szaporodás</i>	-10	33	24	19	12	34
férfi	-7	22	19	4	-1	19
nő	-3	11	5	15	13	15

(Városi hivatal , 2006 május 15)

1.2.5. A foglalkoztatottak aránya, munkahely és lakhely viszonya

Fülek Gazdasági ágazat	Munkavállalók			
	Férfiak	Nők	Összesen	Nem helyben dolgozók
Mezőgazdaság	132	52	184	33
Erdészet	18	4	22	5
Halgazdaság	-	-	-	-
Bányászat	20	2	22	17
Ipari termelés	799	670	1469	114
Energetika	37	10	47	3
Építőipar	126	10	136	57
Kereskedelem	138	274	412	84
Vendéglátás	57	95	152	24
Közlekedés	238	94	332	73
Pénzügy	8	32	40	17
Ingatlan gazdálkodás	63	33	96	30
Állami, városi hivatal	333	235	568	111
Iskolaügy	82	250	332	84
Egészségügy	30	138	168	58
Más szociális szolgáltatások	54	73	127	25
Egyéb	581	527	1108	66
Spolu	2716	2500	5216	802

A táblázatból látható hogy a foglalkoztatott lakosság túlnyomó része (86,67 %) Füleken dolgozik. A helyben dolgozók közül 28,2% az iparban dolgozik, de elég magas az állami és városi alkalmazottak aránya is (11%).

A turizmussal szorosan összefüggő vendéglátásban viszonylag kevesen mindössze a foglalkoztatottak 2,9% -a dolgozik.

1.2.6. Vallási és felekezeti megoszlás

KÖZSÉG	RÓMAI KATOLIKUS		GÖRÖG KATOLIKUS		PRAVOSZLÁV		EVANGÉLIKUS		MÁS		NEM HÍVÓ	
		%		%		%		%		%		%
<i>Belina</i>	597	97	-	-	-	-	1	0,2	3	0,5	16	2,3
<i>Biskupice</i>	1013	91,3	-	-	-	-	7	0,6	3	0,3	6	0,54
<i>Čakanovce</i>	885	95	-	-	-	-	3	0,3	5	0,5	-	-
<i>Čamovce</i>	521	99,4	-	-	-	-	3	0,5	6	1,1	-	-
<i>Fiľakovo</i>	7905	77,5	53	0,51	6	0,05	227	2,2	802	7,9	1205	11,8

<i>Radzovce</i>	1486	92,8	5	0,3	-	-	1	-	-	-	70	4,4
<i>Ratka</i>	315	89,2	4	1,3	-	-	1	0,3	-	-	32	9
<i>Šiatorská Bukovinka</i>	300	83,8	-	-	-	-	11	3,07	26	7,26	21	5,87
<i>Šíd</i>	1056	91	1	-	-	-	1	-	14	1,2	90	7,8
<i>Šurice</i>	490	91	-	-	-	-	15	2	-	-	35	6

A lakosság túlnyomó része a római katolikus egyházhoz tartozik, jelentősebb még a füleki evangélikusok száma 227. A többi felekezethez tartozók száma elhanyagolható.

1.2.7. A társadalmi környezet értékelése a turizmus szempontjából

A térség (főleg Fülek) lakosságának főleg az ipari termelés biztosította a megélhetést , melynek aránya jelenleg is a legjelentősebb. Az agrárgazdaság főleg a környező községek lakosságának foglalkoztatására volt jellemző. Sajnos ez az ágazat napjainkban krízisét éli és nem képes megélhetést biztosítani a volt mezőgazdasági alkalmazottak számára.

A mikrotérség gazdag történelmi, természeti és kulturális adottságai viszont vagy teljesen kihasználatlanok, vagy csak részben vannak kihasználva. A turizmus fejlesztése az az út amely a mezőgazdasági termelés stagnálását képes lenne kiegyenlíteni. E cél eléréséhez van mindenképpen szükség egy átható turisztikai fejlesztési program kidolgozására valamint következetes végrehajtására.

1.3. A SZERVEZETI RENDSZER

1.3.1. Önkormányzati szint

1.3.2. SAMOSPRÁVA

1.3.2.1. MESTO A MIKROREGIÓN

Mesto Filákovo, ako aj Mikroregión Obručná disponujú významnými turistickými atraktivitami (CHKO Cerová vrchovina, hrady, kostoly, kaplnky, kláštor, múzeum, kaštiele, kúrie, ďalšie historické budovy, mestský park so zástupcami vzácnych drevín, archeologické lokality), ktoré sú v centre pozornosti jednotlivých územne príslušných samospráv.

V obciach zdôvodu nízkeho rozpočtu aj počtu zamestnancov a poslancov samospráv jedinou inštitúciou v oblasti turizmu a cestovného ruchu je príslušný obecný úrad.

Mesto Filákovo je sídlom Spoločného obecného úradu vo Filákově. Okrem toho v rámci organizácie mesta je vytvorené od roku 2006 Oddelenie regionálneho rozvoja a prípravy realizácií projektov. Mestské zastupiteľstvo v rámci poradných orgánov vytvorilo Komisiu podnikania a cestovného ruchu, ktoré pravidelne zasadá, hodnotí stav v aj v oblasti cestovného ruchu a dáva podnety vedeniu mesta a mestskému zastupiteľstvu na vyvíjanie iniciatív a riešenie problémov.

Okrem uvedených inštitucionálnych foriem má mesto bohaté skúsenosti zo spolupráce v oblasti turizmu na domácej aj medzinárodnej úrovni a tiež veľký využiteľný potenciál v oblasti turizmu.

Pre zvládnutie problémov turizmu a cestovného ruchu sa javí ako nevyhnutnosť zriadenia turistického informačného centra, ktoré by malo pôsobiť nielen na území mesta, ale v rámci celého regiónu. Mesto plánuje zriadenie takejto inštitúcie za pomoci využitia prostriedkov EÚ.

Ako vyplýva z uvedených skutočností mesto Filakovo je prirodzeným centrom nielen v oblasti správy a samosprávy, ale vďaka danostiam, možnostiam a potenciálu by sa malo stať aj turistickým centrom regiónu.

1.3.2.2. SAMOSPRÁVNY KRAJ

Banskobystrický samosprávny kraj má v rámci svojej organizačnej štruktúry vytvorený Odbor cestovného ruchu. Podľa odboru územie Banskobystrického kraja svojou geografickou polohou a množstvom kultúrnych a prírodných pozoruhodností má veľmi dobré možnosti a predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. Severná časť kraja je vhodná predovšetkým na rozvíjanie zimnej turistiky, kým južná časť je predurčená na letnú rekreáciu. Veľké rezervy sú vo využití vinárskych tradícií a v rozvoji vidieckej turistiky a agroturistiky. Strediská cestovného ruchu sú pomerne diferencované nielen z hľadiska prírodného potenciálu, ale aj z hľadiska infraštruktúrnej vybavenosti a návštevnosti.

Odbor cestovného ruchu v rámci svojej činnosti na jar 2005 pripravil dotazníky pre účastníkov cestovného ruchu, pre poskytovateľov služieb cestovného ruchu a pre zástupcov samospráv. Výstupy sformulované na základe dotazníkov, ani činnosť odboru a ním riadené alebo koordinované akcie nie sú zverejnené (možno aj následkom zmien po voľbách v roku 2005).

Zastupiteľstvo Banskobystrického samosprávneho kraja zriadilo Komisiu podnikania a cestovného ruchu. O jej zložení a práci tiež nie sú prístupné údaje.

1.3.2. Állami szektor – hálózatrendszer

V rámci Vlády SR patrí cestovný ruch do pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR, ktoré je ústredným orgánom štátnej správy aj pre cestovný ruch. Tu v rámci Sekcie obchodu a cestovného ruchu je vytvorený odbor cestovného ruchu.

Ministerstvo na celoštátnej úrovni spracúva štatistické informácie, stratégiu rozvoja cestovného ruchu, koncepciu rozvoja cestovného ruchu, vedie evidenciu kultúrnych pamiatok na Slovensku.

Marketing a štátnu propagáciu cestovného ruchu Slovenskej republiky vykonáva štátna príspevková organizácia Slovenská agentúra pre cestovný ruch, ktorá pôsobí v rámci odboru cestovného ruchu Ministerstva hospodárstva SR.

Okrem marketingu cestovného ruchu na celoštátnej úrovni poskytuje informácie o možnostiach cestovného ruchu na Slovensku, propaguje Slovensko ako cieľovú krajinu cestovného ruchu, prispieva k tvorbe pozitívneho obrazu Slovenska v zahraničí a podporuje predaj produktov cestovného ruchu Slovenskej republiky.

V oblasti podpory rozvoja cestovného ruchu zabezpečuje:

- a) všetky formy štátnej propagácie cestovného ruchu Slovenska,
- b) marketingový prieskum trhu cestovného ruchu podľa jeho základných zložiek: vývoj potrieb a požiadaviek dopytu, analýzu ponuky a konkurencie, súčinnosť pri tvorbe marketingovej stratégie cestovného ruchu Slovenskej republiky,
- c) marketingové a propagačné aktivity zamerané na rozšírenie a zvýšenie úrovne prezentácie možností cestovného ruchu Slovenska a podporu predaja produktu cestovného ruchu Slovenska,
- d) tvorbu, výrobu a distribúciu tlačенých, audiovizuálnych a multimediálnych propagačných materiálov, vydávanie propagačného periodika Panoráma Slovenska, tvorbu pozitívneho obrazu Slovenska ako cieľovej krajiny cestovného ruchu,
- e) koordináciu celoslovenských aktivít doma a v zahraničí v záujme prepojenia ponuky cestovného ruchu Slovenska s dopytom zo zahraničia, účasť Slovenskej republiky na medzinárodných výstavách a veľtrhoch cestovného ruchu,
- f) vytváranie informačného systému cestovného ruchu
- g) tvorbu databázy domácich a zahraničných subjektov cestovného ruchu,
- h) poskytovanie aktuálnych informácií masmédiám, poriadanie tlačových konferencií doma a v zahraničí, organizácia študijno - poznávacích ciest po Slovensku pre zahraničných novinárov,
- i) spoluprácu s podnikateľskými a nepodnikateľskými subjektmi v cestovnom ruchu, s orgánmi miestnej štátnej správy a samosprávy, so zainteresovanými ministerstvami a ústrednými orgánmi, záujmovými združeniami, odbornými školami, výskumnými a poradenskými organizáciami doma a v zahraničí,
- j) spracovanie a publikovanie zahraničných prieskumov, štúdií a aktuálnych informácií z oblasti medzinárodného cestovného ruchu,
- k) poradenskú a konzultačnú činnosť pre subjekty cestovného ruchu, orgány miestnej štátnej správy a územnej samosprávy,
- l) budovanie a efektívnu činnosť vlastných oficiálnych zastúpení v zahraničí,
- m) medzinárodnú spoluprácu v rámci členstva v medzinárodných organizáciách cestovného ruchu,
- n) implementáciu štrukturálnych fondov Európskej únie pre verejný sektor a podnikateľskú sféru v cestovnom ruchu.

To, že systém nefunguje dostatočne minimálne v bodoch f) a g) dokazuje jednoduchý test, keď do vyhľadávacieho okienka domovskej stránky SACR sa zadá hľadanie Novohrad, počet nájdených subjektov je 2: Novohradské múzeum a Novohradská galéria v Lučenci; pri zadaní slova Filákov, počet nájdených subjektov je 2: Kamenný vodopád Šomoška a Mestské múzeum vo Filákovke; pri zadaní slova Obručná je počet nájdených subjektov 0 rovnako ako pri zadaní hesiel hrad Filákov a hrad Šomoška. Národná kultúrna pamiatka Filákovský hrad, hrad Šomoška, turistické rekreačné stredisko Obručná, ani ďalšie významné turistické atrakcie nie sú obsiahnuté v databáze SACR. Je to pravdepodobne dôsledok toho, že pri tvorbe databázy do zbierania údajov neboli zapojené všetky relevantné inštitúcie a organizácie.

Na celoštátnej úrovni nie je zabezpečený komplexný programový servis v oblasti turistického ruchu formou, keď záujemca zadá lokalitu, počet dní ktoré mieni v lokalite stráviť, požiadavky na dopravu, ubytovanie prípadne iné služby a príslušná agentúra na základe jeho požiadavky vie poskytnúť návrh komplexného programu a zabezpečenia služieb pre danú lokalitu.

1.3.3. Non-profit szervezetek

Vo Filákovce pôsobí 39, v okolitých oblastiach ďalších 5 mimovládnych organizácií. Veľký počet z nich svojou činnosťou prispieva k rozvoju turizmu, alebo má naň pozitívny vplyv (OZ KOHÁRY, Oppidum Fileck, Csemadok, OZ PRO KULTÚRA, OZ MELÓDIA, SZARVASŰZÖK HAGYOMÁNYÁPOLÓ BARÁTI TÁRSASÁG, MOTOLLA MŰHELY, PRO GAUDIO, PRO FUTURO, SOL LUCULENTUS, folklórne skupiny Rakonca, Saját Tánc Műhely, Jánošík, Miestna organizácia Slovenského zväzu drobnochovateľov, Skautský zbor, OZ INFO ROM, TB ŠPORT PARK. Organizuje sa veľké množstvo turisticky príťažlivých akcií v spolupráci samosprávnych inštitúcií a veľkého počtu mimovládnych organizácií (medzinárodný folklórny festival, celoštátny detský folklórny festival, medzinárodné letné tábory pre deti a študentov zameraných na záchranu hradu, historické hradné hry, koncerty, Palócke dni vinobranícke slávnosti, predvianočné trhy, výstava vtáctva, športové podujatia, festivaly vo varení gul'áša).

Mimovládne organizácie zabezpečujú prostriedky na realizáciu jednotlivých podujatí z rôznych nadštátnych, štátnych aj samosprávnych zdrojov, a vo veľkej miere využívajú prácu svojich členov – dobrovoľníkov.

2. A KÖZVETLEN TURISZTIKAI KÍNÁLAT ÉRTÉKELÉSE

2.1. FÜLEK VÁROS, MINT POTENCIÁLIS TURISZTIKAI CÉLPONT MEGKÖZELÍTHETŐSÉGE

2.1.1. Közlekedés (csomópontok)

Az idegenforgalom lényegéből következően mindig utazással, helyváltoztatással jár, melynek volumene az úti célok, a közlekedési eszközök és a kínálat bővülésével együtt folyamatosan növekszik. A kiszemelt objektum eléréséhez, de akár tranzitutazáskor is a távolság egyre kevésbé döntő tényező, annál inkább az utazásra fordított idő. Az útvonalválasztás során tehát a turisták egy adott idő alatt, adott útvonalköltség-ráfordítás kiszámolásával döntenek a felkeresni kívánt látványosságok számáról, sorrendjéről.

Fülek város és az Abroncsos mikrorégió, természeti adottságaiból kifolyólag, az I/71 sz. Losonc- Salgótarján irányában haladó nemzetközi út mellett fekszik. A mikrorégió úthálózata sok helyen felújításra szorul, de a fejlődés szempontjából ekerülhetetlen néhány elkerülő útvonal megépítése (Fülek, Fülekpuspöki, Ragyolc). Az őthálóza

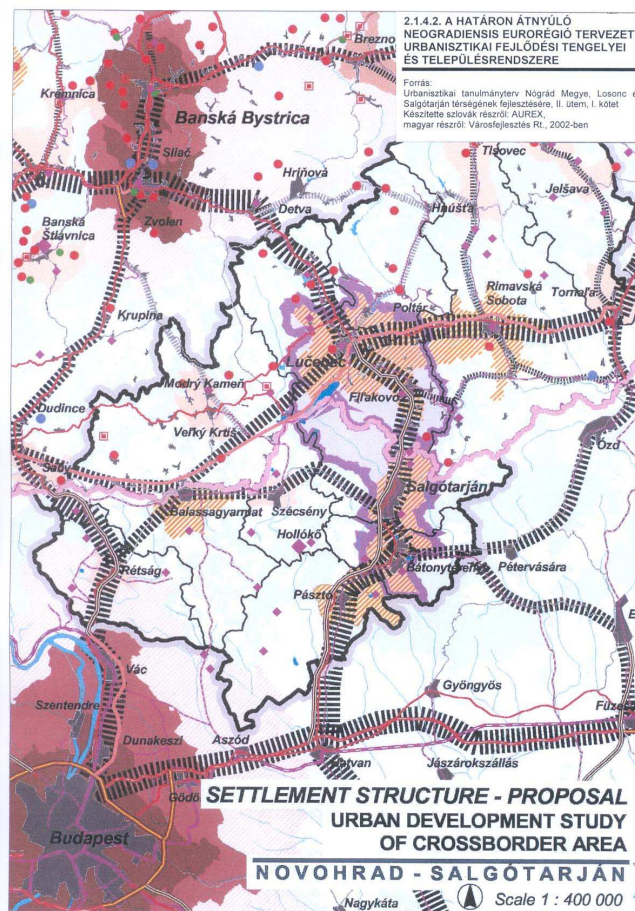
A 164 sz. vasútvonal nemzetközi jelentőségű, mivel a várost és a mikrorégiót összeköti a magyarországi Nógrád megye településeivel.

Nagy jelentőségű fejlesztés a jövőben a déli vasútvonal tervezett elektrifikációja. A mikrorégióba ez Fülek, Sid, és Csoma községeket fogja érinteni.

Az autóbusz közlekedés fő vonala a déli Rimaszombat – Losonc – Besztercebánya, amely a mikrorégiótól 14 km-re helyezkedik el. Helyi járáttal megközelíthető, rendszeres járatok működnek a hét minden napján. A mikrorégió

keresztül már több éve menetrendszerűen működik az Eger – Losonc autóbusz vonal, mely napi egy alkalommal jár.

A légi közlekedés szempontjából nagy jelentőségű a Losonc melletti Bolyk , amely megfelelő infrastrukturális beruházások esetén különféle típusú repülőgépek kiszolgálására szolgálhat. A régióhoz közeli a budapesti (120 km) és a kassai repülőtér (160 km) amelyek nemzetközi jelentőségűek úgy a személy mint a teherforgalomban. Legközelebb a Zólyom közeli Sliac repülőtere, van de jelenleg nem szolgál ki rendszeresen utasokat.

2.1.2. Turisztikai közlekedési eszközök

A mikrotérség nem rendelkezik a helyben tartózkodó turisták részére fennartott és üzemeltetett közlekedési formákkal és eszközökkel. A térség turisztikai karaktere, lehetséges jövője szempontjából kerékpárút építését szükséges megvizsgálni.

2.2. A TARTÓZKODÁST SZOLGÁLÓ FELTÉTELEK

2.2.1. Szállások, vendéglátás, bevásárlás

A mikrotérség meglévő szálláshelyei

Béna

Jelenleg nincs kereskedelmi szálláshely a településen.

Csákányháza

Jelenleg nincs kereskedelmi szálláshely a településen.

Csoma

Vadászház – alkalmi szálláshely, turistaút nem vezet hozzá.

Fülek

PEPITA Panzió folyamatosan üzemel.

10 fő férőhellyel, WC, zuhanyzó, TV, játéktér

Pálma hotel – már hosszabb ideje átépítés alatt, jelenlegi információk szerint egy-két éven belül megnyitásra kerül.

Szakközépiskola – kolégiumi elhelyezés, 100 személy

Fülekpüspöki

Jelenleg nincs kereskedelmi szálláshely a településen.

Ragyolc

Abronsos üdülőközpont – 50 személy férőhely, wellness, szauna, kinti medence, WC, zuhanyzó,

Rátka

Jelenleg nincs kereskedelmi szálláshely a településen.

AGROTURISTIKA – az épület átadás előtti állapotban van, 28 fő kapacitás, 40 fő étterem

Vadászház – vadászturizmus céljaira megfelelő épület

Šiatorská Bukovinka

Jelenleg nincs kereskedelmi szálláshely a településen.

Síd

Jelenleg nincs kereskedelmi szálláshely a településen.

Sőreg

Jelenleg nincs kereskedelmi szálláshely a településen.

Éttermek:

PEPITA Panzió – Fülek, 50 fős kapacitás plusz 10 különterem

Fontána étterem – Fülek, 50 fő

Public – Fülek, hideg és melegkonyhai gyorsétkezdé, 20 személy

ANNA Villa étterem – Fülek, 50 fő kapacitás

GÓL étterem – Fülekpüspöki

Nostalgia étterem – Fülek, 40 fő kapacitás

Victory étterem – Fülek, 50 fő kapacitás

ANGELO Pizzéria – Fülek, 50 fő kapacitás

Dolce Vita Pizzéria – Fülek, 60 fő kapacitás

Korona étterem – Ragyolc, 40 fő kapacitás

Nagy Péter – étterem, Ragyolc, 80 fő kapacitás

Abronsos üdülőközpont – 100 fő kapacitás

Malom étterem – Šiatorská Bukovinka -a határátkelő mellett 80 fő kapacitás

A mikrotérségben nagyobb választékkal rendelkező **élelmiszer boltok** csaknem minden településen található. A legközelebbi élelmiszer áruház Füleken üzemel. A városban szép számú kisebb élelmiszer üzlettel rendelkezik amelyek családi vállalkozások, nem túl nagy választékot kínáló kis kereskedelmi egységek.

A mikrotérség kereskedelmi üzleteinek az egységnyi lakosságszámra eső aránya alacsony. Ennek magyarázhatók az okai, de a turizmus potenciális fejlesztése szempontjából kedvezőtlen jelenséggé értékelhető. Jelentős a közeli nagyvárosokban történő –bővebb választék és olcsóbb kínálat miatti– bevásárlás /Fülek, Losonc, Salgótarján, Rimaszombat/.

Az elmúlt években tendenciális javulás tapasztalható több településen; főleg a családi vállalkozásban működő üzletek, gazdaboltok, cukrászdák, fogadók jelentős modernizálása, rekonstrukciója történt meg.

Néhány kisebb település szolgáltatásainak mennyisége, minősége gyengült az elmúlt időszakban. Általánosságban nincs előbbre lépés a hiányszakmák szolgáltatásában: cipész, szabó, fodrász, asztalos, üveges, fuvarozó, de ács, kőművesek tekintetében sem. A térség vállalkozói, akik ezen tevékenységeket művelik többségükben Füleken tevékenykednek.

2.2.2. Településkép és egyéb idegenforgalmi feltételek

A város és közvetlen környezete, két legjelentősebb turisztikai vonzereje a füleki vár (fellegvár) és a somoskői vár, A turistaforgalom ezek környezetére koncentrálódik, de a települések utcai hangulatának a szerepe is növekszik. A történelmi és természeti értékek tagoltságára is figyelemmel egyre inkább hiányzik a város jellegzetességéhez, arculatához hozzájárulni képes városközpont.

A város és a mikrotérség belső és külső úthálózata jól kiépített, az utak állapota nem kielégítő, több helyen nagyon rossz. A turisztikai látnivalók egymáshoz viszonyított távolsága jelentős. A rendelkezésre álló szabad területek további parkosításokat tesznek lehetővé. Az utcák virágosítása jó, településképi arculata megfelelő. A települések adottságai több virág kihelyezését tennék lehetővé, amely hozzájárulhatna a települések barátságos, otthonos jellegének növeléséhez. A turistalátványosságok közelében fekvő porták, kertek gondozottsága – a turizmus fontossága miatt – néhány helyen nem kielégítő, helyenként javítandó, az egységes színvonal elérése érdekében. A köztisztaság szintje közepes, az üdvözlő és irányító táblák számát bővíteni indokolt. Fülek növekvő turisztikai jelentősége több busz, személygépkocsi parkolót, padot, pihenőhelyet tesz szükségessé. Kerékpáros, gyalogtúra, kiránduló – és séta – útvonalak összefüggő rendszerét célszerű kialakítani.

Fülek és a mikrotérség települései egészségügyi, szociális, sport és kulturális intézményekkel jól ellátottak. A mikrotérségen belül a futbal a legelterjedtebb sport. Béna községen kívül minden településen futbalpálya található. Ezen kívül a lakosság az iskolai tornatermeket használja a sporttevékenység biztosítására. Tornatereim Füleken 5, Ragyolcon 1 és Rátkán szintén 1 található. Füleken ezen kívül 2 fitness terem és egy tekepálya működik. A rátkai és a füleki lőtér nincs nagyon kihasználva.

Füleken kevés és a turizmust segítő a vállalkozási készség. (több száz bejegyzett vállalkozás elenyésző hányada foglalkozik a turistaellátással.)

Füleken számos civil szervezet működik. Legnagyobb részük a kultúra területén működik. Közülük több a turizmus fejlesztésének támasza. Ilyen a Géniusz Polgári Társulás által működtetett Teleház és információs központ, mely szélessávú internet **kapcsolattal** rendelkezik. A hét minden napján fogadja látogatóit. Több szervezetnek térségi és országos szerepe, jelentősége van. Néhány helyi vadászegyesület a vadászturizmus területén jó eredményeket ér el. Ez a terület fejlesztésre vár.

2.2.3. Speciális létesítmények, világi rendezvények helyei

Közvetlenül pihenést szolgáló létesítmény a mikrotérségen belül az Abroncsos Üdülőközpont, ahol a látogatók gyönyörű környezetben megfelelő szintű, sport-, és wellness szolgáltatásokat vehetnek igénybe.

Jelentős, helyi jelentőségű a füleki városi múzeum gyűjteménye.

2.2.4. Turisztikai vállalkozások

A mikrotérségben jelentősebb – 10 fő feletti létszámot foglalkoztató – turisztikai vállalkozás nem működik. E téren jellemző a családi vállalkozás. A mikrotérség tiz településén **működő** turisztikai vállalkozások száma nem haladja meg a 30-at.

2.2.5. Rendezvények, kultúra

A mikrotérség számos, kulturális eseményt és rendezvényt kínál. Ezek település-közi összehangoltsága általában arra korlátozódik, hogy időpontjaik ne ütközzenek egymással, a tematikus egymásra épülés jelenleg hiányzik. A programok egy része a helyi közönségnek szól, nem ritka azonban olyan olyan rendezvény – Palóc napok, Füleki Történelmi Várjátékok, Nógrádi Nemzetközi Folklorfesztivál , melyeknek a mikrotérségen túli híre már most is turistákat, érdeklődőket vonz.

A településenkénti jelentősebb kulturális események és rendezvények az alábbiakban találhatóak.

Béna

Helyi jellegű kulturális rendezvények.

Csákányháza

Nemzetközi Kisebbségi Folklorfesztivál

Csoma

Helyi jellegű kulturális rendezvények.

Fülek

Palóc napok

Fülek szépe – szépségverseny

Március 15-ei ünnepség

Gulyásfőző fesztivál

Füleki Történelmi Várjátékok

Zsákszínház bemutatók

Nógrádi Nemzetközi Folklorfesztivál

Örvendezzünk

Fülekpüspöki

Helyi jellegű kulturális rendezvények.

Ragyole

Ipolymenti Művészeti Fesztivál, Kisebbségi kultúrák napjai Nógrádban

Nógrádi Nemzetközi Folklorfesztivál

Rátka

Helyi jellegű kulturális rendezvények.

Šiatorská Bukovinka

Helyi jellegű kulturális rendezvények.

Sid

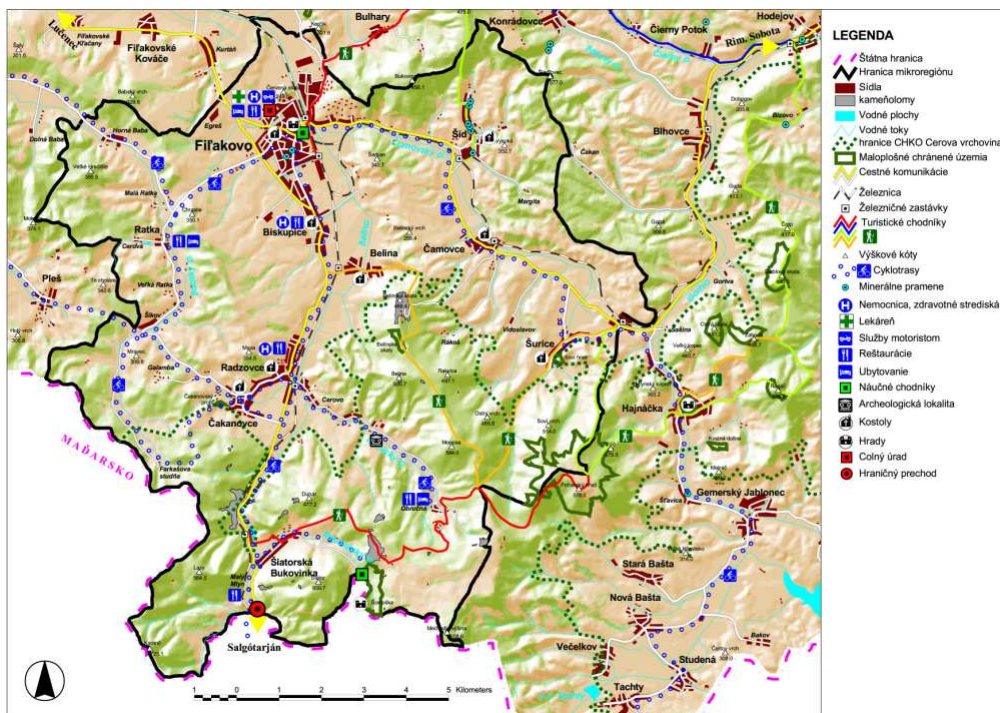
Helyi jellegű kulturális rendezvények.

Sóreg

Helyi jellegű kulturális rendezvények.

2.3. POTENCIÁLIS TURISZTIKAI ÉRTEKEK ÉS JELENTŐSÉGÜK

2.3.1. Természetjáró turisztikai adottságok, tanösvények

Fülek és az Abroncsos Mikrotérség a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet fennhatósága alá tartozik. A tájvédelmi körzet területén a tagolt homokkő dombok mellett a harmadkor végén ill. a negyedkor elején keletkezett vulkáni domborzat különböző formáival is találkozhatunk. A mezőgazdasági-erdei táj ritka növény- ill. állatfajok élőhelye.

Fülek

Fülek várának tanösvénye

A 350 m hosszú és 40 m szintkülönbségű tanösvény 1999-ben készült el és a vár területén alapvető információkat szolgáltat a látogatóknak. 5 információs tábla segítségével bemutatja a vár geológiai, kultúrtörténeti és természeti értékeit. A tanösvény és a vár információs rendszere fejlesztésre vár.

A városi park tanösvénye

2001-ben megnyílt a következő tanösvény is Fülek területén, a történelmi angolparkban, mely annak idején a Berchtold /Herold, Stephani/ kastély tartozéka volt. 5 információs tábla mutatta be a park flóráját és faunáját, sajnos mára a vandalizmus áldozata lett – felújítása része lesz a park komplex revitalizációjának.

Széchy Mária útja

A füleki és a murányi várat összekötő útvonal, melyet annak idején Wesselényi Ferenc, a füleki vár kapitánya megannyiszor megtett, hogy láthassa szerelmét, Széchy Máriát, ki akkor tájt Murány várában élt. Sajnos a teljes útvonal napjainkban még nem járható.

Somoskő

A somoskői tanösvényt 1990-ben építették ki a Somoskői Nemzeti Természeti Rezervátum területén. Ez a rezervátum a Csres-hegység legrégebben védetté nyilvánított területe.

A somoskői tanösvény két részből áll: a várba vezető tanösvény, mely 8 megállóval természeti értékekben gazdag, kellemes kirándulás lehetőségét kínálja az odalátogatóknak, és a valahai „Macskalyuk“ kőbányát bemutató tanösvény, mely tulajdonképpen a térségben hagyományos bányászatot hivatott bemutatni.

2.3.2. Geológiai értékek

Füleki várdomb

A füleki vár a 13.században egy ún. maar típusú tűzhányó egykori kráterfalának tufasziklájára épült – a sziklából vajt kvaderekből, kötömbökből. Csodálatos élő sziget ez, egy kisváros központjában – a természet és az ember találkozásának, együttélésének szép példája.

Somoskő

A rezervátum fő érdekessége az ún. bazaltorgona, amelyet egyedien hajlott, szabályos hat- és ötszögű, viszonylag vékony bazaltoszlopok képeznek. A vár építéséhez szükséges bazalt bányászata során tárták fel a középkorban a várhegy keleti lejtőjén. Itt látható továbbá az ún. kőtenger.

Csákányházi profil

A szelvény egyedülállóan mutatja be a tenger visszavonulását a Cseres-hegység térségéből, és az ezt követő szárazföldi üledékek megjelenését. a szelvény felső részében egy kis kőfejtő feltárja az egykori mocsarakban keletkezett barnaszénréteget is. A barnaszén fejtése a közeli bányákban a 19.század végétől 1948-ig folyt.

Csomai kőbánya – Bénai sziklák

A csomai kőbánya területén feltárt egykori lávafolyam iskolapéldája az oszlopos elválású bazalt bemutatásának /4,7 millió éves/.

A kőbánya szomszédságában, délre, a lávafolyam nyugati szélén láthatóak a Bénai sziklák – lejtőmozgások következtében létrejött, érdekes alakzatú, lesuvadt bazaltoszlopokkal és kisebb kimállásos barlangokkal.

Bagolyvár

(! m magas tufa sziklaszirt. A hegytetőn középkori őrtorony állt. Eneolit, neolit és fiatal bronzkori régészeti lelet származik innen.

2.3.3. Kultúrtörténeti adottságok

Fülek

Vár

Egykori fontos kereskedelmi utak kereszteződésén, egy vulkáni tufára épülve 1993 óta újra büszkén várja a látogatókat Fülek vára. Egyes feltevések szerint Fülek azonos a Ptolemaiosz művében 150 körül említett Phileciával, tehát Nógrád megye első név szerint említett települése. Nevét Belitzky János a kelta Fulaku – „mentsvár“ szóból eredezteti.

Fülek kővére(!) a tatárjárás előtt már biztosan állt, 1242-ben ugyanis felkerült a vészteljes időket túlélő magyarországi várak Székesfehérváron kiadott listájára. Építtetője valószínűleg az a Kacsics Simon – Bánk bán veje – volt, aki a Gertrúd elleni összeesküvésben való részvétele miatt vesztette el környékbeli birtokait, melyeket azonban a tatárok okozta zavart kihasználva fiának, Folkusnak, sikerült visszaszereznie. A rablólovag gaztetteiről IV. Béla 1246-ban kiadott adományleveléből értesülünk. Mivel előbb meggyilkolta egyik rokonát, majd hamis pénzt veretett – tehát „bűnből bűnbe esett“ – az ítélszék a szokásjognak megfelelően meztelenül vívandó párviadalra ítélte, végül azonban sikerült kegyelmet kapnia. Mivel a környék falvainak fosztogatását ezután is folytatta, többször is a király tömlőceiben raboskodott, ahonnan szabadulván maga vetett véget életének.

A vár a középkor folyamán hol a magyar király, hol pedig a felvidéki kiskirályok /Csák Máté, Perényi István/ birtokát képezte. A kor jellegzetes konfliktusa Perényi István szembeszállása a fekete sereggel, aki miután belekeveredett a Vitéz János és Janus Pannonius-féle Mátyás elleni összeesküvésbe, Fülek várának ágyúit a király emberei ellen fordította.

Füleket 1540 körül Bebek Ferenc Andrea de Vedano tervei alapján korszerűsítette, agyútoronyokkal és kisebb bástyákkal erősítette meg azt, kapitányává hűséges emberét, Jánosy Pált nevezve ki. Amikor azonban Jánosy 1554. szeptemberében egy lakodalom miatt néhány napra magára hagyta a várőrséget, a törökök egy áruló szerezsen szolga segítségével foglalták el az erődítményt. Aethiops előbb egy tál étel felmutatásával, majd a kapitány struccotlás kalapjának kiadásával jelölte meg a behatolásra alkalmas, őrizetlen fellegvári ablakot. Fülek így az Oszmán Birodalom egyetlen olyan járási /szandzsák/ székhelyévé vált, melynek központja a mai Szlovákia területére esett. A Divénytől Murányig és Putnokig húzódó területet magába foglaló egységet igazgató hivatalnokok kényelmét Füleken dzsámi, fürdő, valamint virágos és gyümölcsöskertek biztosították. Tartott mindez a vár 1593-as visszafoglalásáig – falai közül ekkor mintegy 2400 török vonult el.

Virágkorát az erődítmény a 17. században élte. Megfordultak falai között Bocskai és Bethlen hadai, kapitánya volt Wesselényi Ferenc, akinek Széchy Mária-hoz fűződő szerelmét titkára Gyöngyösi István „A Márssal társalkodó murányi Vénusz“ c. művében örökítette meg.

„Felvidék gyöngyének“ végső romlását a császár és a szultán, illetve az őket szolgáló II. Koháry István és Thököly Imre összecsapása 1682-ben okozta, ekkor ugyanis Thököly – akinek Füleken a szultán a magyar koronát is felkínálta – felrobbantotta a bányavárosok kulcsának számító erődítményt, mely már sohasem épült újjá.

Római katolikus templom

Az eredeti gótikus templomról sajnos nem maradtak fenn levéltári utalások. Az 1500-as évek elején épült későgótikus templomot a törökök leromboltatták, faragott köveit beépítették a Perényi bástya falaiba. A jelenlegi római katolikus templom építését 1699-ben kezdte el II. Koháry István gróf több más személy támogatásával. 1725-re elkészült, majd 1726-ban a templomtető beszakadt, ezért végső formáját a templom 1728-ban nyerte el. Barokk belső tere és főoltára gazdagon díszített.

Berchtold /Herold, Stephani/ kastély

Füleek legszebb barokk épülete. 1826-ban épült, majd az 1830-as években átalakították. A mai napig a későbarokk stílusjegyeit hordozza, jelenleg a Füleki Gimnázium épülete. A kastély mögött van a 7 hektáros angolpark, mely valaha a kastélyhoz tartozott.

Koháry kastély

A templommal egy időben, a XIII.század elején építtetett II.Koháry István gróf „egy használható elégséges lakhelyet itt maga részére“. Ez a kis barokk kastély a hozzátartozó gazdasági épületekkel, a nagy udvarral és a valahai angolparkkal a későbbiekben a Coburg hercegé lett. Mára az épület egyik fele a cserkészek tulajdonába került, akik megkezdték a felújítási munkálatokat.

Cebrián kastély

A klasszicista építészetnek is van emléke Füleken – a jelenleg orvosi rendelőként szolgáló Cebrián-kastély. A spanyol eredetű Cebrián család a XIX.század elején szerzett birtokot Füleken. A kisméretű, földszintes klasszicista kastélyt gróf Cebrián Ferenc építtette 1847-ben.

Múzeum

A Fő utca egyik meghatározó épülete a XX.század elején épült ún. Vigadó. Jelenleg a Városi Művelődési Központ és a Városi Múzeum székhelye.

Mauzóleum

A Kistemető dombján látható a Stephani család klasszicista mauzóleuma.

Béna

Obec leží v severozápadnej časti Cerovej vrchoviny. Listinne je obec doložená v roku 1371, no jej územie sa spomína už v roku 1240. Patrila Ratoldovcom, Derencsenyiovcom a koncom 16.storočia Lórántfyovcom. Koncom 17.storočia ju silne spustošili vojny, čo malo za následok jej silné vyľudnenie.

V obci sa nachádza kostol Nanebevstúpenia pána, postavený v roku 1896 a rozšírený v roku 1928.

Püspöki

Obec a jej názov prešla za mnohé roky vývojom, ktorý v roku 1927 dospel k jej konečnému názvu Biskupice. Je situovaná v doline prítoku Beliny. Prvá písomná zmienka o obci je datovaná do roku 1294, patrila ostrihomskému arcibiskupstvu. V rokoch 1554-1594 okupovali obec Turci.

V obci sa nachádza barokový kostol kráľa sv.Štefana, postavený v roku 1728, rozšírený v roku 1818. Medzi ďalšie zaujímavosti obce patrí mramorová krstiteľnička s lupienkovou kupou z 1.pol. 18.storočia, kaplnka Zvestovania Panny Márie.

Csákányháza

Prvá spomienka o obci je z 13.-14. storočia, listinne je doložená v roku 1439. Aj Čakanovce boli poznačené Tureckými nájazdmi za vojen v 17.storočí, keď obec spustla a takmer sa vyľudnila. Obnovená bola až v 18.storočí, ako zemianska osada, neskôr poddanská obec s viacerými komposesormi. Leží v západnej časti Cerovej vrchoviny.

Medzi hlavné dominanty obce patrí barokový kostol z 2.pol. 18.storočia, klasicistická kaplnka zo začiatku 19.storočia.

Csoma

Obec leží v doline Čamovského potoka – pravostranného prítoku Beliny. Vznikla v 12.storočí, listinne je doložená v roku 1240. Patrila panstvu Hajnáčka, Felediovcom a Lórantfyovcom. V roku 1683 Turci obec vypálili.

Medzi významné pamiatky obce patrí klasicistický kaštieľ z 1.polovice 19.storočia a kostol sv.Anjelov strážcov z roku 1846, prestavaný v roku 1910.

Ragyolc

Obec leží uprostred Cerovej vrchoviny. Na jej území sa nachádzalo sídlisko s kanelovanou keramikou, žiarové pohrebisko polonskej kultúry z mladšej doby bronzovej, kniežacia mohyla zo staršej doby železnej a slovanské sídlisko z 10.-12. storočia. Radzovce sa delili na Dolné a Horné, ktoré boli zničené vo vojnách v 1.polovici 17.storočia a obnovené okolo 1680 už len ako jedna obec.

Medzi pozoruhodnosti obce môžeme zaradiť secesnú kúriu, postavenú v roku 1894 a kostol z roku 1913.

Ratka

Obec Ratka vznikla v roku 1955 odčlenením od obce Čakanovce, zlúčením obcí Ratka, Horná Bála a Šikov. Obyvatelia týchto osád prišli v roku 1929 z podpoľania. Názov obce sa datuje od čias tureckých nájazdov, keď tureckého hodnostára pochovali podľa tureckej mytológie do piateho neba „Ratka“.

Šiatorská Bukovinka

Obec sa nachádza v strednej časti Cerovej vrchoviny v doline horného toku Beliny a vznikla v roku 1959 odčlenením sa od Radzoviec. Planina predstavuje významný biotop, územie je významnou geologickou a mineralogickou lokalitou. Z hľadiska historického je prírodným múzeom ťažobného priemyslu v regióne.

V k.ú. obce Šomoška sa nachádza Národná prírodná rezervácia a NKP hrad Šomoška.

A monda szerint erre menekült IV. Béla a gyászos muhi csatából. Kíséretével többnapos fárasztó út után, a Bükkön és a Mátrán át, rejtett hegyi ösvényeken ért a somoskői bazaltkúpra, hogy megpihenjen. Innen látta a felgyújtott falvak fáklyalobogását, s itt határozta el, hogy a tatár veszedelem elmúltával várat építtet Somoskőn.

Az 1560-as évek alatt itt lakott Losonczy István, a temesvári hős özvegye két lányával, Fruzsínával és Annával. Valószínű, hogy akkor ismerkedett meg Losoncy Annával a kékkői várból gyakran idelátogató Balassi Bálint. A reneszánsz nagy magyar költője kitartóan ostromolta a már megözvegyült Ungnád Kristófnét, szerelme azonban viszonzatlan maradt.

Šíd

Obec vznikla v 11.-12. storočí, písomne je doložená roku 1365. V roku 1427 sa spomína, ako majetok Juraja Ilosvayho, neskôr patrila Ratoldovcom, v 16.storočí Bebekovcom, v 17.storočí F.Wesselényimu a 18.storočí Koháryovcom.

V obci nachádza kostol Panny Márie, postavený v rokoch 1896-1897 v historizujúcom slohu.

Šurice

Osada na dnešnom území obce vznikla v polovici 13.storočia s hardom, doložená je v roku 1245. V 2.polovici 13.storočia patrila Kazaiovcom, v 16.storočí Bornemisszovcom, v 18.storočí Fáyovcom a Madarassyovcom. Obec bola postihnutá aj tureckými aj kuruckými vojnami.

V obci sa nachádza NKP kostol sv.Michala, postavený v roku 1868 a socha Immaculáty. V obci sa nachádza Soví hrad /hradisko z neolitu/, na jeho vrchole sú badateľné stopy po osídlení. V k.ú.obce sa nachádza aj NPP Pohanský hrad. Známý je Šurický poklad uložený v Novohradskom múzeu.

Fülek és vidéke, Felső-Nógrád etnikai mozaikját az itt élő államhatár és nyelvhatár közé szorult magyarság, szlovákság és cigányság alkotja. A térség gazdag a palóc népi építészeti, tárgyi, viseleti kultúrában. Fennmaradt folklórja: a néptánc, daléneklés, kézműves foglalkozások a tájjellegű népi ételek, stb.

- műemlékek, folklór, gasztronómia

2.3.4. Természetvédelmi területek

3. KÖZVETÍTÉST SZOLGÁLÓ FELTÉTELEK

3.1. Együttműködés értékelése

A térség turizmusban érintett szereplőinek együttműködése kézenfekvő, mivel Fülek 2002 óta a vonzáskörzetébe tartozó 18 településnek Közös Községi Hivatala. A tervezett Nógrádi geopark és a várlátogató turizmus előkészítési folyamata is Füleken zajlik, mely határonátnyúló együttműködésben Magyarország területén 60, Szlovákia területén pedig 28 települést érint.

A sikeres fejlesztések érdekében a résztvevőknek szem előtt kell tartaniuk az együttműködés három lényeges elemét:

1. A közszereplők – önkormányzatok, vállalkozók, civilek, intézmények – mikrotérségi szintű együttműködését.
 2. Fülek és az Abroncsos Mikrotérség önkormányzatainak fejlesztési szintű koordináltságát.
 3. A mikrotérség kooperációját a tágabb környezete szakpolitikai és turizmushoz kapcsolódó kérdéseiben /regionális, megyei, országos és nemzetközi szinten/.
- A mikrotérség turizmusban érdekelt szereplőinek még nem biztosított az intézményesített kapcsolatrendszere, infrastrukturális háttere.

3.2. Marketing, kommunikáció

A mikrotérség szervezett, tudatos kommunikációs tevékenységet, turisztikai marketing munkát önállóan nem fejtett ki az elmúlt időszakban. A Régió Neogradiensis támogatásával megszülettek az első propagációs anyagok, és a térségre vonatkozó elsődleges marketing tervzet. A turisztikai szolgáltatásokban érdekelt vállalkozók egyenként végeztek öncélú reklám tevékenységet.

4. FÜLEK VÁROS ÉS AZ ABRONCSOS MIKROTÉRSÉG TURISZTIKAI ADOTTSÁGAINAK, KIAKNÁZANDÓ VONZERŐINEK ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉSE

- A tíz települést magába foglaló mikrorégió turisztikai szempontból kedvező helyen fekszik, földrajzi adottságai jónak mondhatók. A közeli szlovák-magyar határátkelő (Šiat. Bukovinka) miatt igen nagy az átmenő, tranzitforgalom.

- Fülek, mint az Abroncsos mikrorégió központja egyben közlekedési gócpont is, Magyarországról a 21-es főútvonal csatlakozik a Šiat. Bukovinka-Losonc útvonalhoz.

- Fülek számos idegenforgalmi nevezetességgel rendelkezik : vár, városi múzeum, római-katolikus templom és a ferencesek kolostora, városháza, városi kulturális központ – Vigadó, Koháry kúria, Herold-kastély, városi park, parki állatkert, Cebrián-kastély, Stephani mauzóleum.

- Az Abroncsos mikrorégióban található idegenforgalmi célpontok :

Belina (Béna)	Úr mennybemenetele templom 1896-ból
Biskupice (Püspöki)	Szent István barokk templom 1728-ból
Čakanovce (Csákányháza)	Szűz Mária kápolna - 18. sz. a temetőben barokk templom - 18. sz., klasszicista kápolna – 19. sz.
Čamovce (Csoma)	klasszicista kastély Szent Órangyalok temploma 1846-ból
Radzovce (Ragyolc)	szecessziós kúria 1894-ből templom 1913-ból
Šiat. Bukovinka (Sátoros)	természeti rezervátum megkövesedett vízeséssel, tanösvény a Somoskői várhoz
Šíd (Síd)	Szűz Mária templom 1897-ből
Šurice (Sőreg)	Szent Mihály templom, Immaculata szobor
	Bagolyvár (85 m magas)

- A mikrotérséget északi irányból egész délre a határig az E71-es elsőosztályú főútvonal szeli át, valamint a Zvolen – Filákovo - Budapest vasútvonal a térséget jól megközelíthetővé teszi.

- A terület számos egyedi turisztikai értékkel, rangos tájvédelmi körzettel, helyi védettségű természetvédelmi területtel rendelkezik.

- A turisztikai értékek közül a legjelentősebbek a természeti-táji adottságok. Ritka vulkánikus és földtani képződményei, nagyszámú tiszta vizű forrása, patakja, gazdag növény és állatvilága, kultúr- és gazdaságtörténeti emlékei széles körben ismertek. Kiterjedt erdők, lankás dombok, patak völgyek teszik változatossá a tájat, szimbolizálva a Nógrádi-vidék, a Palóc föld ezerarcúságát. Mindez megannyi lehetőséget kínál a természetjárásra, túrázásra, madár megfigyelésre, fotózásra, gombaszedésre, gyógynövénygyűjtésre, a fejlesztési célterület kínálta lankásabb helyeken bicikli túrákra.

- Szinte az egész Abroncsos mikrorégió igen gazdag védett növényekben, rovar, hüllő, kétlábú, hal, madár és emlős fajokban.

- A térség erdői, mezői gazdagok különböző vadfajokban. Megfigyelhető vad fajták: szarvas, őz, vaddisznó, muflon, róka, borz, mezei nyúl, fácán, fogoly. A vadgazdagságnak, a térséget behálózó vadásztársaságoknak köszönhetően bővül a vadászturizmus. Főként a külföldiek vadásztatása, családtagjaik vendégül látása, szarvasbögésre, vadászvacsorára hívása hozhat jelentős bevételt, elősegítve az igényes falusi szállásadás fejlesztését (Abroncsos térsége).

- Jóllehet az Abroncsos mikrorégió állóvizekben szegény terület, melyből kivételt csak a Rátki-tó és a Sátorosi kőbánya-tó képez. E vizek elsősorban a horgászturizmust szolgálják, de öntözési, üdülési, sportolási célú (úszás, evezés, szörfözés) hasznosításuk is lehetséges.

- A mikrotérség strandolási lehetőséget nem tud nyújtani vendégeinek.

- A horgász-vadász, kerékpáros turizmuson túl a vidék, kedvező adottságai révén –szelíd, dombos, változatos növényvilággal rendelkező táj– egyre több lehetőséget kínál a lovaglás kedvelőinek.

- A tágabb körzet történelmi, építészeti, kulturális, néprajzi emlékekben bővelkedik. Több mint ezer éves múlttal bír Fülek vára, de fellelhetők több ősi és középkori vár romjai is (Pogányvár, Ajnácskői Bagoly vár).

- A tíz települést magába foglaló kistáj gazdag középkori, de főként XVIII. századi eredetű templomokban. Megtekintésük, valamint a szertartásokon való részvétel a vallási turizmus célpontja lehet.

- Az idegenforgalom szempontjából egyre nagyobb vonzerőt jelenthetnének a kulturális, néprajzi értékek, gazdag hagyományok. A mikrotérség lassan elhaló (de elemeiben még fellelhető) jellemzője a sokszínű palóc, szlovák, etnikum jelenléte, több évszázados nemzetiségi kultúrája, értékes folklórja és szokásai.

- Biztatóan éled újjá a falusi turizmus. A szállodák kényelme (egyúttal drágasága és személytelensége) helyett egyre többen választják a viszonylag szerény költségű falusi lakások, gazdaudvarok egyszerűségét, régies berendezését, egyúttal a csendet, nyugalmat, a természetet.

- A történelmi romantikára fogékony gyerekek és fiatalok számára különösen gazdag kínálat állítható össze a mikrotérségben és közvetlen környékén.

5. REGIONÁLIS, MEGYEI TURIZMUSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK

Ucelená koncepcia rozvoja a podpora cestovného ruchu s podrobným rozborom jednotlivých mikroregiónov pre územie Banskobystrickej župy v súčasnosti ešte nie je k dispozícii. Podľa zistení z Úradu Banskobystrického samosprávneho kraja, Odbor regionálneho rozvoja, územného plánu a cestovného ruchu pripravuje dokument, ktorý by zachytával a rozpracovával jednotlivé aspekty a koncepcie rozvoja cestovného ruchu, avšak v súčasnosti táto problematika je zachytená jedine v Programe sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja, ktorý vypracoval vyššie uvedený odbor.

Aj keď tento dokument je zameraný hlavne na ekonomické a sociálne faktory ovplyvňujúce jednotlivé regionálne odlišnosti v rámci Banskobystrickej župy, okrajovo sa venuje aj niektorým oblastiam cestovného ruchu. Vymedzuje a oboznamuje verejnosť s územím Banskobystrickej župy, a to hlavne z hľadiska jej geografickej polohy, kultúrnych a prírodných pozoruhodností a oboznamuje s možnosťami na realizáciu rozvoja cestovného ruchu, ktoré však je nutné dať do súladu s ochranou prírody a krajiny.

Z tohto dokumentu je zrejmé, že pre oblasť samotného mesta Filákovu spolu s Mikroregiónom Obručná, okrem hradu Šomoška nie je venovaná žiadna pozornosť a na tento región ako možnú cieľovú oblasť na rozvoj turistického ruchu v koncepcii vôbec nie je myslené. Z oblasti Novohradu je vyzdvihnutý jedine región okolo vodnej nádrže Ružiná, kde sa uvádza, že je nedostatok ubytovacích a stravovacích zariadení na požadovanej úrovni a existujúce vyžadujú rekonštrukciu.

Čo sa týka priorít v oblasti rozvoja cestovného ruchu, tieto sú rozdelené na niekoľko skupín, a to nasledovne :

- vypracovanie rozvojovej stratégie cestovného ruchu
- podpora dobudovania stredísk cestovného ruchu na komplexné strediská, s cieľom poskytovania služieb na európskej úrovni, podľa špecificky daných podmienok
- podpora vybudovania komplexného informačného systému regiónu a tvorba produktov ponuky jednotlivých atraktivít
- vytváranie podmienok pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky

Okrem týchto vymenovaných priorít v blízkej budúcnosti však bude možné zamerať pozornosť aj na ďalšie, zatiaľ skoro vôbec nevyužívané možnosti v rozvoji turistického ruchu, a to najmä :

- **poľovnícky turizmus** (je všeobecne známe, že k nám hŕne prichádzajú zahraniční poľovníci, ktorých pozývajú slovenské poľovnícke združenia, a túto ich spoluprácu by bolo možné využiť aj v oblasti rozvoja cestovného ruchu)
- **cykloturistika** (bude však potrebné rozšíriť cestnú sieť vhodnú na

tento druh športovej turistiky)

- **tranzitný turizmus** (zamerať pozornosť na turistov iba prechádzajúcich týmto regiónom, t. zn. dostatočné parkovacie kapacity, stravovacie zariadenia, zariadenia slúžiace na chvíľkový oddych, nákupné centrá atď.)

Pri vypracovávaní konkrétnych priorít a koncepcií rozvoja cestovného ruchu je nutné prihliadať aj na niektoré dôležité aspekty :

a) Treba podporiť hlavne oblasti a mikroregióny disponujúce optimálnou infraštruktúrou a podať im pomocnú ruku v rozvoji týchto aktivít cestovného ruchu.

b) Je nevyhnutná aktívna spolupráca samospráv obcí dotknutých regiónov s podnikateľmi pri riešení vzniknutých problémov.

c) V súvislosti s požiadavkami jednotlivých regiónov treba diferencovane rozšíriť kapacitné možnosti na ubytovanie turistov.

d) Je nutné prehodnotiť okruh reklamno – propagandistických materiálov, pripraviť aktualizované nové vydania turistických a informačných máp a brožúr, zahrnúť do nich oblasti jednotlivých mikroregiónov.

e) V tých oblastiach, kde je to možné a je to otázka hlavne agro – vidieckej turistiky apelovať na obyvateľstvo, získavať ich pre aktívnu spoluprácu v tejto oblasti, vykonávať medzi nimi osvetovú činnosť, presvedčiť ich o možnostiach a výhodách rozvoja tohto druhu turistiky najmä na vidieku.

f) Rozčleniť riešenie problémov a nedostatkov na rôzne úrovne, od jednotlivcov a podnikateľov, cez samosprávy až na centrálnu štátnu a samosprávnu úroveň, jednotlivé záujmové združenia, poprípade neziskové organizácie tretieho sektora, t. zn. aby vyššie uvedené organizácie nezasahovali do kompetencií iných orgánov a subjektov, čím by im len zbytočne sťažovali a komplikovali ich činnosť.

6. SWOT ANALÍZIS

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ situovanie na križovatkách európskeho dopravného koridoru ➤ výhodná poloha v blízkosti hranice s Maďarskom, na dopravnej osi juh – sever, ktorá je dopravnou trasou veľkého množstva maďarských občanov za zimnou aj letnou turistikou a poľských turistov pri ceste k moru ➤ časť mesta aj mikroregiónu je súčasťou CHKO Cerová vrchovina ➤ bohaté historické, stavebné a kultúrne pamiatky (hrady, kostoly, kaplnky, kláštor, múzeum, kaštiele, kúrie, ďalšie historické budovy, mestský park so zástupcami vzácnych dreví, archeologické lokality) ➤ v okolí na oboch stranách hranice známe geologické a turistické zaujímavosti ➤ bohatý kultúrny život s množstvom atraktívnych podujatí ➤ bohaté skúsenosti z medzinárodnej spolupráce ➤ vhodné podmienky pre vidiecky turizmus ➤ vhodné podmienky pre rekreáciu a zimné športy v stredisku Obručná ➤ vedúca pozícia mesta ako regionálneho správneho centra ➤ rozvoj turizmu považuje mesto aj sídla mikroregiónu za svoju strategickú úlohu ➤ dvojjazyčnosť (slovenčina – maďarčina) väčšiny obyvateľov ➤ fungujúca železničná a autobusová dopravná sieť 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nevyužívajú sa turistické danosti regiónu ➤ chýbajúca komplexná ponuka turistických atraktivít a služieb ➤ chýbajúce zariadenie poskytujúce relevantné informácie pre turistov ➤ chýbajúci systém odborného riadenia CR na celoštátnej úrovni ➤ slabá propagácia, chýbajúce propagačné a reklamné materiály, neexistujúci marketing ➤ nedostatok odborníkov na oblasť turizmu ➤ nízky počet a nevyhovujúca kvalita a úroveň ubytovacích a stravovacích kapacít pre turistov, zanedbateľný počet nocovaní, krátke pobytové doby ➤ nízka kvalita v oblasti ponúkaných služieb ➤ nedostatok systemizovaných informačných tabúl ➤ chýbajúce cyklotrasy ➤ slabá ponuka gastronomických špecialít a suvenírov ➤ nedostatočná údržba a rozvoj turistických atraktivít ➤ v časti centra mesta pod hradom veľmi zlý, až amortizovaný stav budov, ktoré významne znižujú turistickú atraktivitu hradu a mesta, ➤ chýbajúce kúpalisko, príp. aquapark ➤ nedostatočný marketing mesta a okolia ➤ nevyhovujúci stav parku v centre mesta ➤ zlý technický stav a nízka priepustnosť dopravných sietí ➤ časť komunikácie ani v centre mesta nemá pevnú vozovku ➤ málo športovísk (športová hala, krytá plaváreň, tenisové kurty, umeľá ľadová plocha, telocvične) ➤ neprimerané ceny ponúkaných služieb vo vzťahu k ich kvalite

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rast uznania dôležitosti turizmu ➤ vyškolenie odborníkov na oblasť turizmu ➤ rozvoj cestovného ruchu v cezhraničnej oblasti ➤ zriadenie - vybudovanie turistického informačného centra ➤ využitie štrukturálnych fondov EÚ, prostriedkov štátneho rozpočtu aj vlastných zdrojov v oblasti regionálneho rozvoja a turizmu ➤ rozvíjajúca sa spolupráca cezhraničných miest a regiónov v oblasti turizmu ➤ rast dopytu po aktívnom odpočinku a kultúrnych zážitkoch ➤ možnosť vytvorenia tematického geoparku zahrňajúceho lokality na oboch stranách hranice ➤ rastúci záujem o vidiecky turizmus ➤ prilákanie návštevníkov z veľkých sídelných centier na oboch stranách hranice ➤ zlepšujúca sa spolupráca miest a regiónov na oboch stranách hranice ➤ rast spolupráce medzi podnikateľmi a verejným sektorom 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ v dôsledku nedostatku finančných prostriedkov chátranie, pustošenie alebo zničenie a zánik turistických atrakcií, a to tak prírodných ako aj budovaných ➤ po prípadnom vyškolení miestnych odborníkov ich odchod do atraktívnejších oblastí ➤ blízkosť rýchlejšie sa rozvíjajúcich regiónov a turistických stredísk ➤ nedostatok financií k realizácii rozhodujúcich turistických rozvojových programov ➤ nedostatočná koordinácia spoločných záujmov v oblasti rozvoja turizmu ➤ chýbajúca spolupráca medzi sektormi: štát – VÚC - obce

7. PROGNOZIS

Podľa štatistík v blízkej budúcnosti môžeme vo všeobecnosti očakávať nárast turistického ruchu, jeho nárast však bude závisieť od rôznych makroekonomických, ale aj mikroekonomických ukazovateľov u nás aj v zahraničí, čo bude mať vplyv na rozmach turistiky v závislosti od vývoja životnej úrovne obyvateľstva u nás v tuzemsku, ale aj v zahraničí. Optimálne využitie dopytu po jednotlivých oblastiach cestovného ruchu bude závisieť od vytvorenia súťažnej ponuky a jej efektívnej realizácie v podmienkach trhového hospodárstva.

Ak v nasledovnom období sa bude prevádzať cieľavedomá aktivita, so zameraním na zmobilizovanie spolupráce jednotlivých zainteresovaných strán s cieľom dosiahnuť konjunktúru turizmu v rôznych regiónoch, aj obraz budúcnosti nášho mikroregiónu môže byť pozitívny, pretože :

- mikroregión je bohatý na možnosti využívania jednotlivých jeho predností,
- neustále silnie ponuka na bezprostredné a priame využitie prírodných krás, charakteristických pre jednotlivé regióny,
- možno očakávať priaznivé ponuky z tuzemska aj zo zahraničia,
- rozvoj turizmu bude akceptovateľný ako prioritný cieľ v rozvoji regiónu, možno očakávať kladné posúdenia žiadostí a projektov na rozvoj cestovného ruchu na rôznych inštitucionálnych úrovniach,
- pomaly, ale isto sa rozbieha spolupráca jednotlivých mikroregiónov, zameraná na rozvoj turistiky, ako aj marketing a vypracovanie čoraz väčšieho množstva projektov, ale aj medzinárodných konferencií z tejto oblasti.

Pri vypracovaní prognózy turistického rozvoja Mikroregiónu Obručná a samotného mesta Fil'akovo môžeme len dúfať, že tieto nami uvedené priaznivé trendy sa naplnia, k čomu však nepochybne je nutná aj hospodárska a finančná pomoc vládnych inštitúcií, zároveň však je potrebné aj efektívne využívanie rôznych fondov EÚ, ktoré majú za cieľ podporu menej rozvinutých oblastí, ku ktorým nepochybne tento náš región patrí.

II. TURISZTIKAI MIKROTÉRSÉG STRATÉGIAI PROGRAMJA

1. A PROGRAM CÉLRENDSZERE

Ďalším krokom v procese vypracovania stratégie a akčného plánu je určenie konkrétnych požiadaviek, priorít a programov, a tiež vypracovanie konkrétneho programového balíka. Na realizáciu stratégie je potrebná spolupráca podnikateľskej sféry, civilných organizácií a samozrejme samosprávy.

1.1. A turisztikai mikrotérség stratégiai programjának alapelvei

- ***Dlhodobá udržateľnosť***
Pre dlhodobé udržanie výsledkov turistickej stratégie je bezpodmienečne potrebná organizácia zastrešujúca celý systém ponúk cestovného ruchu. Dlhodobý rozvoj sa dá zabezpečiť len so stálou starostlivosťou o ponuky cestovného ruchu, o kultúrno-historické pamiatky, prírodné a stavané zaujímavosti v regióne. Príchod turistov do regiónu potom môže hrať dôležitú úlohu v hospodárskom raste všetkých účastníkov programu.
- ***Teória ziskovosti***
V prvom kroku je potrebné rapídne zvýšenie počtu návštevníkov s vypracovaním väčšieho množstva zaujímavých programov v celom regióne. Po určitom raste počtu návštevníkov treba pejsť na skvalitňovanie programov s čím sa dosiahne zvýšenie príjmov od jednotlivých návštevníkov, ktoré podľa medzinárodných skúseností sú niekoľko násobne vyššie ako zisky zo zvyšovania počtu návštevníkov.
- ***Úloha miestneho obyvateľstva***

Aktívne zapojenie miestneho obyvateľstva do programu je dôležitá tak pre samotné obyvateľstvo ako pre úspech celej stratégie. Je potrebné aby s vlastným kapitálom stále viac a viac domácich podnikateľov vstúpilo do realizácie jednotlivých ponúk programu a profitovali z tejto činnosti.

o ***Spolupráca verejného a súkromného sektora***

Bez spolupráce verejného a súkromného sektora nie je možné dlhodobo udržať vysokú úroveň ponúknutých služieb vo sfére cestovného ruchu. Výsledky tejto spolupráce ako stavané a chránené prírodné pamiatky dlhodobo zabezpečia rozvoj a ziskovosť turistických aktivít.

1.2. A turisztikai mikrotárség általános, átfogó céljai (a fejlesztési program prioritásai)

1. Zvyšovanie hospodárskych možností mikroregiónu. Realizácia udržateľného rastu ponúk v oblasti turistiky a s tým aj zvýšenie zisku z tejto činnosti.
2. Ochrana a zveľaďovanie kultúrnych, historických a prírodných pamiatok v regióne.
3. Vytvorenie nových pracovných príležitostí vo sfére cestovného ruchu.
4. Obnova a modernizácia lokálnej infraštruktúry zúčastnených obcí s investíciami do produktov miestneho turizmu.
5. Udržanie a rozvoj ponúknutých zážitkov pre návštevníkov regiónu.

Strednodobé (päťročné) stratégie majú charakter zvyšovania nie množstva ponúknutých atrakcií v regióne ale skvalitňovanie už existujúcich ponúk. Kvalitným služieb sa zvýšia zisky z tejto činnosti, ktoré môžu byť použité na ďalší rozvoj cestovného ruchu.

Pre úspech stratégie sú bezpodmienečne potrebné :

- plynulý príviv investícií do služieb, technológií cestovného ruchu formou marketingu a využitím projektových možností,
- ochrana životného prostredia
- sústredená marketingová činnosť
- rozvoj schopností účastníkov stratégie
- účinné partnerstvo medzi samosprávami, VÚC a poradnými organizáciami
- vytvorenie zastrešujúcej organizácie, ktorá je zodpovedná za činnosť a rozvoj miestneho turizmu.

2. A FEJLESZTÉSI PROGRAM ÉRINTETTJEINEK AZONOSÍTÁSA

Érintett csoportok :

1. *települési önkormányzatok*
2. *a turizmusban érintett vállalkozások*

3. *falusi vendéglátó egységek*
4. *civil szervezetek*
5. *helyi intézmények*

Azonosító kérdések :

- a) Mi módon érintett a problémák által ?
- b) Milyen az érintett csoport készsége, motivációja a problémákkal való foglalkozásra ?
- c) Az érintett csoport viszonya más érintettekhez ?
- d) Az érintett csoport fő céljai ?
- e) Milyen pozitív hatása lesz az érintett csoportra ?
- f) Lehetséges negatív hatások az érintett csoportra ?

TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZATOK

- a) **Helyben élők életminőségének növelése. Munkahely teremtés. A turizmus infrastrukturális feltételeinek megteremtése, falumegújítási programok.**
- b) **Az önkormányzatok erősen motiváltak. A fejlesztési program kezdeményezői.**
- c) **Az önkormányzatok nyitottak, érdekeltek a területen jelentkező partnerségre.**
- d) **Mikrotérségi szintű turisztikai stratégia elkészítése és elfogadása. Részvétel a szervezett helyi turizmus ipar intézményesítésében.**
- e) **Megfelel a helyi lakosság elvárásainak. Teljesíti településszervező, életfeltétel javító küldetését.**
- f) **Új költségvetési kiadási tételeket, terheket jelent a szűkös, forráshiányos gazdálkodásban.**

A TURIZMUSBAN ÉRINTETT VÁLLALKOZÁSOK

- a) A legnagyobb mértékben érintett csoport. A helyi turizmus állapota egzisztenciálisan érinti. Már eddig is befektetéseket realizált és lépéseket tett a vendégek fogadása érdekében.

- b)** Magasan motivált csoport. A helyi fejlesztések legstabilabb és legkiszámíthatóbb partneri köre. Érdekel a befektetései hatékony kihasználásában, az árbevételek növelésében.
- c)** Eddig egymástól elszigetelten működtek, olykor konkurencia pozícióban. Konfliktusaik jellemzően nem egymással szemben alakultak ki. Együttműködési kezdeményezések tapasztalhatók. Eltérő szakmai színvonal jellemzi őket.
- d)** Legalább közepes színvonalú életminőséget biztosítson magának és családjának. Erre épülhet rá más családtagja gyermekei szakmai tevékenysége és jövője.
- e)** Be kell, hogy lássák, hogy szervezettséggel növelhetik erejüket és gazdaságosságukat. A növekvő vendégforgalom által növekvő árbevételek, új fejlesztések.
- f)** A szükséges további fejlesztések jelentős erőfeszítéseket kívánnak a csoporttól. A pályázati támogatások beszükültek, ha jelentkeznek, előfinanszírozást igényelnek, amelyet a tőkeszegénység miatt szinte képtelenek teljesíteni.

FALUSI VENDÉGLÁTÓ EGYSÉGEK

- a)** A fálvakban szabad épületek hasznosítása, jövedelem kiegészítés céljából.
- b)** A vidéken élők, megfelelő adottságokkal rendelkezők, több lábon kívánnak gazdálkodni. Kieépített vendégfogadó kapacitásaik kihasználásában.
- c)** Az elmúlt időszakban fejlődött az együttműködési hajlam az érintett körben.
- d)** Érzelmi szállakkal is kötődő családi épület fenntartása, működtetése és bevétel szerzés. További szolgáltatások kialakítása, árbevétel növelése.
- e)** Egyre több vendégfogadó és szolgáltatás létrejöttét generálja. A minőségi kapacitások bővülése.
- f)** Szervezett és kényszerítő követelmények megjelenése. A minőségi követelmények differenciáló hatása. Erősödő belső konkurencia.

CIVIL SZERVEZETEK

- a)** A turizmus új szerepköröket, kapacitás kihasználást és bevételeket jelenthet számunkra.

- b)** Cselekvési kapacitások és fizikai terek jöttek létre a civilek kezén (tájházak, hagyományörzés, környezetvédelem, más helyi cselekvés) A létrejött kapacitások fenntartása érdekében kapcsolódási pontokat keresnek a turizmushoz.
- c)** Változóan együttműködő csoport. Több szervezet részt vesz a stratégia kidolgozásában. Mikrotérségen belül nem, településeken belül konkurálnak. A partnerséget, az együttműködést sok esetben politikai és egyéb konfliktusok zavarják.
- d)** Szerepvállalás a fejlődő turizmusban, kapacitások használása a vendégfogadásban, árbevételek realizálása.
- e)** Bővülő tevékenységekör, társadalmi elismerés növekedése, elért eredményeik fenntarthatóságának növelése.
- f)** A civil szervezetek elüzletiesedése, belső, anyagi természetű konfliktusok megjelenése.

HELYI INTÉZMÉNYEK

- a)** A nyári, fő turisztikai szezonban több intézmény szabad szolgáltatói kapacitásokkal rendelkezik.
- b)** A turizmusba, csak alkalmasszerűen és szolgáltatási elemekkel kívánnak bekapcsolódni.
- c)** Passzív szolgáltatási pozíció. Partnerség a szolgáltatás nyújtásban.
- d)** Szabad kapacitások értékesítése a fejlődő, belső mikrotérségi turisztikai piacon.
- e)** Árbevétel növekedése az intézmények fenntartása érdekében.
- f)** Gyorsuló amortizáció. Nehézkes reagálás a rendszer idegen elvárásokra.

3. A MIKROTÉRSÉG TURISZTIKAI FEJLESZTÉSEINEK KONKRÉT STRATÉGIAI CÉLJAI

3.1. Hosszú távú, összefoglaló stratégiai célok

- 1. A helyi fejlesztések céljává kell emelni, hogy a mikrotérség kínálati rendszerében meghatározóak legyenek a tartózkodást erősítő kínálati elemek. A térségbe érkező, illetve a szolgáltatásokat igénybe vevők körét (az első öt éves fejlesztési periódusban) a jelenleg döntően látogató – legfeljebb egy napos – turizmustól, a vendégkör legalább 50 %-a esetében 3-4 napos pihenő turizmussá szűkíteni kell.**

A mikrotérség jelenlegi kínálati rendszere spontán fejlődés eredménye és a kistáj adottságaira építve, döntően két piaci szegmensre irányul.

Egyfelől a látogató turizmusra: amely a legolcsóbb kínálati együttest testesíti meg, tehát főként diákokat, fiatalokat, illetve az idősebb korosztályt veszi célba.

Másfelől a *tranzit turizmusra*: amelyen belül a magyarországi és lengyel átutazók a meghatározók.

A kínálati együttest és a szolgáltatásokat jelenleg igénybe vevők nem a legkedvezőbb hatást és eredményt hozzák, vagyis a pénzköltés alacsony, vállalkozók körében nem inspirál további beruházásra és kevés embert foglalkoztat. A jelenlegi helyzet meghaladása szükséges és lehetséges.

Minden turisztikai kínálati együttesben egyidejűleg vannak jelen a komplex, tartózkodást szolgáló kínálati elemek és a látogató turizmust kiszolgáló elemek, amelyek gyakran fedik egymást. A fejlesztési terület kínálati együttesében jelenleg döntően a látogató turizmust szolgáló kínálatok dominálnak és csupán csírájában, kezdeti állapotában érhetők tetten a tartózkodást szolgáló kínálatok.

2. A mikrotérség természeti, táji, települési adottságai alkalmasak a **pihenő, rekreációs célú turizmus fejlesztésére**. A rekreációs célú turizmus természetes elemei az aktív pihenést szolgáló kínálatok:

- túrázás,
- kerékpározás,
- egyéb sport tevékenységek,
- bekapcsolódás szórakoztató cselekvési formákba stb.

A mikrotérség kínálati rendszerét ezen a területen tervszerűen kell felépíteni az önkormányzatok, a vállalkozók és a civil szervezetek együttműködésében.

3. A mikrotérség turisztikai kínálati rendszerét jól körülhatárolt piaci szegmens részére kell felépíteni.

Az erősíteni kívánt célpiacon korosztály szerinti meghatározása:

Belföldi

- diákok,
- fiatal családok,
- nyugdíjasok.

Külföldi

- középkorosztály (Nyugat-európai, magyarországi és lengyel – elsősorban – sík vidékeiről gépkocsival, lakókocsival érkező, ún. „felfedező, kereső” turisták).

A célpiacon meghatározása a kereslet jellege szerint:

- látogató turizmus
- néhány napos pihenő (rekreációs) turizmus
- tranzit turizmus

4. A fenti kínálati koncepcióban **meghatározó jelentőséget kell kapnia a falusi turizmus fejlesztésének**. „A falusi turizmus nem csupán szállásadás, fizetővendéglátás, hanem szorosan kapcsolódik a zöld- és hobbiturizmushoz, egyszerre jelenti a természet, a táj, a helyi építészet, a népi kultúra megismerését, értékeinek megőrzésére való törekvést. A falusi családoknál eltöltött üdülés egyúttal a helyben élők részére a szociális védőháló része, a foglalkoztatás bővítésének (szállásadók, kistermelők, szolgáltatók, programszervezők, szállítók, idegenforgalmi vállalkozók, önkormányzatok stb.), a sokszor üresen álló lakások, gazdasági épületek hasznosításának fontos eszköze.”

5. A mikrotérség jó adottságokkal rendelkezik az **ifjúsági táboroztatás** kapacitásainak kifejlesztésére. A szervezett és megfelelő színvonalú szolgáltatások kialakításában a helyi vállalkozók és az önkormányzatok egyaránt érdekeltek.
6. A turisztikai stratégia végrehajtásának kiemelt célja, hogy a megtervezett és összehangolt fejlesztések eredményeként, 5-6 év alatt **strukturált kínálati rendszer jöjjön létre**. A kínálat rendszer foglalja magába a mikrotérség teljes, turizmust szolgáló szolgáltatási körét: szállás, étkezés, szabadidős, sport és szórakozási lehetőségek, tájékoztatás. A megfelelő eredmények érdekében elengedhetetlen, hogy kialakuljanak az infrastrukturális feltételek, az intézményesített szolgáltatások feltételei, objektumok, terek, valamint a fentieket működtető szervezeti és személyi feltételek.
7. A tíz éves fejlesztési terv utolsó harmadában elsősorban a minőségi kínálati elemek kiépítését és továbbfejlesztését, ezzel együtt a tartózkodási idő tovább növelését kell prognosztizálni és preferálni.
8. **A mikrotérség belső és külső kommunikációs rendszerét ki kell alakítani.** Jelenleg a térség turisztikai szereplői alulinformáltak a köz és magánszféra turizmussal kapcsolatos törekvéseiről. A vállalkozó szektor szereplői elszigeteltek egymástól, közös termék- és szolgáltatásfejlesztés nem létezik. A mikrotérség kifelé irányuló kommunikációs és reklámtevékenysége alacsony színvonalú, turisztikai arculata nem megformált. A stratégiai program jelölje ki a marketing tevékenység fő hangsúlyait és eszközrendszerét. (A marketing munkában kiemelt szerepet kell kapnia a korszerű információ technológiának, mindennek előtt az Internetnek.)
9. **A programot készítő mikrorégiói szereplők és tanácsadók egyöntetű véleménye, hogy a fenti problémák kezelése, az előbbieken kifejtett célok megvalósítása, csak a helyi szereplők együttműködésével, kooperációk különféle formájában képzelhető el.**

A tervezők, a jövőbeni fejlesztések módszertana számára három alapelvet fogalmaztak meg:

- Együttműködés
 - Szervezettség
 - Rendszerszerűség
10. A helyben tartózkodás növelése, **a tartalmi kínálati elemek fejlesztése, továbbfejlesztése nélkül nem lehetséges:**
 - látnivalók-, természeti-, épített- és kulturális örökség kulturált bemutatása,
 - éves rendezvénykör kialakítása és reklámozása,
 - turisztikai tájékoztató rendszer kiépítése,
 - ajándék vásárlási kínálat kialakítása (benne a mikrotérségben létrehozott egyedi tárgyak kínálata).

11. Két éven belül konkrét javaslatokat kell kidolgozni a tranzit turizmus megállítására, valamint a mikrotérség 20-30 kilométeres környezetén belül tartózkodó turisták un. „bevonzására”.
12. A mikrotérség jelenlegi turisztikai kínálata a nyári főszezonra korlátozódik. Három éven belül külön kínálati- és fejlesztési terv kidolgozására van szükség a **főidényen kívüli**, szeptember végétől áprilisig tartó **időszak hasznosítására**.
13. **Az együttműködésekét célszerű intézményesített keretek közé terelni és ott tartani.** A turisztikai együttműködések önmagukban bevétel növekedést idéznek elő. Az együttműködés formájára, keretére tervet kell kidolgozni. /Európa egyes államaiban politikai irányelvek, de van ahol helyi törvények motiválják, szabályozzák a turisztikai ipar szereplőit az operatív együttműködésre pl. Svájc, Németország, Ausztria./ A létrehozandó szervezet feladatává kell tenni az ágazat mikrotérségi szintű gyakorlati segítségét, a **turizmusfejlesztés és növekedés menedzselését**, amely biztosítja a hosszú távú fenntarthatóságot.

3.2. Középtávú célok

A helyzetértékelésben és a SWOT-analízisben feltárult, hogy a mikrotérség turisztikai szektorában alapvető hangsúly- és szerkezetváltást kell végrehajtani.

A 2005-től 2015-ig tartó tervezési időszak első két évében (2005 végére) ki kell alakulnia a hatékony munka teljes szervezeti technikai és személyi feltétel együttesének.

A 2005-2008 közötti időszak legfontosabb feladatai a szűk keresztmetszetek, a legfontosabb turisztikai infrastrukturális hiányok felszámolása, valamint a termékbővítés jelentik a fejlesztési prioritásokat.

A *szűk keresztmetszetek* felszámolása, a meglévő turisztikai termékek egy-egy elemének pótlását, vagy minőségének javítását jelentik, melyet tervezéssel, szakképzéssel, illetve fejlesztéssel lehetséges megoldani. A legfontosabb feladatok:

- termékfejlesztés a meglévő, szétszórt kínálati elemek összekapcsolása révén,
- az információs rendszer fejlesztése,
- a beutaztatás erősítése,
- szakmai képzés fejlesztése,
- a vonzerők védelme, illetve felújítása, gondozása,

Turisztikai termékfejlesztés alapját a vonzerők képezik, ugyanakkor jelentős befektetések új vonzerőket is teremthetnek. A lehetséges turisztikai termékek, melyek a meglévők további fejlesztését, illetve új fejlesztést igényelnek a mikrotérségben:

Falusi turizmus

Aktív turizmus

- Kerékpáros turizmus
- Természetjárás
- (Lovas turizmus)

Gasztronómiai túrák

„Csomag programok”

A fentiekben felsoroltak közül azoknak a termékeknek célszerű prioritást adni, amelyek teljesítik a gazdasági hatékonyság és a további fejlődés erősítését, új piaci szegmens lekötését teszik lehetővé, a mikrotértséget megkülönböztető új arculat kialakításához leginkább hozzájárulnak (falusi turizmus, kerékpáros turizmus, természetjárás, „csomag programok”, gasztronómiai túrák).

3.3. Rövid távú célok

A rövid távú célokat és feladatokat nehéz elválasztani a középtávú célokhoz rendelt programoktól. Rövidtávon azokat a tevékenységeket célszerű preferálni, amelyek nagyobb beruházások, fejlesztések nélkül is elégségesek a turizmus rendszerszerű működtetéséhez.

1. Mikrotértségi szintű fejlesztő, koordináló szervezet létrehozása.
2. A helyben élő emberek szemléletének kedvező irányú befolyásolása, ami alapfeltétele minden további fejlesztésnek.
3. A marketing munka megtervezése és folyamatos felépítése.
4. A meglévő kínálati elemekből „kínálati csomagok” kialakítása és azok intenzív reklám munkája. 2005 évben meg kell kezdeni a stratégiai terv új kínálati elemeinek tesztelését és intenzív marketing munkáját.
5. A látogató turizmus hatékonyabbá tétele, költségre inspiráló szolgáltatások beépítésével. A látogató turizmus minőségi termékeinek kidolgozása.
6. A mikrotértség turisztikai szakmai kapcsolatrendszerének kialakítása a megyei, regionális és országos szintekkel.

4. KÖZÉPTÁVÚ PROGRAMOK STRUKTÚRÁJA

4.1. 1.sz. program: település felújítások, infrastruktúra fejlesztések

1.1.sz. alprogram: Vonalas infrastruktúra fejlesztések

- 1.1.1. intézkedés: Kommunális szennyvíz hálózat kiépítése
- 1.1.2. intézkedés:
- 1.1.3. intézkedés:

1.2. sz. alprogram: Tartózkodást szolgáló turisztikai infrastruktúrák

- 1.2.1. intézkedés: Minden településen szélessávú internet hozzáférés létesítése
- 1.2.2. intézkedés: Tájékoztató tábla rendszer kiépítése
- 1.2.3. intézkedés: Minőségi szálláshelyek létrehozása

4.2. 2.sz. program: Kínálat fejlesztés

2.1. sz. alprogram: Program kínálat fejlesztés

- 2.1.1. intézkedés: Műemlékek és más látnivalók látogató programmá formálása
- 2.1.2. intézkedés: Ajánlatok kidolgozása vándortáborok részére
- 2.1.3. intézkedés: „Végvár tábor” program kidolgozása (illesztése az alábbi „csomag programokhoz”)

- 2.1.4. intézkedés: Erdei iskola programok kidolgozása 1-5 napos tartózkodásra
- 2.2. sz. alprogram: Csomag programok kifejlesztése
- 2.3. sz. alprogram: „Csillag túrák” kidolgozása
- 2.4. sz. alprogram: Helyi, tájjellegű kiegészítő termékek kifejlesztése
 - 2.4.1. intézkedés: Speciális gasztronómiai kínálati struktúra kifejlesztése (a palóc táplálkozás hagyományai szerint)
 - 2.4.2. intézkedés: Színvonalas ajándéktárgy struktúra kialakítása
- 2.5. sz. alprogram: A mikrotérség (Abroncsos) éves rendezvény-körének kínálatba építése
- 2.6. sz. alprogram: Túravezetők képzése

4.3. 3.sz. program: Komplex marketing program

- 3.1. sz. alprogram: A promóciós eszközök alapjául szolgáló munkák elvégzése
 - 3.1.1. intézkedés: mikrotérségi szín- és formavilág meghatározása, logo, szlogen kidolgozása
 - 3.1.2. intézkedés: minőségi fénykép- és szöveges adatbázis összeállítása
 - 3.2. sz. alprogram: Konkrét promóciós eszközök kidolgozása
 - 3.2.1. intézkedés: összefoglaló internetes portál kialakítása, linkek beüzemelése
 - 3.2.2. intézkedés: „együttes” megyei és regionális promóciós formák kimunkálása
 - 3.2.3. intézkedés: tematikus szórólapok megtervezése, kivitelezése és disztribúciója
 - 3.2.4. intézkedés: közönségkapcsolatok (PR) formáinak kidolgozása
 - 3.2.5. intézkedés: lobby és kapcsolattartás
- intézkedés: tiszteletbeli nagykövetek azonosítása és alkalmazása

4.4. 4.sz. program: Szervezet fejlesztés

- 4.1. sz. alprogram: Mikrotérségi szintű, turisztikai non-profit szervezet létrehozása
 - 4.1.1. intézkedés: A szervezet megalakítása
 - 4.1.2. intézkedés: A működés személyi feltételeinek megteremtése
 - 4.1.3. intézkedés: A szervezet működési feltételeinek megteremtése
 - 4.1.4. intézkedés: A szervezet középtávú programjának és üzleti tervének elkészítése, elfogadása

4.5. 5.sz. program: Forrásszerző munka

- 5.1. sz. alprogram: A forrásszerző munka összehangolása
 - 5.1.1. intézkedés: Konzultáció szakértőkkel
 - 5.1.2. intézkedés: Megállapodás pályázati tanácsadási és pályázatírói munkára
 - 5.1.3. intézkedés: A fejlesztések forrástérképének elkészítése és közreadása a mikrotérség érintettjeinek

5. STRATÉGIA VÉGREHAJTÁSA

Na intenzívny rozvoj turistiky mikroregiónu je bezpodmienečne potrebné vytvoriť zázemie v oblasti organizovanosti a financovania. Bez týchto podmienok nie je možné zabezpečiť činnosť a rast.

Z tohto dôvodu je potrebné presne určiť účastníkov programu.

5.1. A szereplők

Účastníci, priamo zodpovední za realizáciu programu rozvoja turistiky :

- miestna samospráva zúčastnených obcí
- Mikroregión Obručná
- TECTUM n.o.
- podnikatelia zainteresovaní do cestovného ruchu
- neziskové organizácie, založené na rozvoj turizmu
- občianske združenia mikroregiónu
- organizácie patriace pod samosprávu (kultúrne strediská, školy, príspevkové organizácie...

Účastníci, nepriamo zapojení do programu :

- Regionálna rozvojová agentúra
- Region Neogradiensis
- Odbor regionálneho rozvoja ÚP a ŽP BBSK
- Odbor kultúry a kultúrneho dedičstva BBSK
- Odbor cestovného ruchu BBSK
- Pamiatkový úrad

Do programu budú zapojené aj rôzne turistické organizácie, cestovné kancelárie priamo pôsobiace v mikroregióne ale aj mimo mikroregiónu.

5.2. A program megvalósításának folyamata

1. Verejná odborná konferencia o turistickom rozvojom programe.
2. Odsúhlasenie programu samosprávami všetkých zainteresovaných obcí.
3. Účastníci programu zriaďujú novú neziskovú organizáciu alebo poveria už existujúcu (TECTUM) na koordináciu aktivít programu a na vypracovanie konkrétnych projektov.
4. Vypracovanie konkrétnych rozvojových projektov (podľa aktuálnych výziev).
5. Zúčastnené samosprávy vytvoria výbor pre turistický rozvoj, ktorý bude úzko spolupracovať s neziskovou organizáciou.
6. Riadiaca nezisková organizácia a miestne samosprávy každý rok prehodnotia stav v realizácii programu a prijímajú potrebné opatrenia na zlepšenie ďalšieho postupu.
7. Všetci účastníci aktívne pracujú podľa svojich možností na propagácii programu a na presadzovaní miestnych záujmov.

6. FORRÁSBEVONÁS A MIKROTÉRSÉG STRATÉGIAI PROGRAMJÁNAK MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ

6.4. Pályázati lehetőségek érintett csoportok szerint

Pályázók köre	Forráshely	Támogatott cél	Finanszírozás Beadási határidők	Elérhetőség
Obč. združenia a neziskové	FOND SOCIÁLNEHO	Program je zameraný na podporu rozvoja lokálneho	Max. támogatás 700.000 Sk	www.fsr.sk

organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby	ROZVOJA Rozvoj lokálnej infraštruktúry	infraštruktúry prispievajúcej k zlepšeniu sociálneho začlenenia, zvýšeniu zamestnanosti cieľových skupín programu, ich aktivizácie a zvyšovania kvality poskytovania sociálnych služieb a výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Cieľovou skupinou sú obyvatelia postihnutí a ohrození sociálnym vylúčením, predovšetkým žijúci v uzavretých sociálne izolovaných komunitách.	(spolufinancovanie nie je povinné) Beadás határidő: 1. termín: 24.4.2006 2. termín: jeseň/2006	
Onkormányzatok Helyi civil szervezetek	Nadácia Ekopolis Alapítvány Környezetvédelmi program (Environmentálny program)	A program célja szemléletbeli változások támogatása a környezetvédelem, a döntéshozatali átláthatóság és a fenntartható fejlődés érdekében.	Standartny grant : max. 160.000,- Sk do 19.04.2006 Rýchly grant : Max. 50.000,- Sk celý rok	www.ekopolis.sk
Fizikai személy, vállalkozó, község vagy kerület, község vagy kerület által alapított költségvetési vagy hozzájárulási szervezet, polgári társulás, alapítvány, jogi személyek érdekképviselője, közhasznú szolgáltatásokat nyújtó nonprofit szervezet, memberüházi alap, főiskola, bejegyzett egyház vagy vallási szervezet, Matica slovenská	SZK kulturális minisztériuma Szellemi kulturális örökség és kulturális-népművelő tevékenység	A program átfogó célja az élő kultúra támogatása a nem professzionális kultúra területén – művészi alkotások eredményei, szellemi kulturális örökség megővése, művelődési-kulturális tevékenységek. Amatőr művészeti fesztiválokat, bemutatókat, oktatást, szimpóziumokat, szemináriumokat, kiállításokat, tradicionális készségek elsajátítását, szakmai kutatásokat megvalósítását, szakmai publikációk, városok, falvak monográfiáinak kiadását támogatja. A program a következő tevékenységeket támogatja: 8.1 Tradicionális kultúra és amatőr művészeti alkotás 8.2 Kulturális-népművelő és szabadidős tevékenység 8.3 Publikációs tevékenység a tradicionális kultúra, amatőr művészeti alkotás és kulturális-népművelő tevékenység területén	A 8.1 intézkedés esetében a minimálisan megpályázható összeg 80 000 Sk, a 8.2 esetében 20 000 Sk, a 8.3 esetében 40 000 Sk. A pályázónak az 8.2 alprogram esetében 10%, a 8.1 és 8.3 alprogramok esetében 20% önrésszel kell rendelkeznie. Leadási határidő: 2006. június 30.	www.mksr.sk, www.culture.gov.sk
Önkormányzatok, Helyi civil szervezetek	SZK ISKOLAÜGYI MINISZTERIUMA Program podpora participácie mladých	Cieľom programu podpora participácie mladých ľudí na živote obce v roku 2006 je: -vytvoriť podmienky pre	Leadási határidő: folyamatos	www.intenda.sk

	<p>ľudľ na ¼ivote obce v roku 2006.</p>	<p>aktívny vzťah medzi obecnými zastupiteľstvami a zástupcami mládeže na úrovni obce (mesta) a regiónu, -vytvoriť štruktúry, ktoré umožnia mladým ľuďom v obciach a mestách aktívne sa podieľať na verejnom ¼ivote, -vytvoriť aktívne demokratické vzťahy medzi obecnými zastupiteľstvami a mladými ľuďmi za účelom riešenia otázok dotýkajúcich sa ¼ivota mládeže v obci (meste), -zapojiť mladých ľuďov vo veku od 14 do 26 rokov do aktívneho demokratického občianskeho ¼ivota v obci (meste).</p>		
<p>Onkormányzatok, Helyi civil szervezetek</p>	<p>KONTO ORANGE</p> <p>Esély a régióknak</p>	<p>A program átfogó célja az egyes régiók fejlesztése. A közhasznú jellegű egyedi projekteket támogatja, amelyek önkéntes munka segítségével kerülnek megvalósításra. A program a következő területeket támogatja: községfejlesztés a falvakban, városokban, városrészekben, az állampolgárok informáltságának javítása, a kommunikáció javítása, információcsere, környezetvédelem, regionális turizmus támogatása, helyi jelentőségű objektumok javítása, szociális élet javítása, kulturális rendezvények.</p>	<p>A pályázatok benyújtásának határideje: 2006. július 19.</p>	<p>www.kontoorange.sk tel: 0905/313 313,</p>
<p>Vállalkozások Helyi civil szervezetek</p>	<p>NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTERIUMA</p> <p>"KULTURÁLIS UTAK 2006"</p>	<p>A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma pályázatot hirdet a közös európai és/vagy magyar örökséghez kapcsolódó kulturális utak támogatására.</p>	<p>Leadási határidő: 2006. június 30.</p>	<p>www.nkom.hu</p>
<p>civil szervezetek (egyesületek, alapítványok) és községi szintű</p>	<p>MŰVÉSZETI ÉS SZABADMŰVELŐ DÉSI ALAPÍTVÁNY</p>	<p>A pályázat célja olyan hagyományos közművelődési tevékenységek támogatása,</p>	<p>Leadási határidő: 2006. szeptember 2-től október 14-ig.</p>	<p>www.vigado.hu</p> <p>Elérhetőségek:</p>

művelődési intézmények, könyvtárak, faluházak.	Pályázat kulturális tevékenységet végző civil szervezetek támogatására	melyek kifejezetten a helyi lakosság kulturális alapismereteinek a bővítését szolgálják előadások, képzések formájában.		MSZA 1369 Budapest, Pf. 329, Tel.: 354-3750, 354-3755, fax: 354-3752, E-mail: iroda@msza.hu
Vállalkozások civil szervezetek (egyesületek, alapítványok)	UJ KEZFOGAS KÖZALAPÍTVÁNY	EU és Nemzeti pályázatokra felkészítő oktatás pályázati forma (EUO) http://www.ukka.hu/euo.html ISO és HACCP minőségbiztosítási rendszer megszerzéséhez (ISO) nyújtott támogatás http://www.ukka.hu/iso.html -kiállítások, üzletember találkozók (UKI) támogatása http://www.ukka.hu/uki.html -EU és nemzeti gazdaságfejlesztési támogatás pályázati forma (EUT) http://www.ukka.hu/eut.html Kisvállalkozásokat Támogató Kölcsön (KTK) elnyerése http://www.ukka.hu/ktk.html	<i>Leadási határidő: folyamatos</i>	www.ukka.hu
Vállalkozások civil szervezetek	CHARLES STEWART MOTT FOUNDATION	1. Nonprofit szektor, fejlődés és növekedés a régiókban, menedzsment, jogrendszer, információhálózat, tréningek, civil szervezetek együttműködése, önkéntes tevékenység 2. Politikai és gazdasági infrastruktúra transzformáció, szabad piacgazdaság, kis- és közép vállalkozások	Beadás: folyamatos	www.mott.org
Civil szervezetek	Magyar Emberi Jogok Alapítvány Ingyenes, illetve kedvezményes árú internetes szolgáltatások kisebbségben élő magyarok számára	A pályázat célja a határon túli magyar, illetve a magyarországi nemzeti kisebbségek internetes jelenlétének biztosítása révén az információáramlás elősegítése, a közösségi kapcsolatok erősítése és a határon túli együttműködések szorgalmazása. A pályázati adatlap letölthető a honlapról, illetve e-mailben vagy faxon igényelhető a fent megadott elérhetőségeken.	Beadás: folyamatos	WWW.HHRF.ORG

<p>Helyi civil szervezetek, ifjúsági csoportok</p>	<p>AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG IFJÚSÁG PROGRAMJA</p>	<p>A program keretén belül 5 területen igényelhető támogatás:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. aktivitás: Ifjúsági csereakció Európában 2. aktivitás: Európai önkéntes szolgálat 3. aktivitás: Ifjúsági kezdeményezések 4. aktivitás: Socrates, Leonardo da Vinci, Ifjúság programok 5. aktivitás: Egyéb lehetőségek támogatása 	<p>Beadás: folyamatos</p>	<p>www.iuventa.sk</p>
<p>profitorientált gazdasági szervezetek (rt., kft., bt.) kivételével, szlovákiai székhelyű, jogi személyiséggel rendelkező intézmények, társadalmi szervezetek, önkormányzatok, önkormányzati szövetségek</p>	<p>A SZÜLŐFÖLD ALAP GAZDASÁGI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KOLLÉGIUMA</p>	<p>A pályázat célja:</p> <p>2.1. A helyi népi kultúrával és identitás-megőrzéssel kapcsolatos vállalkozási programok támogatása.</p> <p>2.2. Profitorientált gazdasági kisvállalkozások (pl. farmgazdaságok, családi gazdaságok, kisipari vállalkozások) létrehozását, működését és integrálását segítő programok támogatása.</p>	<p>A támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás</p> <p>A pályázat céljára rendelkezésre álló összeg:</p> <p>2.1 - 10 millió HUF</p> <p>2.2 - 12,5 millió HUF</p> <p>A pályázat megvalósulásának időbeli hatálya: 2006. november 30.</p> <p>Beadási határidő: Évente :január vége</p>	<p>www.szulofold.hu</p>
<p>Oktatási intézmény</p>	<p>SZK KORMÁNYHIVATALA</p> <p>FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP</p>	<p>Ochrana životného prostredia vrátane ochrany životných podmienok prostredníctvom zníženia znečisťovania a podpory v oblasti obnoviteľných energií.</p> <p>Podpora trvalo-udržateľného rozvoja prostredníctvom lepšieho využívania a manažmentu zdrojov.</p> <p>Ochrana európskeho kultúrneho dedičstva vrátane verejnej dopravy a obnovy miest</p> <p>Rozvoj ľudských zdrojov prostredníctvom podpory vzdelávania a školení, posilnenia administratívnych alebo verejných kapacít miestnych správnych orgánov a ich inštitúcií.</p> <p>Zdravie a starostlivosť o deti.</p>	<p>Leadási határidő: 2008. október 31.</p>	<p>www.vlada.gov.sk/ehp</p>

6.5. Magánforrás bevonás

Pályázati önerő biztosításához a helyi vállalkozók, magánszemélyek felajánlásait javasoljuk helyi civil szervezeteken keresztül bevonni, melyben a forrást felajánlók lehetnek támogatók, szponzorok, vagy tagok (új civil szervezetek alapításával, a régiékek tagkörének bővítésével). A helyi társadalmi szervezeteket a legtöbb pályázat beengedi partnernek az önkormányzatok mellé és viszont, a támogatásból ezáltal partneri önerő hozzájárulást tudnak biztosítani. Az egyes atraktív turisztikai projekteket javasoljuk eljuttatni minnél több ún. tourinformba, hogy azok széleskörben propagálják az érintett célterületet és egyben segítsenek a magántőke bevonásában.

6.6. Várható társadalmi, gazdasági és környezeti hatások

- **A turizmus bevételeinek növekedése, illetve multiplikátor hatása a mikrotérség egészére**
- **A helyben élők életminőségének javulása**
- **A turizmusba bekapcsolódó vállalkozók és magánszemélyek számának növekedése, tevékenységük intenzitásának növekedése**
- **A szolgáltató szektor súlyának növekedése a mikrotérségen belül**
- **A turizmussal kapcsolatos szakmai tudás jelentős fejlődése**
- **A mikrotérség kohéziójának erősödése a „mi” tudat folyamatos kifejlődése**
- **A mikrotérség környezeti állapotának javulása, fejlődése**
- **A helyi értékek megőrzése**

A program megvalósulása esetén a turizmus karakteres szolgáltató ágazataként szerve s része lesz a mikrotérség életének, lényegesen hozzájárul a térségről kialakuló vonzó képhez, a természeti és kulturális értékek megőrzéséhez.

7. OPERATÍV FEJLESZTÉSI PROGRAMOK

7.1. Geo-turizmus

7.1. GEOTURIZMUS FEJLESZTÉSE

1. Indoklás

Európában 2000-ben 4 alapító taggal létrejött az Európai Geopark Hálózat, mely 2005-ig robbanásszerű fejlődésen ment keresztül, taglétszáma 25 –re nőtt és egyre több a jelentkező várományos.

A geopark fogalmát drasztikusan átalakítva egyfajta térségfejlesztési koncepciót hívtak életre, geoparkként olyan megfelelő nagyságú, gazdaságilag életképes területeket definiálva, ahol a földtani értékek vonzerején alapuló olyan környezetbarát idegenforgalom valósítható meg, mely a térség gazdasági felemelkedését elősegítheti.

Egy geoparkon belül több védett földtani érték, „geosite” is jelen lehet, de ezek mellett a meglévő régészeti, biológiai, történeti és kulturális, stb. értékeket is ki kell hangsúlyozni, annak érdekében, hogy a helyi lakosság bevonásával egy komplex geoturizmus gazdag kínálata valósulhasson meg.

A „Nógrádi geopark” létrehozásának gondolata már több éve forog a határmenti települések vezetőinek tudatában. Az 1990-es évek végén a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) és a

Cerova Vrchovina CHKO (Szlovákia) szakértői között felmerült egy közösen kialakítandó, földtani bemutatóhelyeket csigavonalban felfűző elképzelés gondolata.

A program indokoltságának alapvető tényezői:

1. 2004-ben a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet, a Szlovák Környezetvédelmi Ügynökség és az Abroncsos Mikrorégió Füleik koordinálásával az eredeti elképzeléseket felelevenítette és megkezdte a geopark projektszintű előkészítését. Mivel határonátnyúló együttműködésről van szó meg kell említeni a magyarországi partnereket: a Bükk Nemzeti Park Igazgatóságot és a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulását.
2. A tervezett Nógrádi geopark behatárolása egyértelműen jelzi Füleik központi szerepét, mivel a Vilkei-tavak Mikrorégió, az Abroncsos Mikrorégió és a Medves Mikrorégió földrajzi középpontjában és az észak-dél irányú fejlesztési tengelyen fekszik, Salgótarján közelségében. Az eddig elkészült szakmai tanulmányok alátámasztják a térség meglévő potenciáljának kiaknázatlanságát, nem megfelelő prezentálását és egyben a program szükségességét.

Az intézményi háttér és a komplex turisztikai szolgáltatások hiányosak, az információadás, marketing gyakorlat alapvonalai nem alakultak ki. Megyei szinten történtek előrelépések /infrastruktúra-fejlesztés, információs hálózat bővítése terén/, erre a fejlesztési terület szereplői nem támaszkodnak.

2.A program céljai

Általános célok:

- Az idegenforgalom új produktumának európai szintű implementálása
- Füleik és térségének turisztikai fejlesztése, a fejlesztési célok összefoglalása
- Egységes, piacképes kínálatrendszer kialakítása

Közvetlen célok:

- A geológiai adottságok, mint erőforrás hasznosítása
- Infrastruktúra-fejlesztés, információs hálózat kiépítése
- A turizmusból származó bevételek megnövelése, ill. megteremtése
- Kistérségi, települések közötti kooperáció fejlesztése, a határonátnyúló együttműködés bővítése

3.Az érintettek köre

Általános érintettségi kör:

Állami és megyei szintű természetvédelmi szervezetek, turizmusban érdekelt szervezetek, önkormányzatok, vállalkozások, valamint a lakosság.

Közvetlen érintettek:

- Füleik Város és az Abroncsos Mikrorégió projekt tímica, a meglévő emberi erőforrás
- vendégfogadók és szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások

- civil szervezetek, partnerek

4. Területi hatókör

Fülek város, az Abroncsos -, a Vilkei-tavak – és a Medves Mikrorégió.

5. A program leírása

A geoturizmus kínálatának mennyiségi és minőségi fejlesztése nyomán jelentősen kiszélesíthető a mikrotérség és tágabb környezetének kínálati rendszere. Középtávon a térség a megye egyik geoturisztikai célpontja lehet. A jelentősen megnövekvő kínálat miatt, úgy Magyarország mint Lengyelország felől megnövekedhet az érdeklődés.

Ennek elérése érdekében szükséges tennivalók:

- vonzerő feltárás, prezentáció módszertana, stratégiai tervezés
- a fokozottan védett területek jelölése, bemutatása
- az attrakció megőrzése, fejlesztése
- információs hálózat kiépítése
- turizmussal kapcsolatos szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások fejlesztése
- infrastruktúra- fejlesztés
- a piacra jutás módszereinek, szervezetrendszerének a fejlesztése helyi szinten
- szakmai kapcsolattartás a Szlovák Környezetvédelmi Ügynökséggel

A végrehajtáshoz szükséges eszközök:

1. minősítési rendszer működtetése, tervdokumentációk bebiztosítása
2. szolgáltatásbővítő, minőség javító beruházások támogatása a fejlesztésre felkészült személyek forrásszerzésének szervezett segítségével
3. szervezett programok kínálatának elkészítése térségi szinten
4. a geoturizmus határonátnyúló marketing munkájának összehangolása
5. a tevékenységet folytatók továbbképzési, tanácsadási rendszerének kialakítása és működtetése

6. Várható hatások, eredmények

- ◆ A geoturizmus megjelenése Besztercebánya Megye déli régiójának turizmus kínálati oldalán.
- ◆ A térségben élő emberek életszínvonalának az európai átlagra való emeléséhez történő hozzájárulás.
- ◆ A turizmus és a természetvédelem közötti kapcsolatok kialakítása, elmélyítése.
- ◆ A kereslet és kínálat mennyiségi és minőségi javulása, szolgáltatások körének bővülése

Eredmény indikátorok:

- a geoturizmusba bekapcsolódó települések száma
- az UNESCO Geopark nevezéséhez felhasználható dokumentumok száma
- szálláshely, program és szolgáltatás kínálat bővülése
- alkalmazott marketing eszközök számának és hatékonyságának bővülése

7. Végrehajtásért felelős szervezet

- Fülek Város Önkormányzata, települési önkormányzatok
- a létrejövő non-profit idegenforgalmi szervezet

8. Költségterv és források

- Gazdasági Minisztérium SR
- Környezetvédelmi Minisztérium SR
- Strukturális alapok 2007-2013
- Regionális, megyei források

7.2. KULTURÁLIS TURIZMUS, VÁRLATOGATÓ TURIZMUS

1. Indoklás

Ez az operatív programirány a történelmi múltra és a meglévő multi-kulturális közegre támaszkodik. A városban működő civil szervezetek által generált sokszínű, gazdag kulturális élet, a történelmi és népi hagyományok ápolása, bemutatása, hosszú évek tapasztalata indokoltá teszik a programirány fejlesztését, a marketing gyakorlat kialakítását.

Az épített kulturális örökség és a történelmi városközpont, a rehabilitációt követően, megfelelő háttérrel biztosíthatnak majd a térségben beinduló szervezett kulturális és várlatogató turizmusnak.

2. A program céljai

Általános cél:

- Turisták számára vonzó városközpont kialakítása
- Egy térségi szintű kulturális, szórakoztató központ kialakítása
- Fejlesztési törekvések összefogása, hatékonyságuk javítása
- A turizmusból származó bevételek növelése

Közvetlen célok:

- Beruházásokhoz szükséges tervdokumentációk elkészítése
- A városközpont arculatának megváltoztatása, a vár állagmegőrzése, részleges helyreállítása – a szükséges beruházások végrehajtása
- A meglévő termékek színvonalának fejlesztése, összehangolása
- Új termékek és programkínálat létrehozása

3. Az érintettek köre

Általános érintettségi kör:

Az Abroncsos, a Medves és a Vilkei-tavak Mikrotérségek érdekelt non-profit szervezetei, Nógrád Megye várainak tulajdonosai, kezelői, önkormányzatok, programszervezők, vállalkozások.

Közvetlen érintettek:

- kulturális tevékenységet folytató civil szervezetek
- hagyományőrzésben érdekelt civil szervezetek
- településszépítésben, fejlesztésben érdekelt civil szervezetek
- kézművesek, kisiparosok
- idegenforgalommal kapcsolatos szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások
- önkormányzati intézmények.

4. Területi hatókör

Fejlesztési célterület: Fülek város és az Abroncsos Mikrotérség.

5. A program leírása

A térség központjában fekvő Fülek történelmi városközpontja napjainkban kicsit sem mondható vonzónak. Ezért elsődleges cél a központ és a vár rehabilitációja.

Ezzel párhuzamosan szükséges a színvonalas külső és belső terek kialakítása, a vendégfogadói készségek, képességek fejlesztése, a fogadó kapacitások mennyiségi és minőségi növelése.

Nélkülözhetetlen a kapcsolódó programkínálat bővítése, összehangolása.

Szakmai kapcsolatok építése, bővítése.

A piacra jutás módszereinek, szervezetrendszerének a fejlesztése helyi szinten.

A kulturális és várlátogató turizmus Neogradiensis Eurorégió belüli összefüggő hálózattá szervezése Magyarország és Szlovákia érintett területein.

6. Várható hatások, eredmények

- ◆ A kulturális és várlátogató turizmus megjelenése a történelmi Nógrád Megye területén.
- ◆ A kultúra és a turizmus közötti kapcsolatok elmélyülése.
- ◆ Komplex programkínálat.
- ◆ Fülel és a térség településeinek minőségi kínálatának erősödése, javuló imázs és terjedő hírnév.
- ◆ Minőségi szolgáltatások körének bővülése, növekvő elégedettség a vendégkörben, növekvő árbevétel.

Eredmény indikátorok:

- Az épített örökség és környezetének megfelelő állapota – elvégzett állagmegőrzés, rehabilitáció
- Új terek és lehetőségek
- Program, szálláshely és szolgáltatás kínálat bővülése
- Vendégjelszakák számának növekedése a tartózkodási idő meghosszabodása
- A helyben eladott termékek mennyiségének növekedése
- Alkalmazott marketing eszközök számának és hatékonyságának bővülése

7. Végrehajtásért felelős szervezet

- a létrejövő non-profit idegenforgalmi szervezet
- települési önkormányzatok

8. Költségterv és források

- Gazdasági Minisztérium SR
- Kulturális Minisztérium SR
- Strukturális Alapok 2007-2013
- Regionális és megyei források

7.3. FALUSI VENDÉGLÁTÁS – AGROTURIZMUS FEJLESZTÉSE

1. Indoklás

Ez az operatív programirány általában a turizmusfejlesztési programok között az alternatív turisztikai termékek köréhez csatlakozik. A megyei területfejlesztési koncepció turisztikai célrendszerében, a preferált fejlesztési irányok közé tartozik.

A megye déli, határmenti térségében jelentős szerepet töltenek be azon turisztikai attrakciók, melyek azonosak a vidéki, falusi élet vonzásával. A vonzóerő: a természet háborítatlansága, a falusi életmód, a tradíciók, az állattartás, a közvetlenség, mely önmagában nem elég a progresszív fejlődéshez.

2. A program céljai

Általános cél:

A térség turisztikai fejlesztése, piacképes kínálatok kimunkálása, a fejlesztési törekvések összefogása, hatékonyságuk javítása.

Közvetlen célok:

- A falvak turisztikai vonzerejének, mint erőforrásnak a hasznosítása, az életlehetőségek javítása, a falvak népességmegtartó képességének fejlesztése érdekében.
- Kapcsolatok bővítése az agrártermelés és a turizmus között, a falvak gazdaságának megerősítése.
- A falvak közösségeinek megerősítése, a belső kohézió fokozása a hagyományok megőrzése a helyi együttműködés kialakítása érdekében.
- Kistérségi, települések közötti kooperáció fejlesztése a turisztikai kínálat összefogott megteremtésével és piacra vitelével.
- Mikrotérségen belüli együttműködés kialakítása a falusi turizmus fejlesztésében érdekelt intézmények, szervezetek és területek között.

3. Az érintettek köre

Általános érintettségi kör:

Az Abroncsos Mikrotérség turizmusban érdekelt szervezetei, intézményei, önkormányzatai, a vállalkozások valamint a lakosság.

Közvetlen érintettek:

- a falvak aktivizálható lakossága
- falusi vendégfogadók és szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások
- programszervezők, kézművesek, kismesterségek művelői
- helyi agrártermelők meghatározott csoportjai
- civil szervezetek
- önkormányzatok és intézményeik

4. Területi hatókör

A fejlesztési célterület az Abroncsos Mikrotérség.

5. A program leírása

A falusi turizmus kínálatának mennyiségi és minőségi fejlesztése nyomán jelentősen kiszélesíthető a mikrotérség kínálati rendszere. Középtávon a mikrotérség a megye egyik

falusi vendéglátó gócpontja lehet. A jelentősen megnövekvő kínálat miatt, kedvelt rekreációs övezetté fejlődhet a vidék.

Ennek érdekében a szükséges tennivalók:

- vonzerő feltárás, attrakció megőrzés és fejlesztés
- vendégfogadói készségek, képességek, vállalkozói aktivitás fejlesztése a programba kapcsolódók körében
- a fogadó kapacitások mennyiségi és minőségi fejlesztése
- a kapcsolódó programkínálat bővítése, a turisztikai kínálat kvalitatív jellegének erősítése
- a falusi turizmus mikrotérségen belüli összefüggő hálózattá szervezése, a sikeres települési, kistérségi minták adaptációjával
- a piacra jutás módszereinek, szervezeti rendszerének a fejlesztése helyi szinten

A végrehajtáshoz szükséges eszközök:

- szálláshely- és szolgáltatásbővítő, minőség javító beruházások támogatása a fejlesztésre felkészült személyek forrásszerzésének szervezett segítségével;
- minősítési (-minőségbiztosítási) rendszer működtetése;
- hagyomány-ápoló, programot nyújtó, eseményeket teremtő tevékenységek támogatása;
- a tevékenységet folytatók továbbképzési, tanácsadási rendszerének kialakítása és működtetése;
- a falusi turizmus mikrotérségi szintű marketing munkájának összehangolása.

6. Várható hatások, eredmények

A falusi turizmus bővülő körének megjelenése a mikrotérségi turizmus kínálati oldalán.

A helyi gazdaságok és családok megerősödése, a turizmus és agrárgazdálkodás közötti kapcsolatok elmélyülése.

A települések minőségi kínálatának erősödése, javuló imázs és terjedő hírnév.

Minőségi szolgáltatások körének bővülése, növekvő elégedettség a vendégek körében, növekvő árbevétel.

Eredmény indikátorok:

- a falusi turizmusba bekapcsolódó vendégfogadók számának gyarapodása;
- szálláshely, program és szolgáltatás kínálat bővülése;
- a vendégéjszakák számának növekedése, a tartózkodási idő meghosszabbodása, az üdülési időszak kibővülése;

- a helyben eladott termékek (mg.-i, kézműipari stb.) mennyiségének növekedése, arányuk javulása;
- alkalmazott marketing eszközök számának és hatékonyságának bővülése.

7. Végrehajtásért felelős szervezet

- a létrejövő non-profit idegenforgalmi szervezet;
- települési önkormányzatok.

8. Költségterv és források

A falusi turizmus komplexitása következtében számos terület forráslehetőségei igénybe vehetők. A belföldi források tekintetében kiemelhető:

Gazdasági Minisztérium SR;

Strukturális alapok;

Regionális, megyei források.

7.2. A KERÉKPÁROS TURIZMUS FEJLESZTÉSE

1. Indoklás

Definíció: a program célja elsődlegesen a turisztikai célú hobbi kerékpározás feltételerendszerének kialakítása. A kerékpárversenyzés, illetve a hivatásjelleű kerékpáros közlekedés fejlesztése nem tartozik szorosan a tárgyhoz.

A kerékpározás alábbi formáit tekintjük a kerékpáros turizmus részének:

- ◆ Szervezett és egyéni kerékpártúrák;
- ◆ Ifjúsági, iskolai csoportos kerékpárutak;
- ◆ Terepkerékpározás, hegyi kerékpározás;
- ◆ Sportkerékpározás.

A kerékpáros turizmus operatív programjának kidolgozását az alábbi tényezők indokolják:

A mikrotérségen belüli kerékpározáshoz meglévő jó adottságok, mely a relatív alacsony szintkülönbségek mellett a változatos szépségű tájakon vezeti a turistát.

A mikrotérség belső közlekedése, a 2. számú fő közlekedési út kivételével alacsony forgalmú, így külön fejlesztések nélkül is alkalmas a kerékpáros turizmus kiszolgálására.

Elkészült az „**Ipoly-menti kerékpáros tengely**” fejlesztési koncepció, amely illeszkedik a mikrotérség turisztikai jövőképehez.

Külföldön és belföldön növekvő kereslet mutatkozik az aktív, környezetbarát közlekedés iránt.

Segít a szezonáltság széthúzásában. A szervezetet megterhelő nyári meleg helyett – különösen a hűvösebb éghajlatról érkező kerékpárosok - szívesebben választják az enyhébb évszakokat. A tapasztalatok szerint a kerékpáros szezon áprilistól szeptember végéig, október elejéig tart.

Jelentős multiplikátor hatást fejt ki, elsősorban a külföldi turistáknak köszönhetően.

Hatását viszonylag nagy területen fejt ki. Segíti a mikrotérség belső, főútvonaltól távolabb eső, a gyenge tömegközlekedésű területének megismerését.

Kapcsolódó, kiegészítő lehetőséget képezhet a falusi turizmus számára.

Elősegíti a fenntartható turizmus kibontakozását.

Jelentőségéhez képest kevésbé szükséges kiépült, a fogadáshoz szükséges infrastruktúra, szolgáltatás.

2. Területi hatókör

A mikrotérség teljes területe.

3. A program célja

Általános célok:

A mikrotérség turisztikai kínálatának növelése, új piaci szegmensek megjelenése.

Közvetlen célok:

- A kerékpáros turizmus fogadóbázisának kialakítása, alpinfrastruktúrájának fejlesztése
- A kerékpáros turizmus kínálat színvonalának emelése
- Vendégforgalom növekedése
- Szezonáltság csökkentése
- Bevétel növekedés
- Munkahelyteremtés
- Fenntartható turizmusfejlesztés

4. Érintettek köre

- önkormányzatok
- a mikrotérségi turisztikai szervezet
- vállalkozók
- civil szervezetek
- a mikrotérség kerékpárosai

5. A programok leírása

Mikrotérségi kerékpárturizmus fejlesztési koncepció kidolgozása

A kerékpáros turizmus tervszerű fejlesztésével eddig nem foglalkoztak a mikrotérség turizmusban érintett szereplői. A megyei közlekedésfejlesztési koncepcióhoz illeszkedően célszerű lenne elkészíteni a mikrotérségi kerékpárturizmus fejlesztési koncepcióját.

A feltáró, koncepció-építő munkát nehezíti, hogy a kerékpáros közlekedés –mint részben közlekedési alágazat, részben turisztikai terméktípus– vizsgálata komoly személyi és anyagi alapokat igényel. Jelenleg a mikrotérségben nem áll rendelkezésre sem anyagi forrás, sem olyan szervezeti háttér, amely a felvállalna ilyen komplex munkát, ezért a vizsgálatok zömét a KHVM és állami közúti cégek végzik, elsősorban a kerékpárutakra koncentrálva.

A kerékpárturizmus fejlesztési koncepció céljai:

- Felmérje a régió kerékpárútjait, kerékpáros túraútvonalait, illetve az ezekhez kapcsolódó szolgáltatási-szolgáltatói háttérrel;
- Kijelölje a használható és fejlesztendő útvonalakat, szolgáltatásokat;
- Meghatározza a szükséges beavatkozásokat;
- Megnevezze a fejlesztések végrehajtásáért felelősöket;
- Kerékpáros túracsomagok kialakítása.

Infrastruktúra-fejlesztés

A kerékpáros turizmus jellemző vonása, hogy egyszerre jelenti magát a turisztikai terméktípust és egyfajta közlekedési módozatot is. A kerékpáros tehát „úton van”, ezért igényt tart azokra az alapvető szolgáltatásokra, amely a közlekedését lehetővé teszi: elsősorban útvonalra, információra és megfelelő szolgáltatási háttérre.

Az infrastruktúra-fejlesztés összetett fogalom, amely az alábbi főbb csoportokra bontható:

Műszaki infrastruktúra:

- Kisforgalmú útvonal;
- Kifejezetten a kerékpárosok számára épített kerékpárút;
- A gyalogosokkal közösen használt, esetleg attól útburkolati jellel, vagy egyéb módon elválasztott kerékpársáv;
- Nem szilárd burkolatú, sok esetben a gyalogos túraútvonalakkal megegyező, terepkerékpározásra alkalmas útvonal;

Információ:

- Kommunikációs és promóciós háttér;
- Tájékoztató és iránymutató táblarendszer, jól látható útvonal megjelölés;

- Kerékpárosok részére készített nyomtatott szóróanyagok;

Szolgáltatói háttér:

- A turisták és a kerékpár helyszínre szállítása egyéb közlekedési eszközökkel;
- Kerékpár tárolási lehetőség;
- Kerékpárkölsönző;
- Kerékpárszerviz;
- Kerékpárbarát szálláshelyek és vendéglátás;
- Kerékpáros túracsomagok kialakítása;
- Túravezetés;

„Kerékpárosbarát környezet”:

- A mikrotérség legyen nyitott és fogadó kész a kerékpárosok fogadására;
- Kerékpárbarát szemlélet és nevelés gyermekkortól;

A mikrotérség kerékpárosainak megszervezése, szervezetbe tömörítése, aktivizálása, közreműködésük kérése.

Az önkormányzatok többségének korlátozott anyagi teherbíró képessége nem teszi lehetővé, hogy kerékpárutakat építsen, különösen azért, mivel a kerékpárút építést nem tartják elsődleges fontosságúnak. Ehhez járul hozzá, hogy a kerékpáros turizmusból származó bevételeket nem tekintik a beruházás nagyságrendjével arányosnak. E felfogás, az erőforrások hiányával párosulva nem teszi lehetővé egységes, összefüggő kerékpárutak középtávú programozását.

A mikrotérség önkormányzatainak közös koncepcióban kellene középtávú céljaikat tisztázni e téren.

6. A végrehajtásért felelős szervezet

A létrehozandó mikrotérségi turisztikai non-profit szervezet.

7. Költségigény, források és ösztönzők

Költségigény:

Mikrotérségi kerékpárturizmus fejlesztési program kidolgozása

Infrastruktúra- fejlesztés

A pontos költségek a programozás jelenlegi szintjén nem meghatározhatóak.

Források:

- regionális, megyei támogatások

8. Várható hatások

Megismerhetővé és tervezhetővé válik a kerékpáros turizmus lehetősége a mikrotérségben.

Hosszú távon biztonságos kerékpáros közlekedés, jól kialakult szolgáltatási-szolgáltatói háttér, információ.

7.3. TERMÉSZETJÁRÁS („BAKANCSOS TURIZMUS”)

A természetjárás Szlovákiában hagyományosnak tekinthető turisztikai termék. Az alacsony, lombos erdőkkel borított táj, annak gazdag élővilágával és történelmi, kulturális értékeivel kiemelkedően jó turisztikai adottság együttest képvisel.

A mikrotérség számára különösen nagy lehetőséget jelent a Cseres hegység.

1. Indoklás

A természetjárás, mint szabadidős tevékenység és mint sport, egyaránt nagy tömegeket mozgat meg hazánkban. A világon zajló átfogó szemléletváltás felértékeli a tiszta természetet, illetve a természettel intenzív kapcsolatot létesítő szabadidő eltöltést. A természetjárás népszerűségét tovább fokozza, hogy a legegyszerűbben megvalósítható és legolcsóbb szabadidős tevékenységek közé tartozik. Olyan termékcsoportok kialakítását teszi lehetővé, amelyek széles tömegek számára elérhetők. A természetjárás jelentősége az életszínvonal emelkedésével, a természet közelségének felértékelődésével fokozatosan nő. A történelmi Nógrád megye a maga természeti szépségeivel, fokozatosan átalakuló turisztikai kínálati rendszerével ideális turisztikai célterület mind a hazai, mind a külföldi vendégek számára.

A mikrotérségben jelentkező kereslet és az ebből származó bevételek további növelése csak szakmailag megalapozott és részletesen kidolgozott programok alapján valósulhat meg. A jelenlegi kínálat ezen a területen is spontánul fejlődött ki. Leginkább a Cserest célpontként választó turisták „csapódnak le” a mikrotérségben, vagy a látogató turisták számára ajánlott kínálat egészül ki természetjárás kínálati elemmel.

A természetjáró turizmus termékei a legkisebb költséggel állíthatók elő és üzemeltethetők, ezért megfelelő keresleti nagyságrend esetén jó hozammal működtethetők. Nagy előnye, hogy a mikrotérség minden infrastruktúrája közvetlenül alkalmazható, felhasználható.

Új termékek kialakításával és bevezetésével, megfelelő marketing munkával a természetjáró turizmus többszörösére növelhető. A termékfejlesztések szükségességét a mikrotérség kínálati szereplői valamennyien érzékelik. A természetjárás kínálati rendszerének fejlesztése tipikusan olyan terület, amely minőségi továbbfejlesztése széles körű gyakorlati együttműködést igényel. Ezen a területen az egyes szereplők nem tudnak hatékonyan fellépni. Ugyanakkor a mikrotérség olyan vonzerő együttesel –Budapest közelsége miatt versenyelőnnyel– rendelkezik, amelyet nem szabad kiaknázatlanul hagyni.

2. Az érintettek köre

- Turisztikai vállalkozók;
- Kereskedelmi szolgáltatók;
- Önkormányzatok;
- Civil szervezetek;
- Intézmények;
- Turisztikai (egyesületek) szövetségek, mozgalmak;
- Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet

3. A program célja

Általános célok:

- A természetjáró turisztikai kínálat bővítése;
- A meglévő kínálat minőségi színvonalának emelése;
- Új termékek fejlesztése;
- Meglévő szolgáltatási kapacitások jobb kihasználása
- A belföldi kereslet élénkítése;
- A természetjáró turisztikai marketing kialakítása és fejlesztése;
- Munkahelyteremtés;
- A turisztikai árbevételek növelése.

Közvetlen célok:

- Csomagtúra ajánlatok kidolgozása;
- Turisztikai hálózat kiépítése (táblarendszer kiépítése, a karbantartás megszervezése) ;
- Infrastruktúra fejlesztése, beruházás ösztönzés;
- Természetjáró rendezvények szervezése;
- Szezonális széthúzására irányuló projektek fejlesztése;
- Belföldi PR;
- Marketingkommunikációs csatornák felkutatása és beindítása;
- Szakmai egyeztetések, fórumok.

4. A program leírása

A közvetlen célokhoz megfelelően a program fő területei a következők:

- ◆ Infrastrukturális fejlesztés;
- ◆ Termék fejlesztés: „csomag programok” kidolgozása és működtetése;
- ◆ Szolgáltatások fejlesztése;
- ◆ Marketingkommunikáció.

Infrastrukturális fejlesztés

A természetjáró turizmus fejlesztéséhez a mikrotérség minden infrastruktúrája közvetlenül alkalmazható, felhasználható. A kiegészítő fejlesztéseknek első lépcsőben a turisták tájékozódására, informálására kellene koncentrálnia. A mikrotérség tájékoztató tábla rendszerét teljes körűvé és magas színvonalúvá kell formálni.

A turista utak kiépítettsége és fenntartása terén folyamatos javulást kell elérni.

Termék fejlesztés: „csomag programok”

A természetjáró turizmus számára új lehetőségeket kínál a tervezett Nógrádi geopark területe. A Cseres-hegység környezetének élővilága gazdag, látnivalóban bővelkedik.

A termékfejlesztések lehetséges vezér motívumai:

- A Cseres turista útvonalainak levezetése a mikrotérségbe, a mikrotérség történeti, kulturális értékeihez.
- A Cseresbe irányuló túrák, túrázók részére kiinduló és érkező pontok kialakítása, szolgáltatások integrálása a túra programokba;
- Több napos programcsomagok kialakítása;
- Túravezetőkkel (szakszerű vezetőkkel) ellátott „study tour” túraprogramok szervezése
- Kirándulások egyéb szolgáltatásokkal kombinálva (pl. lovas kocsival, kerékpárral, télen sí futóléccel stb.).

Szolgáltatások fejlesztése

A mikrotérségbe érkező turisták fogadása jelenleg vagy a szálláshelyeken, vagy különféle vendéglátó helyeken (éttermekben) lehetséges. Egyszerre nagyobb számban érkező vendég esetén már csupán néhány vendéglő jöhet szóba. Más lehetőséget csak a közintézmények nyújthatnának, amelyek azonban nem rendezkedtek be a vendégek fogadására.

Célszerű középtávon egy látogató ház (fogadó ház) létrehozása. A látogató ház lehetséges funkciói:

- Fogadó terem (60 fő egyidejű leültethetősége, vetítő berendezések, hangosítás);
- Kiállító terem (a Börzsöny és az Ipoly élővilága, kis helytörténet, a mikrotérség települései);
- Büfé (hidegkonyha);
- Ajándék bolt;
- Vizes blokk, WC.
- Képeslapok, prospektusok kínálatának kiépítése.
- Ajándéktárgy kínálat létrehozása.

Marketingkommunikáció

A természetjáró turisztikai termékek piacra juttatásának eszköztára szinte kimeríthetetlen. Ennek bizonyos elemei már ma is működnek, mint például a különböző kiadványok, a turisztikai vásárokon való részvétel, Tourinform Iroda hálózat. A természetjáró turizmus esetében különösen célszerű lenne a közösségi marketing erősítése, hiszen így sokkal erőteljesebb a kommunikációs hatás, mint ha az egyes létesítmények önállóan gyakorolják azt. A természetjárók szervezetekbe, szövetségekbe tömörülnek és elérésük közvetlenül is lehetséges.

Eddig kevésbé alkalmazott marketing eszközök:

- Internet
- Csomagtúra ajánlatok
- Kapcsolattartás hazai és külföldi utazási irodákkal, egyesületekkel
- Közös akciók, engedmények
- Study tour-ok szervezése
- Lobbizás tevékenységek

5. Várható hatások

A program megvalósulásával a bevételek növekedésére lehet számítani, ami az érdekelt vállalkozók mellett az alkalmazottaik számára is biztos megélhetést fog nyújtani. A kereslet élénkülése más turisztikai termékek keresletére –elsősorban a pihenő turizmusra– is pozitív hatással lehet.

6. A végrehajtásért felelős szervezet

A program koordinátora a létrejövő mikrotársadalmi turisztikai non-profit szervezet lehet, amely az egyes alprogramokban résztvevő szakemberek munkáját összefogja, illetve rendszerezi. Munkája során támaszkodik a vállalkozások vezetőire, az önkormányzatokra és szakmai szervezetek közreműködésére.

7. Költségigény, források és ösztönzők

A természetjáró turizmus szervezése, más típusú kínálati termékcsoporthoz képest nem költségigényes. A finanszírozás lehetséges forrásai:

- Az érintett vállalkozók költség vállalása
- Külső források (támogatások, kamatkedvezmények, hitelek) igénybevétele
- Vissza nem térítendő támogatások forrásai (megyei, regionális források)
- Önkormányzatok kedvezményei, használaton kívüli objektumai

7.4. GASZTRONÓMIAI TÚRÁK

1. Indoklás

A társadalmak és különösen az utazó, kiránduló emberek gasztronómia utáni érdeklődése soha nem látott mértékűvé emelkedett az utóbbi két évtizedben. A megnőtt szabad idő, a dinamikusan fejlődő turizmus iparág, a tömegtársadalmakban élő ember egyediség utáni vágya és a tömegkommunikáció együttes hatásaként, kitüntetett érdeklődés mutatkozik a különféle kultúrkörök táplálkozási szokásai iránt. A könyvkereskedők rekord mennyiségű szakácskönyv, gasztronómiai témájú kiadvány megjelenéséről, értékesítéséről számolnak be, az ételkészítéssel, illetve az ahhoz kapcsolódó ismeretekkel foglalkozó televíziós műsorok nézettségét vetekszik a szórakoztató ipar siker filmjeinek nézettségével.

A turisták természetes módon és őszinte érdeklődéssel, vagy a „trendi” viselkedés elvárásainak megfelelően keresik a vendéglők, éttermek ajánlataiban a helyi specialitásokat.

Napjainkra a helyi kultúrából táplálkozó gasztronómiai kínálat, már nem egyszerűen a kínálati tényező, hanem egyben a marketing hangsúlyos eszköze is. A marketingben megjelenő egyedi (ismeretlen, kevésbé ismert) étel, vagy ital a táj, a kínálat egyediségét hivatott visszaigazolni, mintegy hitelesíteni.

E társadalmi jelenség megjelenítése megkerülhetetlen a mikrotérség számára.

A világban zajló szemléleti forradalom, amely az érdeklődés, az élet középpontjába helyezte a tiszta természetet, a megbízható tiszta élelmiszert, az egészséges táplálkozást, illetve a természettel intenzív kapcsolatot létesítő szabadidő eltöltést, jól találkozatható a mikrotérség adottság együttesével. Ezek az adottságok:

- Tiszta természet;
- Gazdag élővilág;
- Helyben előállítható élelmiszerek (tej, tojás, baromfi, mangalica sertés, gyümölcsök, lekvár, pálinka stb.) ;
- Helyi kultúrában, a tradicionális életformában kialakult ételek megléte;
- Az iparszerű turizmus nem alakult ki;
- Nyitott turisztikai jövőkép;
- A tájjal és a helyben élő emberrel hitelesíthető egyedi kínálat kialakíthatósága;
- Megfizethető egyedi, egyszerű gasztronómiai kínálat megformálásának lehetősége.

A fenti problémakör értelmezéséből kiinduló gasztronómiai kínálati rendszer még nem alakult ki a mikrotérségben.

Olyan kínálati elemről van szó, amely a látogató turisták számára is jól értékesíthető és a hozamnövelő hatása megkérdőjelezhetetlen.

A mikrotérségben jelentkező kereslet és az ebből származó bevételek további növelése ezen a szakterületen is csak szakmailag megalapozott és részletesen kidolgozott programok alapján valósulhat meg.

Az egyedi gasztronómiai kínálat termékei a kis költséggel előállíthatók és fenntarthatók. A kezdeti szakértői munka megfinanszírozásán túl, a kínálati rendszer többlet beruházást nem igényel.

Kidolgozott és jól felépített marketing munkával, a kínálat elhelyezése jelentős szinergia hatást eredményezhet, hozzájárulva más termékek értékesítéséhez is. A termékfejlesztések szükségességét a mikrotérség kínálati szereplői közül egyre többen preferálják.

A szakterületen egyedi sikereket csak nagy anyagi tehervállalással lehetséges elérni, ezért szükségesszerű a koordinált együttműködés.

2. Az érintettek köre

- turisztikai vállalkozók;
- kereskedelmi szolgáltatók;
- önkormányzatok;
- civil szervezetek;
- intézmények;
- turisztikai (egyesületek) szövetségek, mozgalmak.

3. A program célja

Általános célok:

- A gasztronómiai turisztikai kínálat kiformálása;
- Új termékek fejlesztése;
- Meglévő szolgáltatási kapacitások jobb kihasználása;
- A belföldi és külföldi kereslet élénkítése;
- A problémakör és a mikrotársági marketing összekapcsolása;
- Munkahelyteremtés;
- A turisztikai árbevételek növelése.

Közvetlen célok:

- Gasztronómiai kínálati rendszer kidolgozása;
- Gasztronómiai rendezvények szervezése;
- Szezonális széthúzására irányuló projektek fejlesztése;
- Belföldi PR;
- Marketingkommunikációs csatornák hatékonyabb kihasználása.

4. A program leírása

A közvetlen célokhoz megfelelően a program fő területei a következők:

- ◆ Termék fejlesztés;
- ◆ Szolgáltatások fejlesztése;
- ◆ Marketingkommunikáció.

Termékfejlesztés

Az észak-magyarországi táplálkozási nagytáj, amely az Ipolytól a Bodrogig húzódik, jelentős részét teszik ki a Palóc területek. Az itt élő falusi emberek tradicionális táplálkozása igen szegényes volt. Húst keveset ettek, inkább különböző leveseket: „lét” és „sűrűt”, vagyis főzeléket. Gyakori táplálék volt a kenyér szalonnával. Reguly Antal által, a 20. század közepén, e tájon készített feljegyzéseiben így írt a táplálkozásról: „Fő táplálék a rozskenyér és mindenféle ázalék, különösen bab, továbbá lencse, kevés borsó, köleskása, árpakása, krumpli, kukoricza, melyből különféle keletlen süteményt készít, kását is.” A szerző által bemutatott különféle ételek, mint például a „korpa kiszi”, vagy a „magalevi”, a „csóré”, a palóc lebbencsleves, a haluska, a „pirított laska” mint levesbetét, a kukoricabukta, vagy a gombás „szépés káposzta”, akkori formájukban ma nem adhatók a mai vendég elé. Ugyanakkor a ma már feledésbe sülyedt ételek, jó alapokat nyújthatnak egy helyi ételkínálati struktúra előállítására. A munka elvégzése mindenképpen szakértői közreműködést igényel, mivel az elkészülő étel rekonstrukcióknak (vagy inkább dekonstrukcióknak) mindenképpen meg kell felelniük a mai korszellemnek és a széles közönség korszerű ételekkel szembeni elvárásainak. Az újraalkotott ételkonstrukciók nem csupán a mikrotérség étel kínálatát kell hogy gazdagítsák, hanem kultuszteremtő szerepük is lehet. A mikrotérség közös finanszírozásában létrejövő gasztronómiai egyediségek további szerepeket is kaphatnak:

Könyv alakban megjelentethetők, amely egyben helyi ajándékként is funkcionálhat.

Az ételek elkészítésének módjáról filmek készíthetők, amelyek videók, CD-k, DVD-k formájában értékesíthetők, megjelenítve rajtuk a helyi tájat és értékeit.

Az eladáshelyi reklámanyagokon (szállások, éttermek, kiállító helyek stb. szórólapjain) egy-egy helyben elfogyasztott étel receptje közreadható.

A palóc konyha eszközei (illetve ezek szuvenir változatai) ajándéktárgyak formájában jelenhetnek meg.

A nagyközönség szemében Mikszáth Kálmán és a jellegzetes palóc táplálkozás rokon fogalmakká váltak, így az író mikrotérséghez kötődése új, sajátos kínálati értékkefé fogalmazható meg (Mikszáth – Horpács – palócság – palóc ételek).

A mikrotérség turisztikai rendezvény kínálatában (egyben marketing eszköz rendszerében) kiemelkedő szerepet kaphat a palóc ételek szakácsversenye.

A mikrotérségben terjedő mangalicatenyésztés szintén kapcsolható a problémakörhöz, mint téli kínálati elemek kiformalásának lehetősége (termékké formált disznóölés, -tor stb.).

Szakács tanfolyamok, mint „study tour” rendezvények.

Szolgáltatások fejlesztése

- Éttermi kínálat terén;
- Ajándéktárgy kínálat terén;
- Program kínálat terén.

Marketingkommunikáció

- Kiadvány kínálat;

- Elektronikus kommunikáció (Internet) ;
- Tourinform Irodai hálózat;
- Direkt marketing;
- Gasztró túrák.

5. Várható hatások

A program több év megvalósulási időt feltételez. Ugyanakkor gazdag, szinte kimeríthetetlen lehetőséget nyújt a mikrotérség turisztikai kínálatának szélesítésére. A gasztronómiai kínálat együttes egyszerre funkcionálhat célként és eszközként a mikrotérség turisztikai szereplői körében.

A kínálati rendszer kiépítése fokozatosan emelkedő bevétel növekedést képes előidézni a vállalkozói és non-profit szektorban. Kereslet generáló hatása miatt erős szinergiái hatás várható megjelenésétől.

6. A végrehajtásért felelős szervezet

A program koordinátorának javasoljuk a létrejövő mikrotérségi turisztikai non-profit szervezetet. Feladata kell, hogy legyen az egyes projektekben résztvevő vállalkozók és más non-profit szervezetek munkájának összefogása. Munkája során támaszkodik a vállalkozások vezetőire, az önkormányzatokra és szakmai szervezetek közreműködésére.

7. Költségigény, források és ösztönzők

A gasztronómiai kínálati rendszer kidolgozása nagyságrendekkel kisebb költségekkel valósítható meg más kínálati rendszerek létrehozásánál. A munkában felhasználhatók a meglévő helyi kapacitások, a helyi tudás és a lakosság öntevékeny munkája.

Jelentősebb kiadást az ételek újra alkotásának (dekonstruálásának) koncentrált költsége jelenthet. Számos költség elem kiterítetten, a vállalkozói szektorban jelentkezik, a meglévő eszközök mobilizálása révén. Mivel jól értékesíthető termékkör formálható ki, a befektetett eszközök gyors megtérülése kalkulálható. Számos elemre támogatások pályázhatók (kiadványok, rendezvények).

A finanszírozás lehetséges forrásai:

- Az érintett vállalkozók költség vállalása;
- Külső források (támogatások, kamatkedvezmények, hitelek) igénybevétele;
- Vissza nem térítendő támogatások forrásai (megyei, regionális források).

7.2. Kulturális-turizmus, várlátogató turizmus

8. A STRATÉGIAI PROGRAM MEGVALÓSULÁSÁT SEGÍTŐ FELADATOK RENDSZERE

8.1. A közvetítést szolgáló szervezeti rendszer fejlesztése

A turizmus fejlesztése a résztvevő felek közötti **érdekegyeztetési folyamatot** jelent. A helyi és regionális turisztikai fejlesztések célja elsősorban az, hogy az érdekelttek körét bővítse, az érintettek minél szélesebb körét érdekeltté tegye a turizmus fejlesztésében.

A turisztikai fejlesztési koncepció készítésének célja az érintett célterület, mint turisztikai desztináció fejlesztési lehetőségeinek meghatározása, valamint a mikrorégiói turizmussal kapcsolatos tevékenységének értékelése és a jövőbeni tevékenység fő irányainak kijelölése.

A szervezeti rendszer fejlesztésekor az alábbi **alapelveket** kell figyelembe venni :

- *Élményközpontú fejlesztés:* az élménykínálat tervezése alapján lehet a turisztikai termékkel szervezett attrakciók és szolgáltatások fejlesztésének konkrét módjára javaslatot adni.
- *Helyi értékek revitalizációja:* a turizmus fejlesztése során az egyediség érdekében a helyi, de a turizmus piacán esetleg nem hasznosuló értékek hasznosítására kell helyezni a hangsúlyt.
- *Helyi társadalom mobilizációja:* érdekében a lehetséges sikeres vállalkozási és munkaerő-piaci lehetőségek bemutatására, valamint a helyi lakosokat képviselő szervezetek bevonására különösen nagy hangsúlyt kell helyezni.
- *Káros környezeti és társadalmi folyamatok visszaszorítása:* érdekében egyrészt vizsgálni kell a tervezett fejlesztések környezeti hatásait, másrészt pedig – lehetőség szerint – a fejlesztési alternatívák kialakítása során az érintett területek környezeti, társadalmi és gazdasági problémáira is megoldást kell keresni.
- *Lépcsőzetes fejlesztés:* A koncepció a feladatokat modulrendszerűen mutatja be, az egyes tevékenységek lépcsőzetesen épülnek egymásra, így a konkrét fejlesztési forrásoktól és befektetői igényektől függően valósíthatók meg
- *Párhuzamos attrakció- és szolgáltatásfejlesztés:* érdekében a szükséges kínálati elemeket fejlesztésére azokat rendszerbe foglalva, a tervezett élményeket kínáló termékekből kiindulva tesz javaslatot.

A turisztikai szervezeti rendszer fejlesztésében **a jövőben követendő elv az összefogás segítése, a több szereplő bevonására épülő projektek kidolgozására és megvalósítására alkalmas szervezetek létrehozása.** Ez az igény következik egyrészt a turizmus térségi jellegéből, hiszen a látogató soha nem egy turisztikai attrakció meglátogatásában vagy egy szolgáltatás igénybe vételében érdekelt, hanem mindezeket együttesen tartalmazó komplex turisztikai termékben, másrészt pedig a jövőben rendelkezésre álló külső támogatási források esetében meghatározott elvekből.

Fülek város és az Abroncsos mikrorégió turizmusának jövője legnagyobb mértékben attól függ, hogy létrejön-e az egyes termékek fejlesztésében és értékesítésében érdekelt szereplők összefogása és az ennek keretét biztosító szervezeti háttér. A turizmus fejlesztéséhez tehát olyan szervezetekre és szervezeti rendszerre van szükség, mely képes az egyéni érdekeket és célokat integrálni és az így megalapozott közös fellépés révén az elszigetelt egyéni akciónál jelentősebb eredményeket elérni.

A fejlesztésre javasolt termékek esetében a következő szervezetfejlesztés javasolható:

- *Örökség turizmus:* földrajzilag a teljes mikrorégiót érintő terméként javasolt a turizmussal és kultúrával foglalkozó szervezeteink aktív részvételével egy önálló, minden érintettet bevonó, közösen finanszírozott non-profit szervezet létrehozása.
- *Aktív turizmus valamint Konferenciák és találkozók:* formális szervezet létrehozása a jelenlegi stádiumban nem javasolt, az ilyen jellegű fejlesztéseket megvalósító szereplők összefogása közös piaci akciókkal és rendszeres konzultációt lehetővé tevő fórumok, workshopok szervezésével segíthető.

A stratégiai program célja :

* Általános célok

- Fülekekhez és az Abroncsos mikrorégióhoz kapcsolódó idegenforgalmi fejlesztések menedzselése, a jelenlegi kapacitások növelése,
- Hozzájárulni a mikrotérség turisztikai, gazdasági fejlődéséhez, az idegenforgalmi ágazat növekvő súlyának folyamatos növekedéséhez, ezt segítő hatékony szervezeti rendszer kialakítása és működési stratégiájának megfogalmazása.

* Közvetlen célok

- A turisztikai szervezeti, intézményi rendszer alapfeltételeinek kialakítása,
- A jelenleg nem létező mikrotérségi turisztikai menedzsment szervezet működési mechanizmusának kialakítása,
- A mikrotérség szereplői és külső szakértők által megfogalmazott turisztikai stratégia végrehajtása,
- A mikrotérség turisztikai törekvéseinek összhangba hozása a tágabb környezet folyamataival,
- A mikrotérség szereplői által kiformált kínálat egységes megjelentetése,
- Karakteres turisztikai arculat kialakítása és karbantartása.

Kedvezményezettek köre

1. Fülekek Város Önkormányzata
2. Abroncsos mikrorégió önkormányzatai
3. Helyi turisztikai vállalkozások
4. Idegenforgalomhoz kapcsolódó társadalmi szervezetek, intézmények
5. Civil szervezetek
6. Kereskedelmi szolgáltatók
7. Magánszemélyek.

Területi hatókör

* Fülekek város és az Abroncsos mikrorégió

A program leírása

Fülekek és Abroncsos mikrorégió Szlovákia déli részének egyik leglátogatottabb térsége, ahol természeti, történelmi és kulturális értékek jelentős számban találhatók meg. A meglévő vonzerők, értékek kiemelkedő turisztikai adottságúvá emelik a várost és a környékét, ugyanakkor jelentős feladatot, egyben kihívást is jelent a vonzerők hasznosítása, termékké fejlesztése.

Jelen program célja, hogy biztosítsa az idegenforgalomhoz kapcsolódó felelős szakember jelenlétét, esetlegesen a későbbi intézményi forma megteremtését. Ennek indoka, hogy a város komoly idegenforgalmi fejlesztési elképzelésekkel rendelkezik, melyek megvalósításához több tényező együttes biztosítása szükséges, de a témához értő, erről felelősen gondolkodó szakértő nélkülözhetetlen. A területet érintő fejlesztések több szálon, több tulajdonoshoz kötődően zajlanak a jövőben. A koordináció és a partnerség megteremtése szintén jelentős feladat, ugyanakkor jelentős hatás és hatékonyság érhető el az alkalmazásával. E célra szintén alkalmas lehet egy idegenforgalmi referens alkalmazása.

Fülekek Város Önkormányzata költségvetésének terhére jelenleg nehezen képes foglalkoztatni idegenforgalmi referenst, az önkormányzat működési költsége szűkösnek mondható. Ezért javasolt olyan felsőfokú idegenforgalmi végzettséggel rendelkező, lehetőleg pályakezdő munkanélküli alkalmazása, akinek bérét a munkaügyi központ jelentős mértékben átvállalja. Ez

elérheti akár a 90%-ot is, így a foglalkoztatónak a járulékok és a bér egy részének biztosítása a feladata. Néhány terület, melyhez az idegenforgalmi referens tevékenysége kapcsolódik:

- Turisztikai pályázatok készítése
- Promóciós anyagok előkészítése (kiadványok, WEB, stb.)
- Sajtó referensi feladatok
- Szakmai rendezvényeken a város képviselője

A bértámogatás időszakát követően, a vállalt és teljesített feladatok hatását figyelembe véve tud dönteni az önkormányzat a továbbfoglalkoztatásról, még ha az jelentősebb költségvállalást is igényel.

Az idegenforgalmi referens feladatát egy a jövőben kialakításra kerülő Turisztikai információs központban látná el. A TIK kialakítását az önkormányzat önerőből nem tudja megoldani, ezért a beruházási költségeket csupán sikeres pályázatok útján tudja megszerezni. Az eddigi tapasztalatok alapján a helyi vállalkozók elutasítják a partneri kapcsolatot ezen beruházás terén is, mert idegenkednek minden új kezdeményezéstől amit az önkormányzat indítványoz. Az iroda kialakításával intézményesíthető a turisztikai szakterület, egyben a város szolgáltatási szektora bővül. Természetesen, minél előbb valósul meg a TIK, annál hatékonyabb munkát tud kifejtetni az idegenforgalmi referens.

A fentiekben felvázolt mikrotárségi szintű turisztikai stratégia végrehajtása, mind a kilenc településre kiterjedő, összehangolt tevékenységrendszer keretében lehetséges.

A fejlesztés módszertanaként meghatározott alapelvek valóságos cselekvési keretként, a mikrotárség érintett szereplői egymással szemben elvárt kritériumaiként kell, hogy érvényesüljenek:

- együtműködés,
- szervezettség,
- rendszeresség,

a tervezésben, a programok és projektek végrehajtásában, az értékelésben, a forrásszerzésben.

Az együtműködések folyamatosságát, az érintettek érdekeinek megjelenítését, artikulálását, intézményesített keretek biztosíthatják.

A létrehozandó szervezet feladatává kell tenni az ágazat mikrotárségi szintű gyakorlati segítségét, a turizmusfejlesztés és növekedés menedzselését, amely biztosítja a hosszú távú fenntarthatóságot.

A mikrotárségben működő turisztikai vállalkozások a különböző együtműködési formáktól praktikusán azt várják el, hogy a saját bevételeik növekedjenek, még ha ez közvetett módon is következik be. A partnerségi tevékenységbe természetesen a költségracionalizálási akciók is bele tartoznak, melyek szintén a működést könnyítik meg.

A mikrotárség turisztikai stratégiai programjának készítése során az együtműködési hajlam megerősödött a helyi turisztikai piac szereplői között. Egymás szándékainak alaposabb megismerése hozzájárult a közös szervezet megalakításához szükséges bizalmi tőke megteremtéséhez.

A létrehozandó szervezettel szemben támasztott követelmények:

- Legyen non-profit szervezet.
- Legyen nyitott. Kapjon benne helyet és szerepet minden, a turizmusban érintett mikrotárségi szereplő, vagy érdeklődő személy.
- Integrálja a térség jellemző turisztikai törekvéseit.
- Az önkormányzatok, mint alapítók képviseljék számszerű kisebbséget, hogy egyértelmű legyen a szervezet nem állami (non-governmental) szerepe, küldetése.

A szervezet feladatai:

- Irányítja és menedzseli a mikrotárség turisztikai stratégiai tervének végrehajtását.
- A kínálati fejlesztések összehangolása.
- A stratégiai irány és tevékenységek kohéziójának megteremtése.
- A turisztikai marketing munka szervezése.
- Az érdekegyeztetés keretének biztosítása.
- A forrásszerző tevékenység összehangolása.
- Részvétel a turisztikai fogadókészítést javító falufejlesztési, -szépítési programokban az önkormányzatok partnereként.

- A kilenc település lakosságának tájékoztatása az idegenforgalom gazdaságban játszott szerepéről.
- Kapcsolatot tart a mikrotérségen kívüli szakmai és állami szervezetekkel, szervekkel.

A létrehozandó szervezet lehetséges formái:

Egyesület

Előnyei

- Demokratikus – minden alapító egy szavazattal rendelkezik.
- Bárki tagja lehet, akit az alapító tagok felvesznek.
- Képes integrálni az érintettek teljes körét.
- Tevékenységét a közgyűlésen keresztül a teljes tagság befolyásolja, irányítja.

Hátránya

- Érdekellentét, a tagság megosztottsága esetén lebénulhat.

Alapítvány

Előnye

- Egyszeri és körülhatárolt alapítói kör szabja meg tevékenységi irányát, stabil formáció.

Hátrányai

- Tagsága nem nyitott, alapításkor lezárul.
- Önkormányzati szerepvállalás esetén csak közalapítványi formában hozható létre, amely nem teljesíti a „non-governmental” kritériumokat. (Hátrányos helyzet pályázati források megszerzésénél.)

A létrehozandó szervezet javasolt formája: egyesület.

A program végrehajtásának folyamata:

1. A szervezet megalakítása;
2. A működés személyi feltételeinek megteremtése;
3. A szervezet működési feltételeinek megteremtése;
4. A szervezet középtávú programjának és üzleti tervének elkészítése, elfogadása.

Várható hatások

A mikrotérség turisztikai fejlődése felgyorsul.

Állandó kezdeményező és végrehajtó (menedzsment) potenciál alakul ki.

A térség kapcsolat rendszere erősödik, vele beágyazottsága a szélesebb turisztikai piacba.

Középtávon jelentősen megnő az ágazatból származó árbevétel.

Növekszik az együttműködő tevékenységi aktivitás.

A mikrotérség turisztikai vállalkozásai hatékonyabb forrásszerző tevékenységet folytatnak, a vállalkozások fejlődnek, erősödnek.

Költség igény

Az alapító tagok minimális anyagi tehervállalásával a szervezet létrehozható.

8.2. Mikrotérségi szintű turizmusmarketing

1. Kiindulópontok

A helyzetelemzés és a stratégiaalkotás során számos problematikus területet tárult fel, illetve megfogalmazódtak a közép- és hosszútávon elérendő célokat is, melyek megfelelő turizmusmarketinggel reálissá válnak. Ezek alapján a kiindulópontokat így lehet összegezni:

- Hiányzó turisztikai információs központ a mikro térségben.
- Hiányzó közös, egyeztetett és koordinált, a mikro térség turisztikai tevékenységét összefogó turizmusmarketing, tehát üzleti- és akcióterv, amely nélkül az ágazat szereplőinek egymástól elkülönült, egyéni akciói, kínálati elemei nem hatékonyak a szállásadás, étkeztetés és programszervezés területén. Ez a jövedelemképződés fejlődését nem segíti, inkább gátolja.
- Az üzleti- és akcióterv hiánya megakadályozza a térségen belüli programok koordinációját, a mikro térségi szintű turisztikai bevételek növelését, ezáltal nem teszi lehetővé, hogy a mikro térségről információt, egységes és vonzó kép alakuljon ki a megcélzott vendégkör számára.
- A mikro térségben nincsenek megfelelő szálláslehetőségek a turisták hosszabb, több napot, és ez által több programot jelentő tartózkodására.
- A mikro térségről nem alakult ki egy jellemző imázs és jellegzetes kép a köztudatban, amely nem csak a térség propagálását szolgálná, de az ide látogatókban, vagy a potenciális vendégek tudatában egy rögtön azonosítható, programokkal alátámasztott képet alkotna a térségről. Hiányoznak az ehhez kötődő egyszerű, de egyben a memorizálást hatékonyan segítő elemek, mint a mottó, szlogen, logo, honlap vagy vers.
- A mikro térség településeinek áltatában vannak saját, idegenforgalmi vonzatában is jelentős programjaik, turisztikai szempontból az adott lehetőségek azonban nincsenek megfelelően kihasználva, kivéve talán Füleket, ahol országos szinten is jegyzett programok kerülnek megrendezésre.

2. Célok

- Turisztikai információs központ kialakítása, amelyben szakmailag felkészült, az idegenforgalom területén jártas, több idegen nyelven beszélő alkalmazott nyújtana szolgáltatásokat. A központot a turizmus területén működő non-profit szervezet működtetné.
- A csoportos turizmus magas minőségen történő kiszolgálása. A turista forgalom zavartalan biztosításának együtt kell járnia a helyi lakosság igényeinek figyelembe vételével. Az érkező vendégeket tartózkodásuk alatt korszerű, vendégközpontú, kényelmi szolgáltatásokkal kell kiszolgálni, szép élményekkel kell őket gazdagítani. Ehhez jelentős beruházásokra, szervezési munkákra van szükség.
- Több napos tartózkodást elősegítő fejlesztések megvalósítása. A mikro térség hosszú- és középtávú idegenforgalmi céljainak elérése érdekében szükséges elérni azt, hogy a vendégforgalom egy részét hosszabb ideig lássa el a térség programokkal, másrészt új programokkal szükséges bővíteni a kínálatot.
- A mikro térség népszerűsítése, belföldön és külföldön történő megismertetése, kulturális és épített adottságain alapuló arculatának kialakítása.
- A memorizálást hatékonyan segítő elemek (mottó, szlogen, logo, honlap vagy vers), valamint propagációs reklámanyagok elkészítése.
- A mikro térség imázsának formálása, pozitív irányba történő változtatása.
- A meglévő turisztikai termékek összegzése, újak kifejlesztése, programcsomagok összeállítása, piacra vitele, bemutatása, propagálása, eladása.
- Az ehhez kötődő marketingtervek kidolgozása, átültetése.
- A célzott és komplex programok által megalapozni az ismételt látogatások lehetőségét, valamint a jó tapasztalatokon alapuló, a látogatók által terjesztett pozitív reklám üzleti kihasználását.
- A meglévő helyi emberi és üzleti készségek fejlesztése a turisztikai iparban.

3. Az érintettek köre

- A mikro térség önkormányzatai
- A turizmusában érdekelt vállalkozások
- A megalakuló turisztikai non-profit szervezet
- A mikro térség településeinek lakossága
- A külföldi és hazai turisták

4. Területi hatókör

Az Abroncsos Mikro Régió

5. A program leírása

- Turisztikai információs központ létrehozása. Ez a program legköltségesebb része. Az önkormányzat tulajdonában van a kiválasztott építkezési terület, elkészültek a tervrajzok, érvényes építkezési engedély lett kiadva. Ez lesz a turizmusmarketing központja, irányítója.
- Felmérni a mikro térség legjellemzőbb, legszembetűnőbb és idegenforgalmi szempontból legmeghatározóbb elemeit.
- Elkészíteni a meglévő kínálatok programtervét, ezt kiegészíteni, idegenforgalmi és kivitelezési szempontból megvalósítható új kínálatokkal. Pontosítani az egyes résztvevő programba való bekapcsolását és felelőségét.
- A mottó, szlogen, logo, vagy vers és minőségi fényképekkel illusztrált reklámanyag elkészítése a mikro térségre jellemző sajátosságok figyelembevétele mellett. Ezeknek a kommunikációs és reklámelemeknek az elkészítésénél építeni kell a térségre jellemző és turisztikailag vonzó adottságokra is, mint a füleki és a somoskői vár, a régióhoz kötődő történelmi személyiségek (Wesselényi Ferenc, Bosnyák Tamás, Thököli Imre, II. Koháry István), a palóc népi kultúra jellemzői (népszokások, népviselet, mondavilág, hagyományos ünnepek, vendégszeretet, gasztronómia stb.). Mindez szükséges ahhoz, hogy a látogató azonosítani tudja a mikro térség turisztikai kínálatát, az turisztikai piacon betöltött pozícióját.
- Az elérhetősége, felhasználói elterjedése, információnyújtó és reklámereje miatt külön figyelmet követel az internetes honlap kialakítása és rendszeres frissítése. Itt megjeleníthetők a mikro térség települései által kínált szállás- és étkezési lehetőségek, attrakciók és szabadidős programok, azok megközelíthetőségére, nyitva tartására vonatkozó pontos információk és elérhetőségek. Az internetes honlap elhelyezése legcélszerűbbnek mutatkozik Fülek honlapján (www.filakovo.sk), de szükséges, hogy linkkel kapcsolódjon a belföldi és lehetőleg a külföldi, turizmussal foglalkozó honlapokhoz. A honlapnak minimálisan négynyelvű mutációban kell működni (szlovák, magyar, angol és német). Marketingkommunikációs szempontból nagyon célszerű a honlapon elhelyezni a mikro térség virtuális térképét, amelyen a honlapra látogató potenciális turista „beutazhatná” és megtekinthetné a térség látványosságait.
- Mivel országos vagy megyei szinten nincs elfogadott egységesített, az összes településre vonatkozó reklámanyag kiadására vonatkozó program, a reklámanyagoknak a honlapon megjelenített anyagra kell formailag és tartalmilag is építkeznie. Elsősorban az állandó jellegű, vagy rendszeresen megrendezett, és turisztikailag vonzó programokhoz célszerű reklámanyagok, esetleg képeslapok

elkészítése. Ezeknél viszont törekedni kell arra, hogy bekerüljenek más, megyei vagy állami szinten kiadott propagációs anyagokba is.

- A médiákban a reklámkampányt elsősorban a sikeres és vonzó programok bemutatásán keresztül a legcélszerűbb kivitelezni, mivel ezek a térséget nem terhelik anyagi kiadásokkal, a médiák viszont „vevők” az ilyen anyagra. A fizetett reklámot elsősorban a szaklapokban, illetve országos lapokban lehet hatékonyan alkalmazni.
- A marketingkommunikáció konkrét formáinak, eszközeinek kidolgozása szempontok szerint. Ilyen szempontok lehetnek:
 - ❖ csoportos turizmus, vagy egyéni turizmus
 - ❖ tartózkodási idő – átutazó, látogató, több napig itt tartózkodó
 - ❖ érdeklődési kör - kultúra, szabadidős programok, gasztronómia, természetjárás, kombinált stb.
 - ❖ látogatók típusa gyermekek, diákok, családok, nyugdíjasok, rokkantak, vegyes stb.

A formák kivitelezéséhez szükséges a kapcsolattartás hazai és külföldi utazási irodákkal, utazásszervezőkkel, egyesületekkel.

A konkrét formák időrendbeli alkalmazását lényegesen befolyásolhatják a rendelkezésre álló pénzforrások, az egyes résztvevők bekapcsolódása a kivitelezésbe, de a turisztikai piac fejlődése vagy hanyatlása is.

6. Várható eredmények

- A turistákat kiszolgáló iroda létrehozása
- Az eddig lényegében nem létező turizmusmarketing megteremtése
- A turizusból származó bevételek növekedése, ebből kifolyólag a turizmusra épülő új beruházások kivitelezése.
- Megnövekedő a látogatók száma
- Új, egységes, de sokrétű reklám és propagációs anyag elkészítése, kihasználása önkormányzatok, vállalkozók és a turizmus területén működő non-profit szervezet által
- A befektetések hatékonyabb kihasználása
- A mikro térség külföldi és belföldi ismertségének növekedése

7. Végrehajtásért felelős szervezet

A program koordinátorának javasoljuk a létrejövő mikro térségi turisztikai non-profit szervezetet. Feladata kell, hogy legyen az attrakciók kimunkálásának koordinációja, elősegítése és befolyásolása, valamint a fenntartható turizmus szempontjainak figyelembe vételével a látogatók számának és költségének előmozdítása a mikro térségben élők előnyére.

8. Finanszírozási rendszer

A fent tárgyalt promóciós eszközök kivitelezése, megvalósítása szakaszokra bontva történik. A források alapvetően két részre oszthatók:

- Saját erő: minden jellegű fejlesztés elengedhetetlen követelménye, hogy a projektgazda saját tőkét is fordítson a fejlesztésekre, e nélkül a teljes megvalósítás komolytalanságba fullad.
- Pályázati támogatások: sokféle forrás áll ma rendelkezésre, eltérő mennyiségű pénz mozgósítható különböző alapokból. Ezek mindig aktuálisan – a projektekre testre szabva – kezelendők.

8.3. Csomagtúra ajánlatok kidolgozásának minta forgatókönyve

Hátamon a váram (2 napos program általános iskolásoknak az Abroncsos Mikrorégióban):

Első nap

Délelőtt: érkezés Šiatorská Bukovinkára a művelődési házba. A somskői vár: történelem és legenda megismertetése a gyerekekkel.

Vártúra vezetővel. Fakultatív programok aktuális kínálat szerint.

Ebéd: A Malom vendéglőben

Délután: Lovaglás a Rátkán

Este: tábortűz, szabadtéri vacsora, a füleki várudvaron (vagy szállás a sáortáborban vagy a szakközépiskola kollégiumában)

Második nap

Délelőtt: a füleki vár és a kastélyok megtekintése.

Ebéd: valamelyik helyi étteremben, helyi specialitások, gasztronómiai különlegességek)

Két napos túra ára fakultatív program nélkül: 1.100,- Sk/fő

A programra jelentkezés: az információs központban

MELLÉKLET

Alapszabály minta a tervezett non-profit turisztikai szervezet megalakításához

A, n.o. non-profit szervezet,

székhelye:,

ALAPSZABÁLYA

I. cikkely

A non-profit szervezet neve és székhelye

1. A non-profit szervezet neve:
2. A non-profit szervezet székhelye:

II. cikkely

célja és a non-profit szervezet által nyújtott közhasznú szolgáltatások fajtái

A létrehozatal

A non-profit szervezet céljait szolgáló közhasznú szolgáltatások neme:

- a szellemi és kulturális értékek alakítása, fejlesztése, védelme, felújítása és bemutatása,
- a turisztikai információs központ működtetése,
- a mikro térség turisztikai stratégiai tervének végrehajtásának irányítása és menedzselése,
- a kínálati fejlesztések összehangolása,
- a turisztikai marketing munka szervezése,
- a forrásszerző tevékenység összehangolása,
- a mikro térség lakosságának tájékoztatása az idegenforgalom gazdaságban játszott szerepéről,
- kapcsolattartás a mikro térségen kívüli szakmai, állami és külföldi szervezetekkel, szervezetekkel,
- ...

III. cikkely

A közhasznú szolgáltatások egyes fajtáinak nyújtását érintő feltételek közzétételének módja

A non-profit szervezet az egyes szolgáltatásfajták nyújtását érintő feltételeket az alábbi módokon teszi közzé:

- a/ a szervezet székhelyén,
- b/ saját honlapján,
- c/ kérelem alapján postán küldi meg azokat.

IV. cikkely

A non-profit szervezet szervei, hatáskörük kijelölése, a tagok száma, az igazgatótanács

és a felügyelő bizottság megválasztásának módja és tisztségük betöltésének időtartama

A szervezet szervei a következők:

- a/ az igazgatótanács
- b/ az igazgató
- c/ az ellenőr

Az igazgatótanács

1. Az igazgatótanács a szervezet legfőbb szerve. Az igazgatótanács első tagjait az alapító nevezi ki.
2. Az igazgatótanács:
 - a/ hagyja jóvá a non-profit szervezet költségvetését /az adott év 3.31. napjáig/,
 - b/ fogadja el az éves könyvzárást és a tevékenységről és gazdálkodásról szóló évi jelentést,
 - c/ dönt a nyereség felhasználásáról és a veszteségek megtérítéséről, beleértve az elszámolásuk módjának meghatározását, legkésőbb a következő könyvelési időszak befejezéséig,

- 2 -

- d/ dönt a szervezet megszüntetése, beolvadása, összeolvadása vagy szétválása felől,
 - e/ indítványozza a nyilvántartásba bejegyzett tények módosítását,
 - f/ választja meg és hívja vissza az igazgatót, és állapítja meg a díjazását,
 - g/ választja meg és hívja vissza az igazgatótanács tagjait és az ellenőrt,
 - h/ hagyja jóvá az ingatlan vagyont érintő jogügyleteket,
 - ch/ dönt az alapszabály módosításai felől,
 - i/ dönt az igazgató jogának korlátozása felől a szervezet nevében való eljárása során.
3. Az igazgatótanács öt tagból áll. Az igazgatótanács tagja csak olyan természetes személy lehet, aki jogképes és feddhetetlen /nem volt jogerősen elítélve szándékosan elkövetett bűncselekményért/. Nem lehet az igazgatótanácsnak tagja a felügyelő bizottság tagja és a szervezet igazgatója.

4. Az igazgatótanács tagja tisztség betöltésének időtartama 5 év. A tisztségben való megújítás a választási időszak leteltét követően nem kizárható.
5. Az igazgatótanács tagjai közül megválasztja az igazgatótanács elnökét és az igazgatótanács alelnökét. Az igazgatótanács elnöke hívja össze, készíti elő és vezeti az igazgatótanács üléseit. Az igazgatótanács alelnöke helyettesíti az igazgatótanács elnökét minden ügyletben az ő távollétében, ha őt az elnök meghatalmazza, vagy az esetben, ha az képtelen a tisztségének betöltésére.
6. Az igazgatótanács szükség szerint, de évente legalább kétszer ül össze. Az igazgatótanácsot az ellenőr vagy az igazgatótanács tagjainak egyharmada által tett indítvány kézbesítését követő tíz napon belül össze kell hívni.
7. Az igazgatótanács érvényes határozatához a tagok abszolút többségének beleegeyzése szükséges. Az igazgató megválasztásához és visszahívásához az igazgatótanács teljes tagsága szavazatainak kétharmados többségben kinyilvánított beleegeyzése szükséges.
8. Az igazgatótanács tagja önkéntes és nem fizetett tisztség. Az igazgatótanács tagjai jogosultak a tisztségük betöltése során keletkezett kimutatható költségeik megtérítésére.
9. Az igazgatótanács tagja megszűnik:
 - a/ a választási időszak lejártával,
 - b/ lemondással,
 - c/ visszahívással a megválaszthatóság elvesztése miatt vagy ha megfelelő igazolás hiányában nem jelenik meg az igazgatótanács három egymást követő rendesen összehívott ülésén,
 - d/ elhalálozással.
10. Lemondás esetén az igazgatótanács tagja lemondott tag hitelesített aláírásával ellátott írásbeli lemondásának a szervezet székhelyének címére történő kézbesítése napjával szűnik meg.
11. Az igazgatótanács valamennyi tagja egy szavazattal rendelkezik.
12. Az igazgatótanács üléseiről jegyzőkönyv készül, amely a gyűlés meghívó szerinti napirendi pontjaihoz tartozó határozatokat tartalmazza. A jegyzőkönyvet a gyűlésen elnöklő személy, aki általában az igazgatótanács elnöke, és a jegyzőkönyvvezető írja alá. A jegyzőkönyv elválaszthatatlan részét képezik azok a mellékletek, amelyek a gyűlésen megtárgyalásra kerültek.
13. Ha olyan határozat elfogadására kerül sor, amelynek következtében módosul az Alapszabály, a szervezet igazgatója köteles minden alapszabály-módosítás után halaszthatatlanul kidolgozni annak teljes szövegét, amelynek helyességéért és teljességéért felelősséggel tartozik.

Az igazgató

14. Az igazgató hivatalos szerv, amely irányítja a szervezet tevékenységét és eljár a nevében kifelé a harmadik személyekkel, a bíróságokkal és más állami szervekkel szemben.
15. Az igazgató dönt a szervezet valamennyi ügylete felől, kivéve azokat, amelyeket a törvény, alapító okirat vagy az alapszabály más szervek hatáskörébe utal.
16. A szervezet igazgatója főleg:

a/ biztosítja a szervezet irányítását,

- 3 -

b/ az igazgatótanács elnökével együttműködve előkészíti a határozatokat és az igazgatótanács üléseit,

c/ végrehajtja az igazgatótanács határozatait, ha azok megfelelnek a jogszabályoknak,

d/ költségvetési javaslatokat készít, és jóváhagyásra terjeszti be azokat,

e/ biztosítja a könyvvitel rendes vezetését,

f / az igazgatótanács által meghatározott határidőben évi jelentést készít, és biztosítja annak

nyilvánosságra hozatalát,

g/ érvényesíti a munkáltatói jogköröket.

17. Az igazgatótanács döntése vagy az alapszabály korlátozhatja az igazgató jogát a szervezet

nevében történő eljárása során, ez a korlátozás azonban nem hatályos harmadik személyek-

kel szemben, ha ezek a személyek erről a tényről nem tudtak, vagy nem tudhattak.

18. Az igazgató az igazgatótanács ülésein tanácsadói minőségben vesz részt.

19. Az igazgatói tisztségbe olyan természetes személy választható meg, aki jogképes és feddhetetlen. Az igazgató megválasztásához és visszahívásához az igazgatótanács teljes tagsága szavazatainak legalább kétharmados többségben kinyilvánított beleegyezése szükséges.

20. Az igazgatót az igazgatótanács választja meg és hívja vissza. Az igazgatói tisztség betöltésének

időtartama 5 év, és a tisztségben való megújítás nem kizárható.

21. Az igazgatótanács visszahívja az igazgatót, ha:

a/ jogerősen el lett ítéelve az igazgatói tisztség betöltésével kapcsolatos bűncselekmény vagy

szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt,

b/ a Tt. 213/1997. sz. törvény 27. §-ában feltüntetett tevékenységet végez,

c/ saját maga kéri azt.

22. Az igazgatótanács visszahívhatja az igazgatót, ha:

a/ orvosi véleményezés szerint egészségügyi okokból nem képes ezt a tisztséget hat hónapnál

hosszabb ideig betölteni,

b/ a Tt. 213/1997. sz. törvény rendelkezéseivel, az alapító okirattal vagy az alapszabállyal

ellentétben jár el,

c/ azt az ellenőr vagy az igazgatótanács tagja indítványozta.

Az ellenőr

23. Az ellenőr a szervezet ellenőrző szerve, amely felügyeli a szervezet tevékenységét.

24. Az ellenőr főleg:

a/ felülvizsgálja az éves könyvzárást és az évi jelentést, és beterjeszti hozzászólásait az

igazgatótanács elé,

b/ ellenőrzi a könyvvitel és más iratok vezetését,

c/ felhívja az igazgatótanács figyelmét az észlelt hiányosságokra és indítványozza eltávolításukat,

25. Az ellenőr jogosult:

d/ indítványozni az igazgatótanács rendkívüli ülésének összehívását, ha ezt a szervezet

érdekei megkívánják,

e/ indítványozni az igazgatótanácsnál az igazgató visszahívását,

f/ indítványozni az igazgató jogainak korlátozását a szervezet nevében való eljárása során,

g/ tanácsadói minőségben részt venni az igazgatótanács ülésén,

h/ felhívni az igazgatótanács figyelmét a jogszabályok, az alapító okirat vagy alapszabály

észlelt megszegésére.

26. Az ellenőr jogosult betekinteni a szervezet tevékenységét érintő összes iratba és feljegyzésbe,

és ellenőrzi, hogy a könyvvitel a Tt. 431/2002. sz. számviteli törvénnyel összhangban szabály-

szerűen van-e vezetve és hogy a szervezet az általános jogszabályoknak, az alapító okiratnak

és az alapszabálynak megfelelően végzi-e a tevékenységét.

27. Ellenőr csak olyan természetes személy lehet, aki jogképes és feddhetetlen /nem volt jogerősen

elítélve szándékosan elkövetett bűncselekményért/. Nem lehet ellenőr az igazgatótanács tagja

és a szervezet igazgatója. Az ellenőrt az igazgatótanács választja meg és hívja vissza.

- 4 -

28. Az ellenőri tisztség betöltésének időtartama 5 év. A tisztségben való megújítás a választási idő-

szak leteltét követően nem kizárható.

29. Az ellenőr tisztsége megszűnik:

a/ a választási időszak lejártával,

b/ lemondással,

c/ visszahívással,

d/ elhalálozással.

30. Lemondás esetén az ellenőri tisztség a lemondott ellenőr hitelesített aláírásával ellátott írásbeli

lemondásának a szervezet székhelyének címére történő kézbesítése napjával szűnik meg.

Az igazgatótanács visszahívja az ellenőrt tisztségéből, ha az ellenőr megszegi a jelen alapszabály,

a Tt. 213/1997. sz. törvény rendelkezéseit vagy ha megfelelő igazolás hiányában nem jelenik

meg az igazgatótanács legkevesebb három egymást követő rendesen összehívott ülésén, vagy

nem felel meg a továbbiakban a Tt. 213/1997. sz. törvény 20. §-a által megszabott feltételnek.

31. Az ellenőri tisztség önkéntes és nem fizetett tisztség. Az ellenőr jogosult a tisztsége betöltése

során keletkezett kimutatható költségeinek külön előírások szerinti megtérítésére.

32. Az ellenőr ellenőrző tevékenységéről jegyzőkönyv készül, amely tartalmazza az ellenőrzés

során tett észrevételeit. A jegyzőkönyvet az ellenőr írja alá.

V. cikkely

A szervezet szervei által készített jegyzőkönyvek megőrzésének időtartama és az évi jelentés nyilvánosságra hozatalának módja

1. A szervezet szerveinek gyűléseiről jegyzőkönyv készül, amelyet a szervezet öt évig őriz meg.
2. A szervezet az igazgatótanács által a naptári év zárását követően meghatározott határidőn belül, legkésőbb június 30-ig, évi jelentést dolgoz ki.
3. Az évi jelentés tartalmazza:
 - a naptári év folyamán végzett tevékenységek áttekintését, feltüntetve a szervezet küldetési céljához fűződő kapcsolatukat,
 - az éves könyvzárást és a benne foglalt alapadatok értékelését,
 - a könyvvizsgálónak az éves könyvzárást érintő nyilatkozatát, ha azt könyvvizsgáló vizsgálja,
 - a pénzbevételek és –kiadások áttekintését
 - a bevételek /hozadékok/ mértékének áttekintését az egyes források szerinti tagolásban,
 - a szervezet vagyonának és kötelezettségeinek állagát és mozgását,
 - az évközben beállt változásokat és a szervezet szerveinek új összetételét,
 - az igazgatótanács által meghatározott egyéb adatokat.
4. Az évi jelentés a non-profit szervezet székhelyén és a szervezet honlapján lesz nyilvánosságra hozva és lesz hozzáférhető. Az évi jelentés egy példányát a szervezet megküldi július 15-ig a regisztráló hivatalnak.

VI. cikkely

Konkurenciatilalom

Az igazgatótanács tagja, az ellenőr és az igazgató
a/ saját nevében, sem saját számlájára nem köthet a szervezet tevékenységével
össze függő
üzleteket,
b/ nem közvetítheti mások részére a szervezet üzleteit.

VII. cikkely

A non-profit szervezet gazdálkodása és a könyvvitel

1. A szervezet biztosítja saját tevékenységét és gazdálkodik saját vagyonával, és használhatja az állam vagyonát vagy a területi önkormányzat vagyonát az állami vagyon kezeléséről szóló Tt.

274/1994. sz. törvény későbbi módosításai és a községek vagyonáról szóló Tt. 138/1991. sz. törvény későbbi módosításai rendelkezéseinek megfelelően.

2. A szervezet vagyonának összetevői:

a/ a saját tevékenységből származó bevételek,

b/ kölcsönök, hitelek, kamatok,

c/ természetes és jogi személyek ajándékai,

d/ a szervezet támogatáshoz juthat az állami költségvetésből, állami alap költségvetéséből és

a község költségvetéséből is /jelen támogatásokból nem fedezhetők a szervezet igazgatására

fordított kiadások/. Az állami költségvetésből és állami alap költségvetéséből származó támogatások egyforma szolgáltatásokra csak az egyik helyről nyújthatók, rendszerint arról, amelyiknek kötődése van a szervezet döntő tevékenységéhez. A szervezet köteles a teljes nyereséget a nyújtott szolgáltatások javára felhasználni.

A szervezet tevékenységből származó bevételek az érvényes adótörvények szerint adókötelezettség alá esnek.

3. A szervezet eszközei nem használhatók fel politikai pártok és mozgalmak tevékenységének

finanszírozására, sem választott tisztség jelöltjének javára.

4. A szervezet nem teheti függővé szolgáltatásainak nyújtását természetes vagy jogi személyek által nyújtandó ajándékoktól.

5. Amennyiben a természetes vagy jogi személy meghatározott célra adta ajándékát vagy hozzájárulását, a szervezet a felhasználás célját csak annak előzetes jóváhagyásával módosíthatja, akitől az ajándékot, hozzájárulást kapta.

6. A szervezet vagyona csak az Alapszabályban meghatározott feltételekkel összhangban és a szervezet kiadásainak /ráfordításainak/ megtérítésére használható fel. A szervezet kiadásainak /ráfordításainak/ mértékét a költségvetésben határozza meg évente az igazgatótanács a szervezet működésének biztosításához feltétlenül szükséges összegben.

7. A szervezet jóváhagyott költségvetés szerint gazdálkodik, amely tartalmazza az összes költségvetési bevételt és kiadást. A költségvetés az érintett naptári évre van összeállítva és jóváhagyva.

A költségvetési javaslatot az igazgató terjeszti be az igazgatótanács elé legkésőbb egy hónappal

azon naptári év kezdete előtt, amelyre a költségvetés készült. Az igazgatótanács a szervezet

költségvetését legkésőbb az érintett naptári év március 31. napjáig hagyja jóvá.

8. A szervezet a számviteli törvény szerint vezeti könyvelését. Külön vezeti a közhasznú szolgál-

tatásokkal kapcsolatos hozadékokat és ráfordításokat, valamint a vállalkozási tevékenységgel

kapcsolatos hozadékokat és ráfordításokat is.

9. Az éves könyvzárást könyvvizsgálónak kell hitelesítenie, ha

a/ az állami költségvetésből, állami alapból és a község költségvetéséből eredő támogatások

az évben, amelyet illetően a könyvzárást összeállították, meghaladják az egymillió Szk-t,

b/ a szervezet összes bevétele meghaladja az ötmillió Szk-t.

10. A könyvvizsgáló által a 9. fejezet szerint hitelesített éves könyvzárás példányát a szervezet legkésőbb április 15-ig elküldi közzététel céljából a Kereskedelmi Közlönybe. Az évi jelentés egy példányát a szervezet megküldi július 15-ig a regisztráló hivatalnak.

VIII. cikkely

A szervezet megszüntetése és megszűnése

1. A szervezet megszűnik:
 - a/ az igazgatótanácsnak a szervezet megszüntetése felől hozott határozatában feltüntetett nappal, egyébként a határozathozatal napjával,
 - b/ az igazgatótanácsnak a szervezet beolvadása, összeolvadása vagy szétválása felől hozott határozatával,
 - c/ a bíróságnak a szervezet megszüntetése felől hozott határozatában feltüntetett nappal, egyébként a határozat jogerőre emelkedésének napjával,
 - d/ csődeljárás meghirdetésével vagy vagyonhiány okánál fogva elutasított csődeljárási indítvány következtében,
- 6 -
- e/ ha nem teljesíti kötelességét a Tt. 213/1997. sz. törvény 10.§ 3. bek. szerint,
- f/ ha nem küldi meg az éves jelentést a regisztráló hivatalnak a Tt. 213/1977. sz. törvény 34.§ 3. bek. szerint.
2. A bíróság a hivatalos képviselő vagy a jogi érdeket bizonyító személy indítványára határoz a szervezet megszüntetése és felszámolása felől, ha
 - a/ a szervezet több mint 12 hónapon át nem nyújt az alapító okiratban vagy alapszabályban feltüntetett közhasznú szolgáltatásokat,
 - b/ a szervezet nem felel meg a külön jogszabály /Tt. 213/1997. sz. törvény 3.§/ által meg-határozott szolgáltatásnyújtási feltételeknek,
 - c/ a non-profit szervezet kiadásai /ráfordításai/ aránytalanul magasak a nyújtott közhasznú szolgáltatások terjedelméhez viszonyítva.
3. Ha a szervezet megszüntetésére a jelen alapszabály 2. bek. c/ pontja szerint került sor, azok a személyek, akik alapítói vagy szerveinek tagjai voltak, további non-profit szervezetet legkorábban a kötelezettségei rendezésétől számított három év elteltével hozhatnak létre.
4. A bíróság a hivatalos képviselő vagy a jogi érdeket bizonyító személy indítványára elhatározza a szervezet megszüntetését és felszámolását, ha
 - a/ az elmúlt 24 hónapban egyszer sem ült össze az igazgatótanács,
 - b/ a tisztségviselési idő lejártát követő 12 hónapon belül nem került sor a szervezet új szerveinek megválasztására,

c/ a szervezet a törvénnyel ellentétesen használja fel a tevékenységéből származó bevételeket és a rábízott vagyont,

d/ a szervezet megsérti a Tt. 213/1997. sz. törvény 30.§-ának rendelkezését.

5. Az igazgatótanács határozhat a szervezet más non-profit szervezettel vagy alapítvánnyal való beolvadása vagy összeolvadása felől. Beolvadás esetén a megszüntetett szervezet vagyona arra a non-profit szervezetre vagy alapítványra száll át, amelybe a szervezet beolvadt. Összeolvadás esetén a szervezet vagyona arra a non-profit szervezetre vagy alapítványra ruházódik át, amely az összeolvadással létrejött.
6. A szervezet a nyilvántartásból való törlése napjával szűnik meg. Megszűnését felszámolással vagy felszámolás nélkül történő megszüntetés előzi meg. A felszámolás nem követelmény, ha a szervezet vagyona a beolvadást vagy összeolvadást követően más non-profit szervezetre vagy alapítványra ruházódik át. A felszámolási egyenleg csak más non-profit szervezetre vagy alapítványra ruházható át. Az elsődleges vagyont a Tt. 213/1997. sz. törvény 31a §-a szerint a felszámoló köteles az államnak vagy más non-profit szervezetnek felajánlani. A felszámoló díját az határozza meg, aki a felszámolót kinevezte. A felszámolás költségei a szervezet vagyonából kerülnek megtérítésre.
7. A szervezet felszámolással vagy felszámolás nélkül történő megszüntetésére és a szervezet megszűnésére a Kereskedelmi Törvénykönyvnek a kereskedelmi társaságok megszüntetéséről és megszűnéséről szóló megfelelő rendelkezései alkalmazandók, ha a Tt. 213/1997. sz. törvény nem rendelkezik másként.

IX. cikkely

Záró rendelkezések

Az alapszabály az alapító okirat elválaszthatatlan része. Módosításait az alapító okirat, alapszabály és a Tt. 213/1997. sz. törvény rendelkezéseinek megfelelően lehet elvégezni.

1. A jelen alapszabály vagy az alapító okirat által nem rendezett viszonyokra a Tt. 213/1997. sz. törvény és a további általános érvényű jogszabályok megfelelő rendelkezései vonatkoznak.

Kelt

Az alapító tagok aláírása